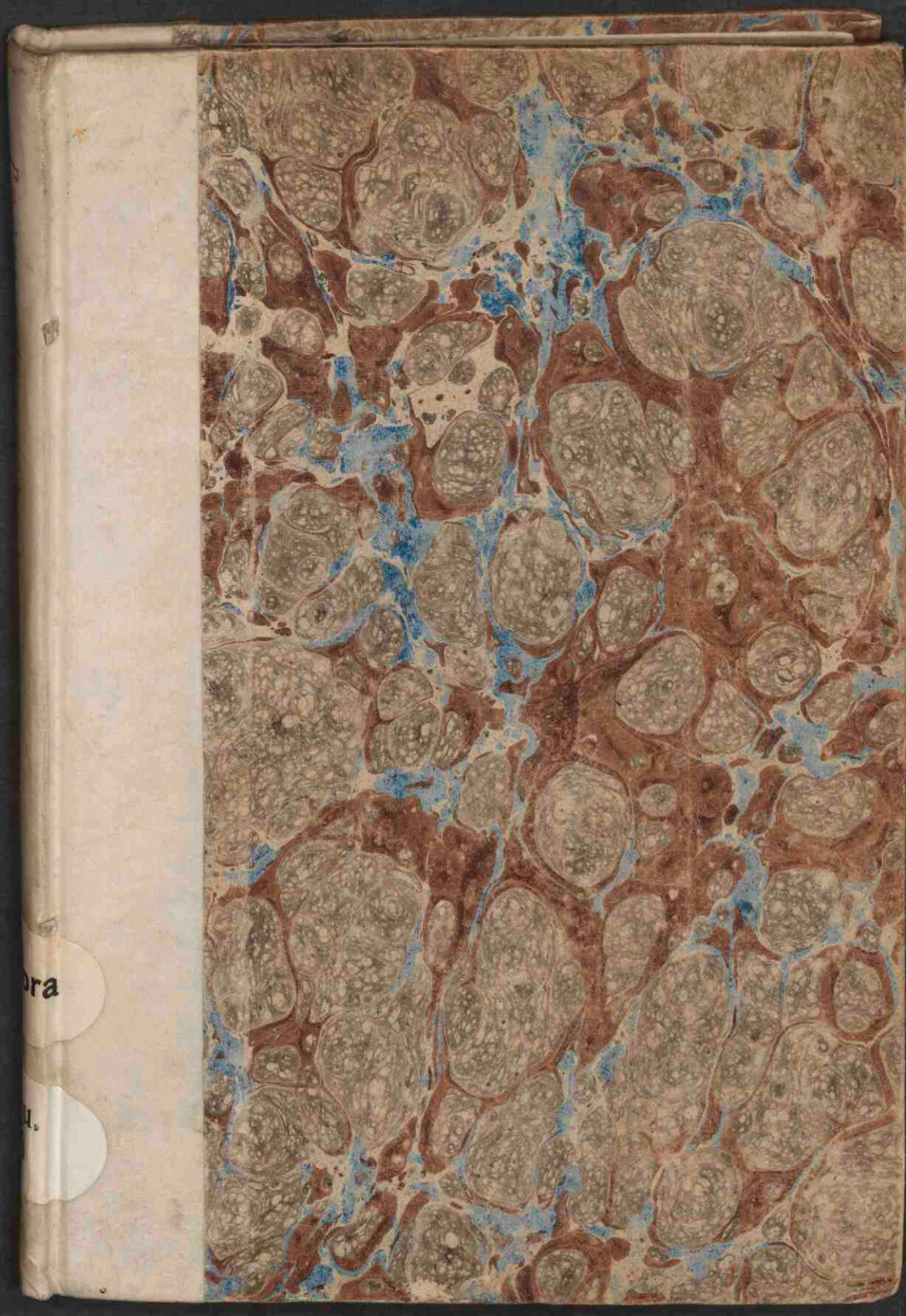

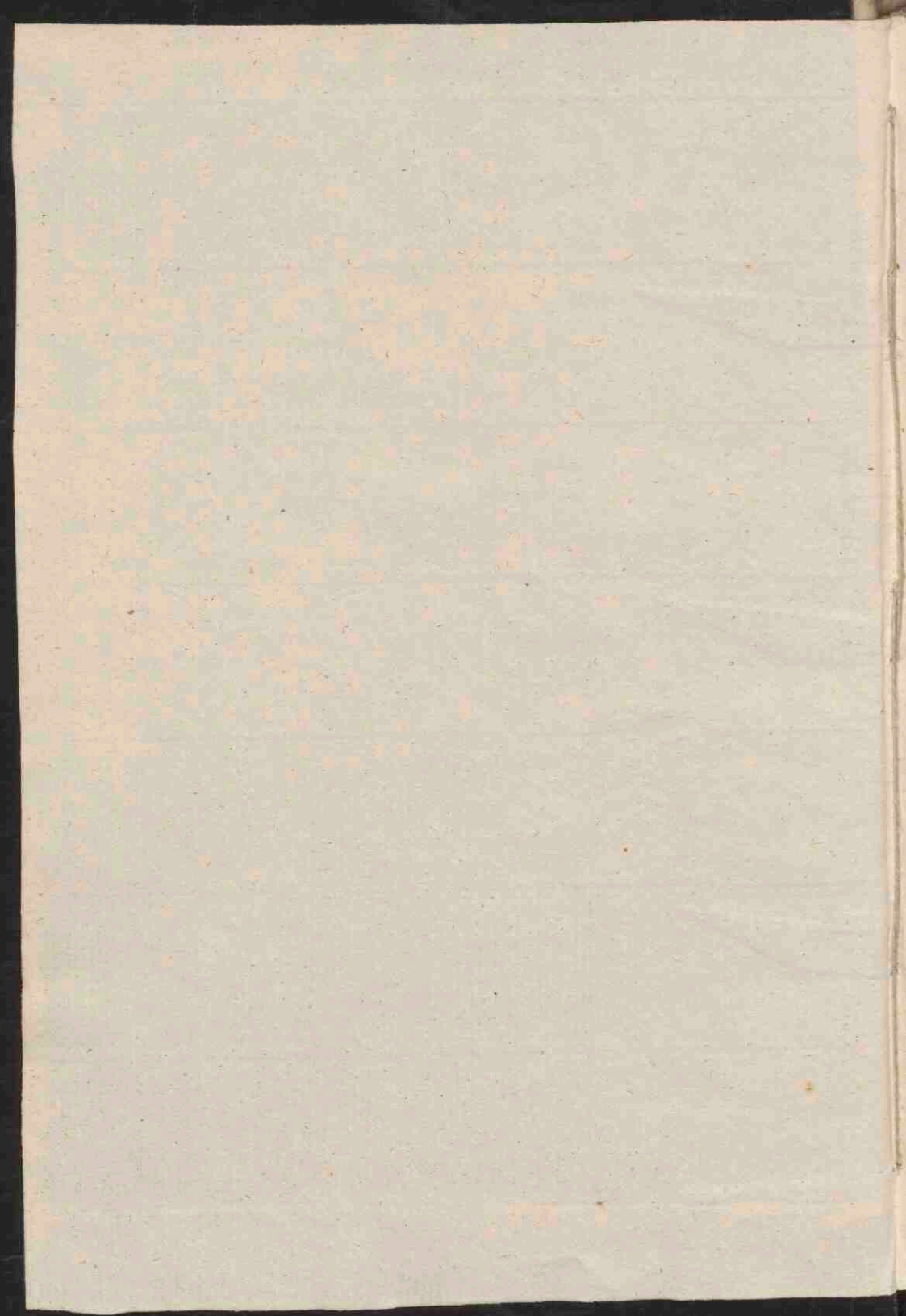
Tractatus duodecim Petri Hispani

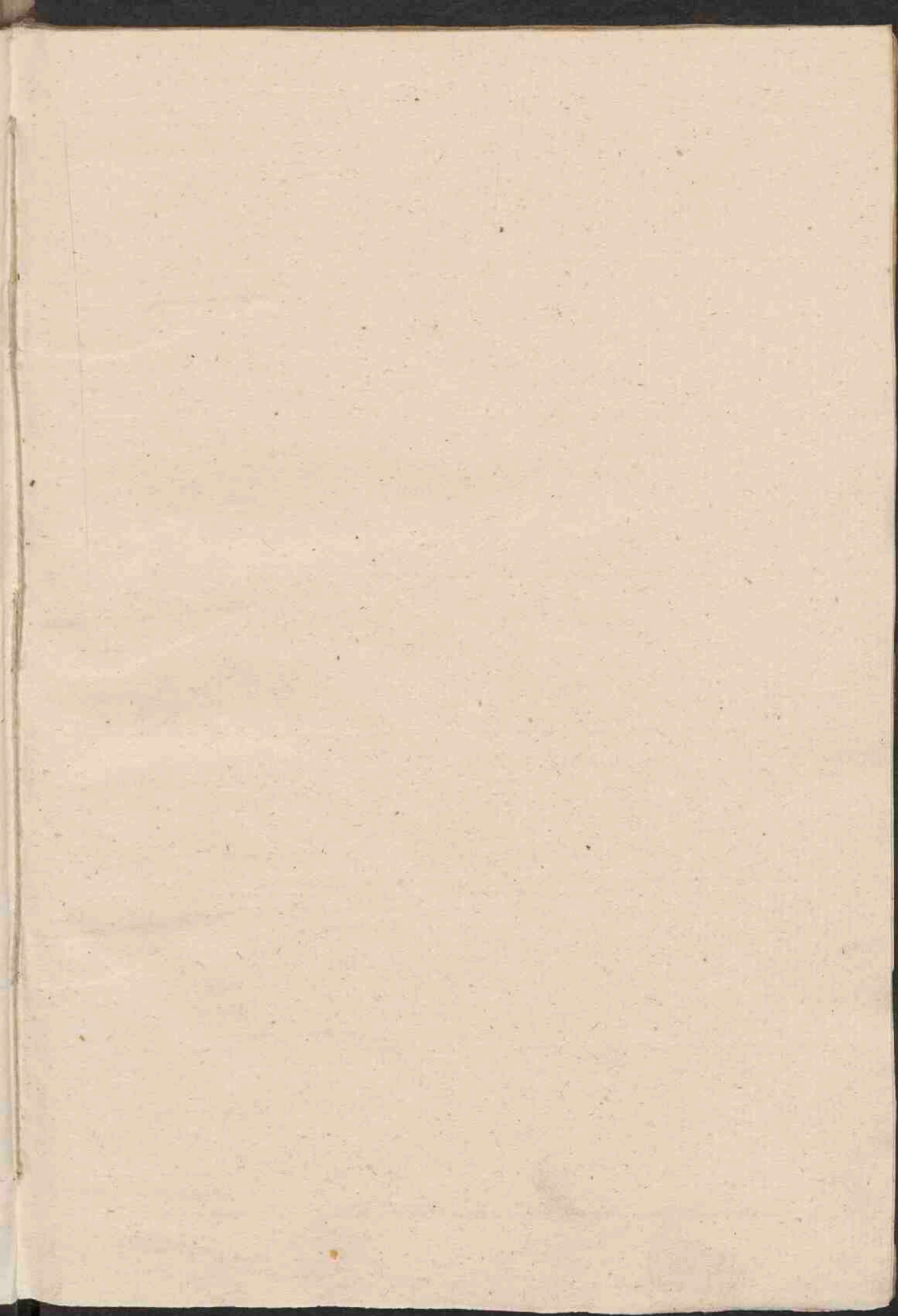
<https://hdl.handle.net/1874/347630>

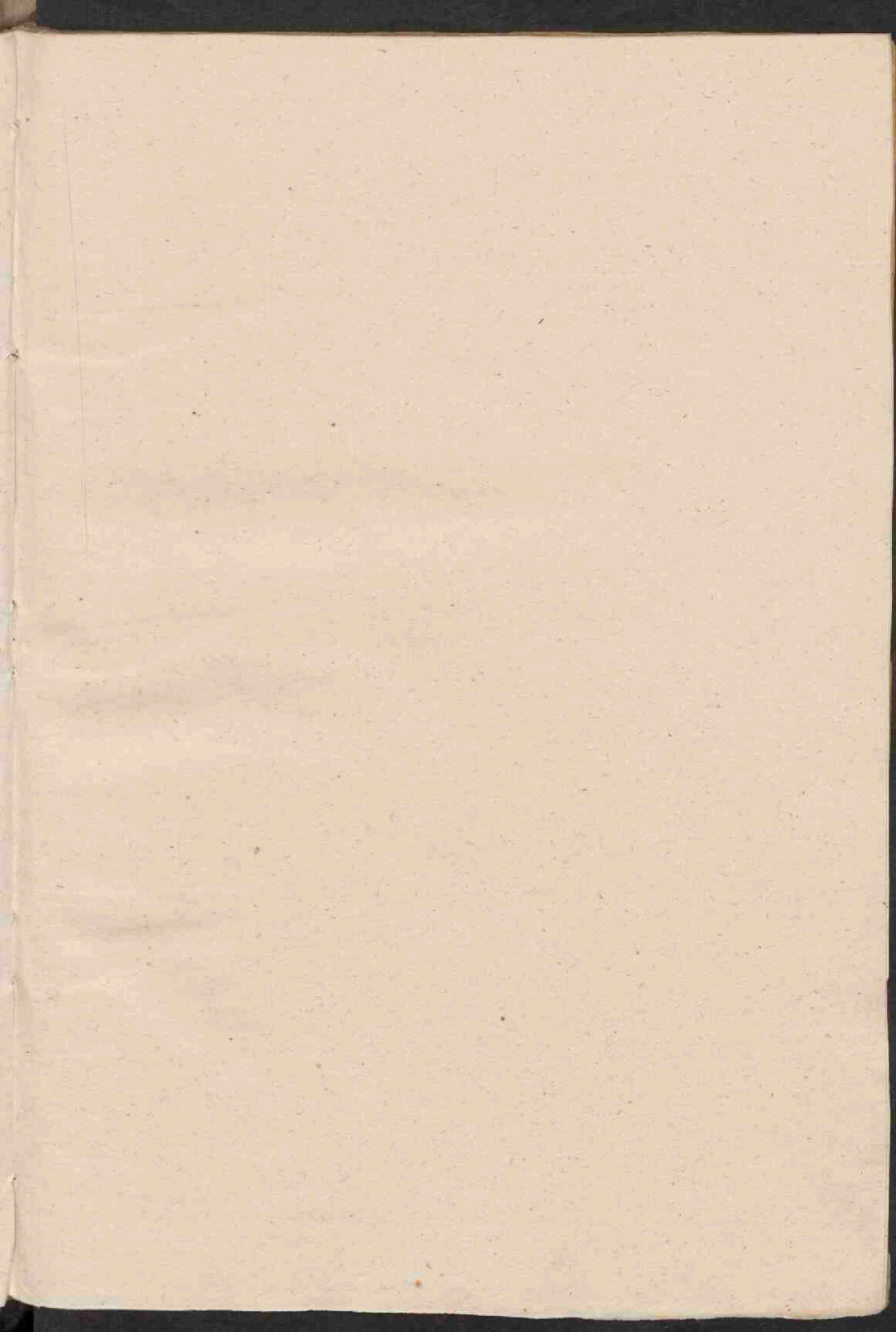

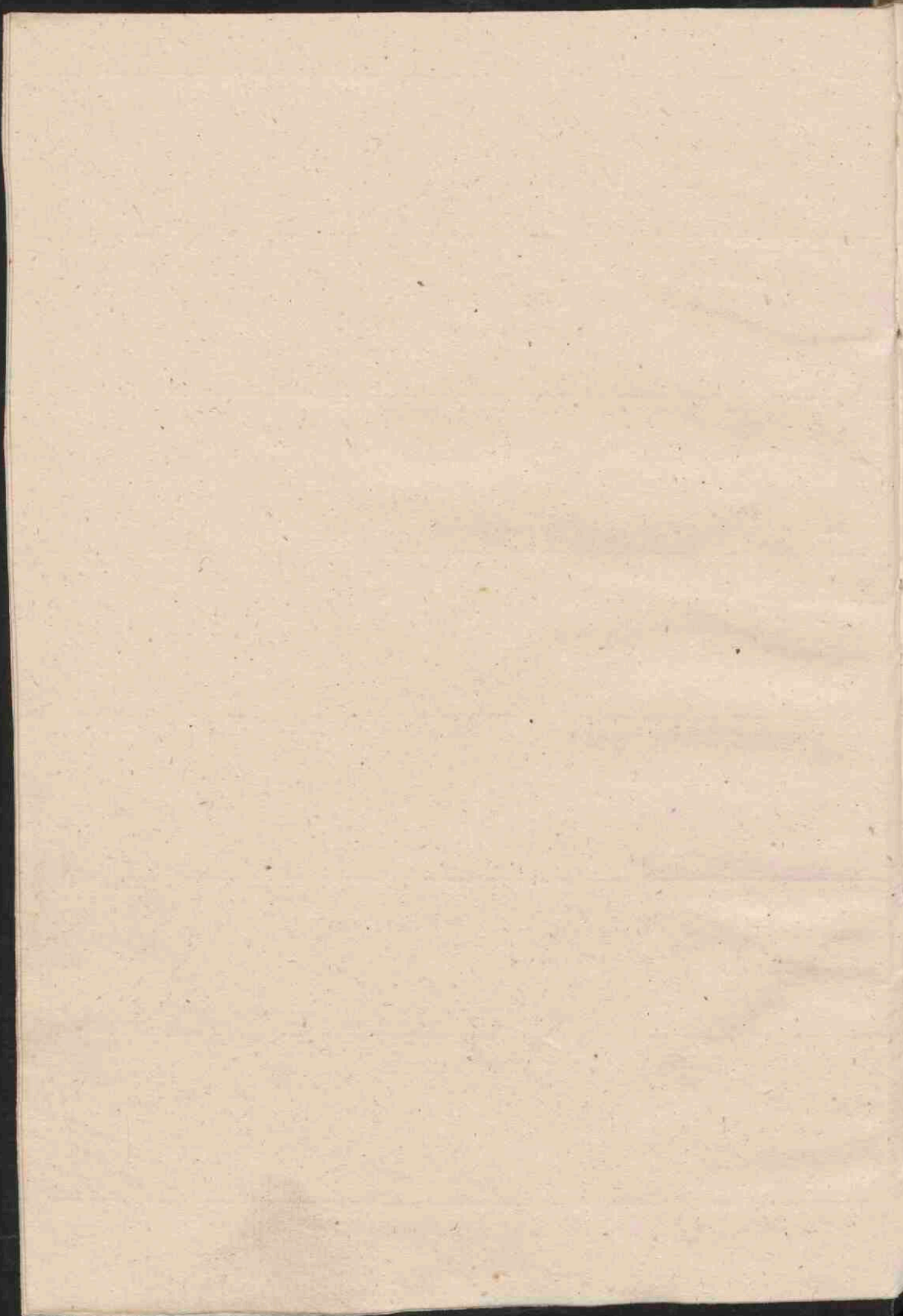
ora

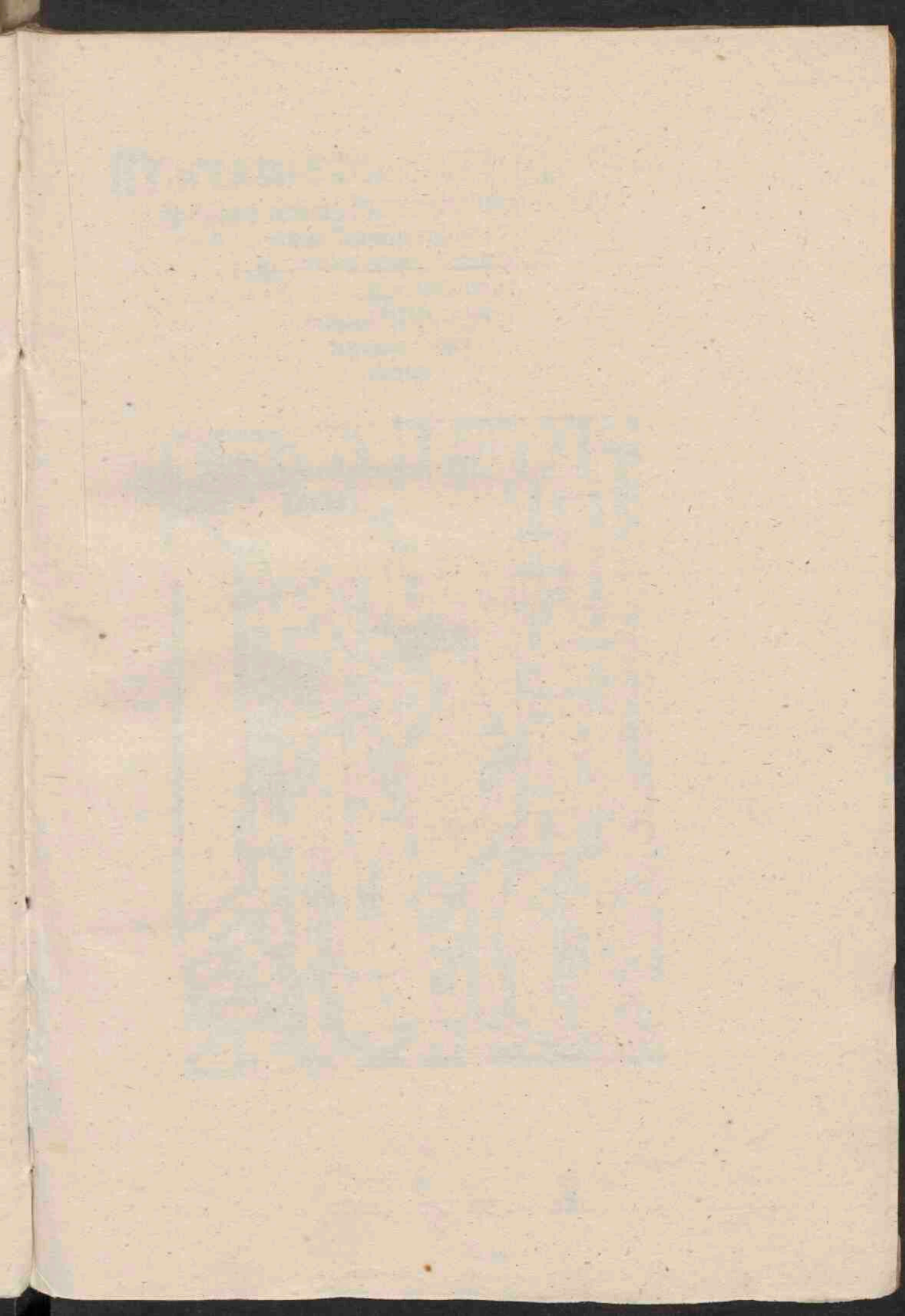
l.

Paris.

Tractatus duodecim Petri

Hispani iam emēdati cui in maximo pō
tificatu nomen Joannis vigesimi primi ob
tigit. cuius vita ex libro Pla
tine de vitis pontificum ex
cerpta in limina
ri pagina prepo
nitur

Clarina in libro de vitis Pontificum de Petro Hispano ita scribit.

Dannes vigesim^o p^m natione Hispanus. patria Ellyribonensis Petrus antea vocatus ex ep^o Tusculano pontifex creatus. Hic et si doctissimus est habitus. tñ ignoratione re^g gerendaz. et mox ineq^u litate plus detrimet quā honoris et emolumentū pontificatus attulit. Sulca enim stoliditate p^{er} seferentia egit. In vno tñ p^{ro}mediatione dignus. q^u ad o lescentes l^{it}az studiosos. inopes maxime bñficijs eccl^{esi}asticis et pecunia iuuat. Vexabāt tñ Geneti Anconitanos q^u in. Palmaria mercaturā exercebant. nullo p^{ro}soluto Geneti portorio. neq^{ue} eos (vt p^{er} erat) rectigales eccl^{esi}e pontifex ipse ruebatur: in p^{ro}bis tantummo p^{ro}ptus in rebus agēdis timidi et in fracti animi Anconitāi ar^g pontificis auxilio destituer. seipos colligētes erup^{ti}one facta Genetos vrbē obsidētes. magno illato incommodo p^{ro}pellit. U^l sus tñ p^{ro}silio Joānis Caietani. cuius nutu omnia tñ gerebantur q^u ipsius auxilio et suffragijs pontifex creatus fuerat. legatos tñ ad Paleologum tñ ad reges occētales misit q^u eos suo noie cohortarentur vt pace inter se iuta arma in Saracenos et hostes christiani nois pararet. Pollicebatur hō st^o lio^o sibi longaz vitā. et diu se victur^u oibus p^{ro}dicabat. Quippe cuius vita et mores oibus patebāt. a deo erat inuerecundi et secordis ingenij. Sed ecce dū hāc stulticiam omnibus p^{ro}dicabat. camera q^udam noua quā in palatio Viterbiensi extruxerat subito corruit. atq^{ue} inter ligna et lapides inuentus seprima die post tantā ruinā acceptis oibus eccl^{esi}e sacramentis pontificatus sui mense octauo moritur. Viterbijs sepelitur: Vir (vt dicit) admodū l^{it}az / rus sed paz prudēs. Sulca em̄ in vita sua sepsit. Potissimū p^{ro} canones quosdā ad medicinā p^{ro}metēs. Nā medēdi arti admodū peritos habebat / tur Scripsit et libz quē thesaurum pauperum vocat. Redidit et p^{ro}blemata q^udam Aristotelem imitatus. S^{ed} hoc nescio q^u pacto p^{ro}prium est. vt vni qui dam admodū l^{it}az. ad res agendas parum idonei videatur. Nescio quo p^{ro} ceo dixi cum mirum potius omnibus videri debeat: vt qui p^{ro} p^{ro}latione de / lectatur. idem etiam rebus terrenis animum applicet.

Joānes Critchemi Abbas Spanheimensis in opusculo de scriptorib^{us} eccl^{esi}asticis ita scribit.

Petrus Hispanus portu galensis ep^o. Tusculanus et sacro scē. Roma ne eccl^{esi}e. Cardinalis. ac postremo summus pontifex post. Hadrianum quintum vir in medicina valde eruditus. et in seculari p^{ro}bia magnificus doc tus. sed in pontificatu mensib^{us} tantū octo. Scripsit medicis non contemne da opuscula de quibus feruntur subiecta. **The**thesaurus pauperum. j. De p^{ro}blematicibus. li. p^{ri}. **C**anones medicine. li. p^{ri}. **E**plaz ad diuersos lib. p. Equo de alia. Claruit in pontificatu sub noie Joānis vigesimi p^{ri}mi tē poribus Rodolphi Imperatoris Anno dñi Mill. CC. lxxv

quibus generis nomi possit infinitud fieri pponit magis no pperz. hanc infinitud et finit
in finitudo

nitur in definitione loci generis Significatiua ponitur ad dif
ferentiam vocis non significatiue Ad placitum ponitur ad dif
ferentia vocis significantis naturaliter Sine tempore ponit
tur ad differentiam verbi quod significat cum tempore **Qui**
nulla pars separe aliquid significat ponitur ad dnam orōnis
cuius partes separe aliqd significant **Finite** ponitur ad dnas
noia infinita: vt non homo quod non est nomen apud logicuz
sed nomē infinitū **Recta** ponitur ad dnam obliqozū vt cato
nis catoni: que non sunt noia apud logicum sed noia obliqua
Unde solus nūs dicitur esse nomen **Im logicum**

Uerbum generis h' futur
in pōis una formata =
mutatis. s. d. in pōis
quod nō dignissima

Unde solū h' h' m' d' h' a' d'
alia p' h' h' h' h' h' h' h'
quomo p' h' h' h' h' h' h' h'
m' h' h' h' h' h' h' h'

Mo est aliquid h' d' p' m' i' t'
fōnda p' h' m' q' u' m' v' l' c' r' a' t'
o' r' a' t' i' o' n' e' p' r' o' p' r' i' a' m' q' u' i' s'
m' f' i' n' i' t' u' d' p' r' o' p' r' i' a' t' i' s' d' o' c' t' o'
e' o' m' n' i' u' m' p' r' o' p' r' i' a' t' i' s'
e' o' m' n' i' u' m' p' r' o' p' r' i' a' t' i' s' p' r' o' p' r' i' a' t' i' s'
nō h' a' b' e' t' a' p' r' o' p' r' i' a' t' i' s' s' u' o'

Erbū ē vox significatiua ad placitum cui tpe cui? nul
la separe aliqd significat finita et recta **Cu tpe** ponitur
ad dnam noia qd significat sine tpe **Finite** ponitur ad dnas
pbi infinita: vt nō currit nō laborat q nō sunt pba p m logicum
s; pba infinita **Recta** ponitur ad dnam pborum obliqozū
vt curreat cucurrit. q nō sunt pba scdm logicū s; pba obliq.
Quā solū pbum pntis tpi indicatiui modi ē esse pbum s; logi
cum **Reliqua** autē oia pba eius ē modi et aliozū modozum di
cuntur pba obliqua **Ellie** particule ponitur hic eadem rōne si
cut in noie **Et sciendū** q logicus solū pōit dnas partes scilicet
nomen et verbum **Reliquas** partes appellat omnes fincas
hegorematicas id est consignificatiuas

De genere ppositionis

Ratio ē vox significatiua ad placitū cuius ptes separe
aliqd significat **Hoc totū** cui? p. es separe aliqd signific
cant ponitur ad dnam noia et pbi quoz ptes separe nihil signi
ficant **Orōnum** alia pfecta. alia imperfecta **Dō** pfecta ē q perfec
tum sensum generat in aīo auditoris. vt homo currit **Imper
fecta** ē que imperfectum sentū generat in aīo auditoris vt hō
albz **Orōnum** perfectaz. alia indicatiua: vt hō currit **Alia** im
peratiua: vt petrefac ignē: **Alia** optatiua vt vtinā eēm bonus
cleric? **Alia** coniunctiua vt si veneris ad me dabo tibi equum
Alia deprecatiua: vt miserere mei de? **Hanc** aut orōnum sola
indicatiua oratio dicitur esse ppositio

Definitio ppositionis

Ropositio est oratio verum vel falsum significans in
dicando: vt homo currit
Prima diuisio ppositionis penes substantiam eius

Propositionum alia cathogorica. alia hypothetica **Propo**
ficio cathogorica est illa que habet subiectum predicatum et
 copulam tanq̄ principales partes sui. vt homo currit In hac
 autem propositione homo currit. homo est subiectum currit
 vero predicatum. et quod coniungit vnum cum altero dicitur
 esse copula. vt patet in resoluendo sic. homo currit id est
 homo est currens ibi est. est copula. Et dicitur cathogorica a
 cathogorizo as are quod idem est quod predicare Subiectū
 est de quo aliquid dicitur. Predicatum vero est quod dicitur
 de altero

Secda diuisio ppōnis est penes eius q̄tatem
Propositionum cathogoricarum alia vniuersalis. alia par
ticularis alia indefinita. alia singularis **Propositio vniuer**
salis est illa in qua subijcitur terminus communis signo vni
 uersali determinatus. vt omnis homo currit Terminus com
 munis est qui aptus natus est predicari de pluribus: vt homo
 modo e sorte et platone Signa vniuersalia sunt omnis nullus
 quilibet quisq; nemo neuter et similia

Propositio particularis est illa in qua subijcitur terminus
 communis signo particulari determinatus. vt quidā hō cur
 Signa particularia sunt aliquis quidam alter reliquis. &c.
Indefinita est illa in qua subijcitur terminus communis si
 ne signo: vt homo currit

Propositio singularis est illa in qua subijcitur terminus
 cretus id est singularis: vel terminus comunis sumptus cum
 pronomie demonstratiuo p̄mitiue speciei Exemplum. vt sor
 tes currit iste homo currit. Terminus singularis siue discre
 tus est qui aptus natus est predicari de vno solo. vt iohannes
 de seipso sicut hic iohannes est iohannes

Tercia diuisio ppōnis ē penes eius q̄litatē.

Propositionū cathogoricarū alia ē affirmatiua alia negati
ua **Affirmatiua** est illa in qua predicatum affirmatur de sub
 iecto. vt homo currit **Negatiua** est illa in qua predicatum ne
 gatur de suo subiecto: vt nullus homo currit

Diuisa propōne tripliciter

Sciendū q̄ triplet ē questiuū per quod querimus de ipsa
 ppōne scz que qualis et quāta Que querit de substantia: opo
 sitōnis Ad interrogationem ergo factam per que respondet

*in quibusda cathogorizis
 affirmatiuū est duplex
 subiectū. vt potest dicitur
 omnis quod est aliquis
 in principio: et vniuersalis
 quod est affirmatiua
 aliquid eius loco et tunc
 est vna: cuius huiusmodi fa*

Ad in

*est hominū omni vniuersū dicitur aliquis amicus ab omni peccatore. sicut dicitur christy. et
 vniuersū quoniam alio plerūq;*

dum est categorica vel hypothetica. Qualis dicitur de qualitate
propositionis Ad interrogationem factam per qualis responden-
dum est affirmativa vel negativa Quanta querit de quantitate
propositionis Ad interrogationem factam per quanta respō-
dendum est vniuersalis particularis indefinita vel singularis

Uñ Queca. vel hyp Qualis ne. vel aff. Quanta par. in. sin.

Item ppōnum categoricarum. alie p̄cipat vtroq; termi-
no. vt homo currit. homo nō currit Alie vero altero termino vt
homo currit homo disputat Alie vero nullo termino: vt Plato
disputat equus mouetur.

Item ppōnum participantū vtroq; termino quedā partici-
pāt p̄m eundem ordine vt homo currit homo non currit quedā
vero ordine eōuerso vt homo est animal animal est homo

De oppositione que est passio ppōnis

Propōnum categoricarū vtroq; termino participantū
secundū eundem ordinem. alie sunt cōtrarie. alie subcōtrarie.

Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua et vniuersalis nega-
tiua eiusdem subiecti et eiusdem p̄dicati: vt omnis homo currit
nullus homo currit

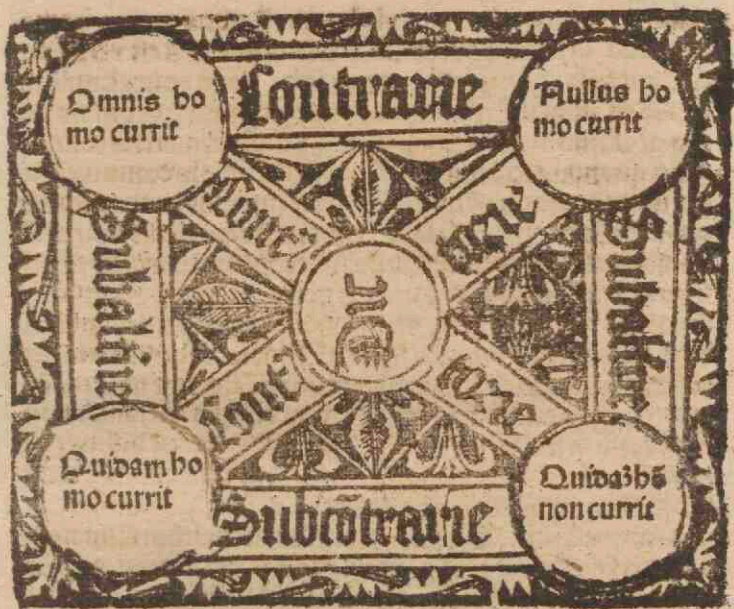
Subcontrarie sunt particularis affirmatiua et particula-
ris negatiua eiusdem subiecti et eiusdem p̄dicati: vt quidam
homo currit quidam homo non currit.

Contradictorie sunt vniuersalis affirmatiua et particularis
negatiua vel vniuersalis negatiua et particularis affirmatiua
eiusdem subiecti et eiusdem p̄dicati. vt omnis homo currit
quidam homo non currit vel nullus homo currit quidam ho-
mo currit

Subalterne sunt vniuersalis affirmatiua et particularis affir-
mativa. aut vniuersalis negatiua et particularis negatiua eius-
dem subiecti et eiusdem p̄dicati: vt omnis homo currit quidam
homo currit. aut nullus homo currit. quidam homo non currit

De hac oppositione clare
patet in figura sequenti.

*Quatuor vniuersales for-
ule et moduli simillimi
significat huiusmodi
est. id est non est. et huiusmodi
et huiusmodi non est
Dum singularis vocatur
terminorum sunt obponi-
tur. contradictorie: sicut
negatiua propositionum
aliter sicut videtur in
modo ut dicitur in
finita est cum facta
et dicitur non finitas
Nihil subsequitur regula
quod sit particularis ma-
teriali et facta per
per dicitur
Contradictorie sunt
partie dicitur per
finitas et oppositio
homo et oppositio
autem in materia ppō-
nis huiusmodi vniuersalis
per intelligenda dicitur
homo videtur dicitur
ppō- sicut ipse*

At per se quod unum tenet primam legem possit in hoc, quia duo potest fieri
 repugnatio per se videlicet subcontrarie falsitatis et potest fieri simul ut supra

De materia propositionis

Proposium triplex est materia scz

- Naturalis
- Contingens
- Remota

Naturalis est illa in qua predicatum est de esse subiecti materia iudicabitur per se
 vel proprium eius: vt homo est animal. homo est risibilis. vbi dicitur per se quando
Contingens est illa in qua predicatum potest adesse vel abesse per se dicitur per se quia
 subiecto preter eius corruptionem. vt ho est albus. ho est niger. vbi dicitur per se quia
Remota est illa in qua predicatum nullo modo potest conuenire subiecto: vt homo est equus. vbi dicitur per se quia

De legibus et naturis propositionum oppositarum

At **Lex** siue natura contrariarum talis est qd si vna est vera reliqua erit falsa et non e converso possunt enim simul esse false
 gubernandi ratio que ad finem optatum primum modo nudia gubernata
 transgredietur pena obediunt primum status aduersa dicitur
 Consulto in modum inquit differenda pnti impoibla: sunt leges i permissa quibus
 quibus da et
 Coram apud platonem quibus optat bruti fore imperata sique ex actu regis
 dicit in imperata vero fugere: quia in omnia noctua vbi dicitur per se
 illa si se superari ut no indignat castigatiom atq; pnti si vero

In materia est esse talis quibus familiaria sunt penitus sunt mutas ad libitum
 pena cariturus est si modo futurus sit bonus hoc mihi videtur esse signum ad
 quod p[ro]p[ri]etas d[icitur] vita d[e] bonis omnia t[em]p[or]alia qua p[er]tinent ad h[oc]
 et sic d[icitur] ut vultur et t[em]p[or]alia illa ad sint qui futurus sit felix no[n] aut[em]
 contingenti materia: vt omnis homo est albus nullus homo
 est albus In naturali vero materia semper si vna est vera reli-
 qua erit falsa et econuerso: vt omnis homo est animal. nullus
 homo est animal Et similiter in materia remota: vt omnis ho-
 mo est asinus. nullus homo est asinus. Et in materia contin-
 genti quando accidens est inseparabile: vt omnis coruus est ni-
 ger nullus coruus est niger. Sed ille que sunt de accidente se-
 parabili possunt ambe esse false vt omnis homo est albus. nullus
 homo est albus Lex siue natura subcontrariarum talis est q[uo]d
 si vna est falsa reliqua erit vera. et non econuerso possunt eni-
 simul esse vere in contingenti materia: vt quidam homo est al-
 bus. quidam homo non est albus Unde lex subcontrariarum
 contrario modo se habet legi contrariarum Lex siue natura con-
 tradictoriarum talis est q[uo]d si vna est vera reliqua erit falsa et non
 econuerso in nulla eni materia due contradictorie possunt si-
 mul esse vere. aut simul esse false: vt si ista sit vera omnis homo
 scire desiderat tunc sua contradictoria est falsa. quidam homo
 non scire desiderat. Lex siue natura subalternarum talis est q[uo]d
 si vniuersalis sit vera sua particularis erit vera. et non econuer-
 so potest enim particularis esse vera sua vniuersali existente fal-
 sa. et non econuerso: vt quidam homo est albus. omnis homo
 est albus Et si particularis est falsa vniuersalis erit falsa et no[n]
 econuerso

De conuersione p[ro]positionum
 Item p[ro]positionum vtroq[ue] termino participantium ordi-
 ne econuerso. triplex est conuersio scilicet simplex p[er] accidens
 et per contrapositionem Simplex conuersio est quando de sub-
 iecto fit predicatum et de predicato subiectum manente eade[m]
 qualitate et q[ui]tate p[ro]p[ri]etatis Et hoc modo conuertitur vniuersa-
 lis negatiua in se et particularis affirmatiua in se Exemplum
 vt nullus homo est lapis: ergo nullus lapis est homo quidam
 homo est animal. ergo quoddam animal est homo Conuersio
 per accidens est quando de subiecto fit predicatum et de predi-
 cato subiectum manente eadem qualitate sed mutata quanti-
 tate Et hoc modo conuertitur vniuersalis affirmatiua in particu-
 larem affirmatiua[m]: vt omnis homo est animal. ergo quoddam animal
 est homo Et vniuersalis negatiua in particulari negatiua vt nullus homo
 est lapis. ergo aliquis lapis non est homo Conuersio p[er] contrapositionem

In materia est esse talis quibus familiaria sunt penitus sunt mutas ad libitum
 pena cariturus est si modo futurus sit bonus hoc mihi videtur esse signum ad
 quod p[ro]p[ri]etas d[icitur] vita d[e] bonis omnia t[em]p[or]alia qua p[er]tinent ad h[oc]
 et sic d[icitur] ut vultur et t[em]p[or]alia illa ad sint qui futurus sit felix no[n] aut[em]
 contingenti materia: vt omnis homo est albus nullus homo
 est albus In naturali vero materia semper si vna est vera reli-
 qua erit falsa et econuerso: vt omnis homo est animal. nullus
 homo est animal Et similiter in materia remota: vt omnis ho-
 mo est asinus. nullus homo est asinus. Et in materia contin-
 genti quando accidens est inseparabile: vt omnis coruus est ni-
 ger nullus coruus est niger. Sed ille que sunt de accidente se-
 parabili possunt ambe esse false vt omnis homo est albus. nullus
 homo est albus Lex siue natura subcontrariarum talis est q[uo]d
 si vna est falsa reliqua erit vera. et non econuerso possunt eni-
 simul esse vere in contingenti materia: vt quidam homo est al-
 bus. quidam homo non est albus Unde lex subcontrariarum
 contrario modo se habet legi contrariarum Lex siue natura con-
 tradictoriarum talis est q[uo]d si vna est vera reliqua erit falsa et non
 econuerso in nulla eni materia due contradictorie possunt si-
 mul esse vere. aut simul esse false: vt si ista sit vera omnis homo
 scire desiderat tunc sua contradictoria est falsa. quidam homo
 non scire desiderat. Lex siue natura subalternarum talis est q[uo]d
 si vniuersalis sit vera sua particularis erit vera. et non econuer-
 so potest enim particularis esse vera sua vniuersali existente fal-
 sa. et non econuerso: vt quidam homo est albus. omnis homo
 est albus Et si particularis est falsa vniuersalis erit falsa et no[n]
 econuerso

In materia est esse talis quibus familiaria sunt penitus sunt mutas ad libitum
 pena cariturus est si modo futurus sit bonus hoc mihi videtur esse signum ad
 quod p[ro]p[ri]etas d[icitur] vita d[e] bonis omnia t[em]p[or]alia qua p[er]tinent ad h[oc]
 et sic d[icitur] ut vultur et t[em]p[or]alia illa ad sint qui futurus sit felix no[n] aut[em]
 contingenti materia: vt omnis homo est albus nullus homo
 est albus In naturali vero materia semper si vna est vera reli-
 qua erit falsa et econuerso: vt omnis homo est animal. nullus
 homo est animal Et similiter in materia remota: vt omnis ho-
 mo est asinus. nullus homo est asinus. Et in materia contin-
 genti quando accidens est inseparabile: vt omnis coruus est ni-
 ger nullus coruus est niger. Sed ille que sunt de accidente se-
 parabili possunt ambe esse false vt omnis homo est albus. nullus
 homo est albus Lex siue natura subcontrariarum talis est q[uo]d
 si vna est falsa reliqua erit vera. et non econuerso possunt eni-
 simul esse vere in contingenti materia: vt quidam homo est al-
 bus. quidam homo non est albus Unde lex subcontrariarum
 contrario modo se habet legi contrariarum Lex siue natura con-
 tradictoriarum talis est q[uo]d si vna est vera reliqua erit falsa et non
 econuerso in nulla eni materia due contradictorie possunt si-
 mul esse vere. aut simul esse false: vt si ista sit vera omnis homo
 scire desiderat tunc sua contradictoria est falsa. quidam homo
 non scire desiderat. Lex siue natura subalternarum talis est q[uo]d
 si vniuersalis sit vera sua particularis erit vera. et non econuer-
 so potest enim particularis esse vera sua vniuersali existente fal-
 sa. et non econuerso: vt quidam homo est albus. omnis homo
 est albus Et si particularis est falsa vniuersalis erit falsa et no[n]
 econuerso

Quid sit in negatione alia pposita conuenit alia minus conuenit
spicialiter: *magis* magis conuenit fit minus conuenit ut sius est ut magis conuenit
¶ homo fit in homo p obpositio est magis conuenit qua no animal

Equi de subiecto sit predicatu reconuertio manente eadem qualitate
tate et quantitate. sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos
Et hoc modo conuertitur vniuersalis affirmatiua in se. et particu-
laris negatiua in se. Exemplum: vt omnis homo est animal et
go omne non animal est non homo Quidam homo non est la-
pis ergo quidam non lapis non est non homo. Vn? Feci sim-
pliciter conuertitur eua p acci. Alio p contra: sic fit conuersio
tota. Asserit a. negat e. sunt vniuersaliter ambe. Asserit i. negat
o sunt particulariter ambe. Et notandum q illud signum qd e
in subiecto pponis q debet conuerti qd cumqz sit illud debet po-
ni supra totum predicatum et reuocare ipsum ad subiectu. Et
p terea eade est conuersio particularis indefinite et singularis.

huc considerandum no est
vra de pota ppositio
m p acci de alioquin
vniuersalis ppositio
singularis et in diffi-
nita negatiua solum
p ppositio
s. d. affirmatiua tantu
simpliiter

Propositiio hypothetica est illa que habet duas ppositas
cathegoricas coniectas tanqz principales partes sul.
vt si ho currit ho mouetur. Dicitur em hypothetica ab hypo-
qo est sub et thesis positio quasi suppositio. qz in ea vna pars
supponitur alteri. Propositionu hypotheticaru alia conditio-
nalis alia copulatiua. alia disiunctiua. Propositiio conditio-
nalis est illa in qua coiunguntur due cathegorice p hac coiunctioez
si: vt si homo currit ho mouetur. Et illa cathegorica cui imme-
diate coiungitur si d: ans et reliqua consequens. Ad veritatem
conditionalis requiritur qd ans no pot esse veru sine consequente
vt si homo est animal est. Unde omnis conditioalis vera est
necessaria et omnis falsa est impossibilis

Ad falsitate conditionalis sufficit qd ans.
potest esse verum sine consequente: vt si ho
mo est nigrum est

Propositiio copulatiua est illa in qua coiunguntur due cathe-
gorice p hanc coniunctioem et: vt fortes currit et plato disputat. Ad veritate copulatiue requiritur vtraqz prem ee veram: vt
homo est aial. et deus est. Ad falsitate eius sufficit vnã pte esse
falsaz vt ho est asinus et deus est. Disiunctiua est illa in qua co-
iunguntur due cathegorice p hac coniunctioem vel: vt fortes
currit vel plato disputat. Ad veritate disiunctiue sufficit vnã
prem esse veram: vt homo est animal vel lapis est lignum. Ad
falsitate eius requiritur vtramqz partem esse falsam: vt ho-
mo est asinus vel lapis est lignum

quid sit hypothetica
mista huc ppositio
iudicabitur fuerit p
si ppositio copulatiua et si
p vna et vna homo
vna et p vna
et forte est et currit
vna et vna et
m ppositio vna et m

De equipollentijs. iuxta diuersitate ppositi

¶ Prima regula Si alicui signo vniuersali vel particulari p^o ponatur negatio equipollet suo contradictorio. vt non omnis homo currit equipollet huic. quidam homo non currit Et nō nullus homo currit. huic quidam homo currit.

¶ Secunda regula Si alicui signo vniuersali postponatur negatio equipollet suo contrario: vt omnis homo non currit eq^o pollet huic. nullus homo currit et nullus homo nō currit huic omnis homo currit

¶ Tercia regula Si alicui signo vniuersali vel particulari p^o ponatur et postponatur negatio. equipollet suo subalterno. vt nō omnis homo non currit equipollet huic quidam homo currit. Et non nullus homo non currit. huic. quidam homo non currit Versus Pre cōtradie post cōtra pre postqz subalt.

¶ Existis sequitur vna alia regula Quando duo signa vniuersalia negatiua ponuntur in eadem propositione. ita q^o vnum in subiecto et aliud in p^odicato. tūc p^omiū eq^o pollet suo contrario per secundam regulam quoniam ei negatio postponitur. Et secundam equipollet suo contradictorio per primam regulam quoniam ei negatio preponitur: vt nihil est nihil. equipollet. huic quodlibet est aliquid

Unde versus

Non omnis. quidam non. omnis non. quasi nullus

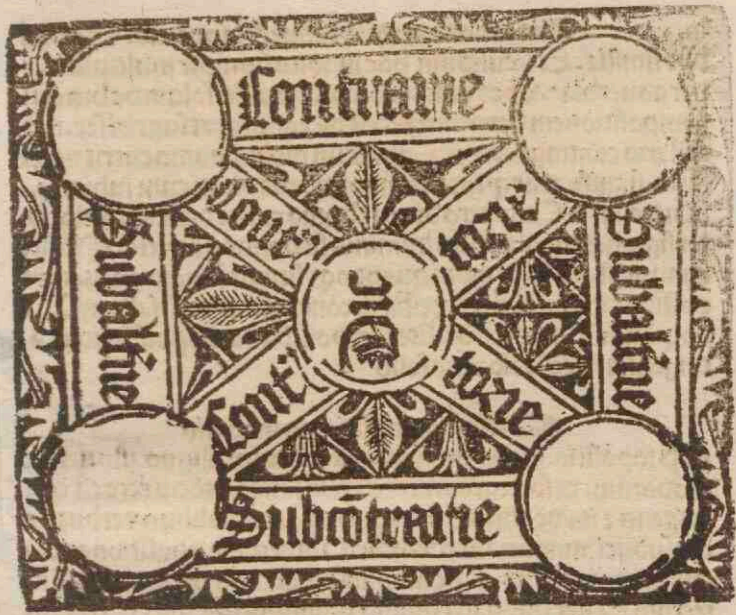
Non nullus. quidam. sed nullus non. valet omnis

Non aliquis. nullus. non quidam non. valet omnis

Non alter. neuter. neuter non. prestat vterqz.

*Sub ista non indigne
aliqua regula: quia q^o
negatione post postam
funt. Inter alios
quidam plus et minus
p^o et equipollet.*

De oppositione patet in figura sequenti

De modalibus

Modus est adiacens et determinatio. Et habet fieri per adiectivum. sed duplex est adiectivum. Est enim adiectivum. omnis: vt albus niger. Et adiectivum verbi: vt adverbium. quia secundum Palscianus adverbium est vi verbi adiectivum. Et ideo duplex est modus: vnus nominalis. sicut omne adiectivum nominale cathogorematicum. vt albus homo currit. Alius adverbialis sicut omnia adverbia: vt homo currit velociter.

Divisio modorum adverbialium.

Alia rone compositionis: vt hec sex necessario contingenter possibiliter. impossibiliter vero falso quedam veter. Alia rone refectionis: vt fortiter agit: velociter currit, minuat verba. Alia rone temporis: vt adverbia temporis

Alia ratione modi: vt aduerbia optandi z hortan-
di z similia. Et secundum hoc modus sumitur multipliciter
per aduerbia. Sed omissis omnibus alijs solum de his qui
compositionem determinant est dicendum. vt sunt hi sex. ne-
cessario contingenter z Cum enim dicitur homo currit neces-
sario. significatur q̄ tota compositio predicati cum subiecto.
sit necessaria Cum vero dicitur homo currit bene aut veloci-
ter significatur q̄ cursus hominis sit bonus aut veloci-
ter Et sci-
endum est q̄ isti sex modi quandoq; sumuntur nominaliter: vt
possibile impossibile. necessariū contingens verū falsum Quā-
doq; sumuntur aduerbialiter: vt possibiliter impossibiliter co-
tingentes necessario vero falso

Definitio ppositionis modalis

Propositio modalis est que modificatur aliquo istorum sex
modorum: vt fortem currere est possibile forte currere est con-
tingens z ita de alijs Et sciendum q̄ in modalibus verbis de-
bet subijci. modus autē predicari Omnes alie ppositiones dis-
cuntur de inesse. id est de simplici inherencia predicati ad sub-
iectum Et per hoc patet diuisio ppositōis que solet fieri. Pro-
positionum alia modalis alia de inesse Ille autē ppositōes que
modificantur his modis vero z falso relinquuntur quia eodem
modo sumitur oppositio z equipollentia in eis sicut in illis de
inesse. In his autē modis qui sunt possibile impossibile contin-
gens z necessariū. sic non sumitur oppositio z equipollentia
vt statim patebit.

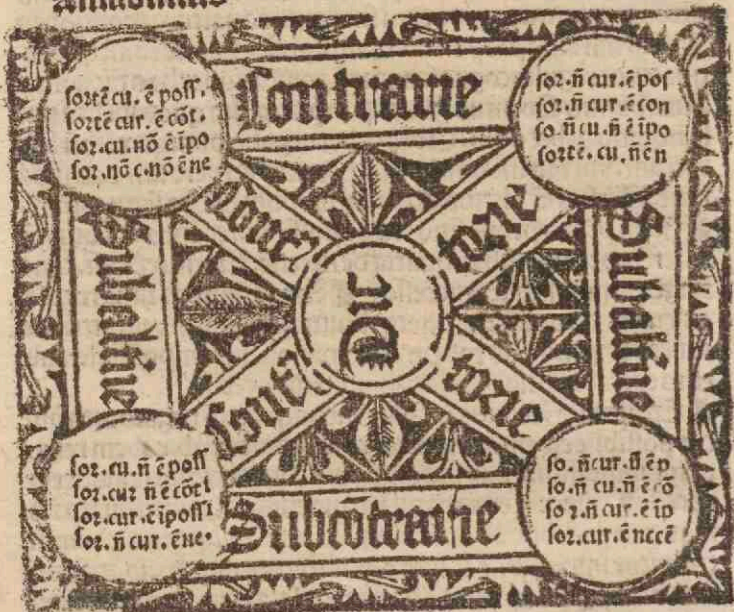
De equipollentijs modalium

Et sciendum q̄ vnusquisq; istorum quattuor modorum fa-
cit quattuor ppositiones modales z sic sunt sedecim propo-
sitiones Verbi gratia Iste modus qui est possibile si sumatur
sine negatione facit primam ppositionem modalem. vt for-
tem currere est possibile Si sumatur cum vna negatione posi-
ta ad verbum facit secundam: vt fortem non currere est possi-
bile Si sumatur cum negatione posita ad modum fa-
cit terciam ppositionem: vt fortem currere non est possibile
Si sumatur cum negatione duplici scz vna posita ad ver-
bum. alia posita ad modum facit quartam ppositionem vt

sortem non currere non est possibile Et secundum vnū quēq;
istorum quattuor modorum sumuntur quattuor propositiones
Harum autē propositionū equipollentie siue consequentie
quattuor regulis cognoscuntur significatis per has dictiones
Amabimus **E**dentuli **I**lace **P**urpurea Ita quod ibi sit a nul
la negatio debet poni. **U**bi e debet negatio poni ad verbū seu
dictum. vbi i ad modum. vbi u ponatur ad verbum et ad mo
dum **V**ersus **E** dictum negat itq; modum nihil a sed u totum.
Item prima propositio erit de possibili. secunda de cōtingē
ti. tertia de impossibili. quarta de necesse. **V**ersus **P**ossi. con
tingens impossibileq; necesse **A**mabimus **P**rima regula
cuicunq; dicto affirmato attribuitur possibile eidem attribui
tur contingens et ab eodem dicto remouetur impossibile et ab
eius cōtradictorio opposito remouetur necesse
Edentuli **S**ecunda regula cuicunq; dicto negato attribui
tur possibile eidem attribuitur contingens. et ab eodem remo
uetur impossibile et ab opposito eius cōtradictorio remouetur
necesse **I**lace **T**ercia regula a quocunq; dicto affirmato res
mouetur possibile ab eodem remouetur contingens et eidem at
tribuitur impossibile et eius opposito cōtradictorio attribui
tur necesse **P**urpurea **Q**uarta regula. a quocunq; dicto ne
gatore remouetur possibile. ab eodem remouetur contingens et
eidem attribuitur impossibile. et eius cōtradictorio opposito at
tribuitur necesse **E**xempla patent in figura sequenti.

Sequitur figura

S i

Illiace

Purpurea

¶ Hæc autem ille propositiones que sunt in prima linea. scz in amabimus equipollēt et conuertūtur inter se per primā regulam. Que autem sunt in secūda linea. scz edentuli equipollēt et conuertūtur per secundā que sunt in terciā per terciā. et que in quarta per quartam

¶ Tres regule equipollentiarū faciles.

¶ Prima regula. Omnes propositiones de possibili et impossibili equipollent verbo seu dicto similiter se habenti et modo dissimiliter. vt fortē currere est possibile et fortem currere non est impossibile. ¶ Secūda regula. Omnes propositiones de possibili et necesse equipollent verbo et modo dissimiliter se habentibus vt fortes currere est possibile et fortem non currere non est necesse. ¶ Tercia regula. Omnes propositiones de impossibili et de necesse equipollent verbo dissimiliter se habenti et modo similiter. vt fortem currere non est impossibile. et fortem non currere non est necesse.

Et intelligitur modus similiter se habere z dissimiliter $\text{\textcircled{A}}$ ptum ad affirmationem et negationem. z ita de verbo seu dicto. Et predicta regula non facit mentionem de contingente eo qd contingens conuertitur cum possibili Unde idem est iudicium de Apopositionibus vtriusqz

De oppositione modalium

Propositionum modalium. alie sunt contrarie. alie subcontrarie. alie contradictorie. alie subalterne Unde omnes propositiones que sunt in quarta linea de purpurea contrariantur. omnibus his que sunt in tercia linea de iliace. Et omnes que sunt in prima linea de amabimus subcontrariantur his que snt in secunda linea de edentuli **I**tem primus ordo z tercius similiter secundus z quartus contradicunt. Item primus ordo subalternatur quarto. et secundus subalternatur tercio vt patet in his versibus.

- Tercius est quarto semper contrarius ordo
- Sit tibi linea subcontraria prima secunde
- Tercius est primo contradictorius ordo
- Pugnat cum quarto contradicendo secundus
- Prima subest quarte vice particularis habens se
- Ne habet ad seriem se lege secunda sequentem
- Ordo subalternus sit primus siue secundus

¶ Finit tractatus primus

¶ Sequitur tractatus secundus

Redicabile quandoqz sumitur pprie. z sic solum dicitur pdicabile quod de pluribus predicatur vt homo Quandoqz sumitur communiter. z sic dicitur predicabile quod de vno solo predicatur vt fortes siue de pluribus. vt homo. **U**n pdicabile proprie sumptum z vniuersale idem sunt secundum rem. sed differunt rde qz pdicabile definitur pdicti de vniuersale ho per esse in **E**st aut pdicabile quod aptum natum est dici siue predicari de multis **E**st autem vniuersale quod aptum natum e esse i

genus speciei differentie
per genus speciem differentiam propriam et accidentem: Et solus
de his quinque hic intendimus.
Tres sunt acceptiones generis
Primo modo dicitur collectio multorum quodammodo se habentium ad se inuicem et ad unum principium ut collectio eorum qui sunt de eadem parentela descendenti ab uno auctore: ut romani a romulo
Secundo modo est quod est principium uniuscuiusque generationis ut pater vel patria siue locus. Tercio modo cui supponitur species. ut animal cui supponitur homo Et hoc ultimo modo capitur hic genus Et definitur sic
Genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie in eo quod quid est Exemplum ut animal predicatur de homine et equo que dicitur ratur specie Alia definitio est. Genus est cui supponitur species. ut animal cui supponitur homo Ad cognoscendum autem hoc membrum (differentibus specie) oportet scire quod differens dicitur tot modis quantum modis dicitur idem: quia tot modis dicitur unum oppositorum quantum modis dicitur et reliquum.

In multis. **U**nus predicabile proprie sumptum siue uniuersale diuiditur per genus speciem differentiam propriam et accidentem: Et solus de his quinque hic intendimus. Tres sunt acceptiones generis
Primo modo dicitur collectio multorum quodammodo se habentium ad se inuicem et ad unum principium ut collectio eorum qui sunt de eadem parentela descendenti ab uno auctore: ut romani a romulo
Secundo modo est quod est principium uniuscuiusque generationis ut pater vel patria siue locus. Tercio modo cui supponitur species. ut animal cui supponitur homo Et hoc ultimo modo capitur hic genus Et definitur sic
Genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie in eo quod quid est Exemplum ut animal predicatur de homine et equo que dicitur ratur specie Alia definitio est. Genus est cui supponitur species. ut animal cui supponitur homo Ad cognoscendum autem hoc membrum (differentibus specie) oportet scire quod differens dicitur tot modis quantum modis dicitur idem: quia tot modis dicitur unum oppositorum quantum modis dicitur et reliquum.

Genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie in eo quod quid est Exemplum ut animal predicatur de homine et equo que dicitur ratur specie Alia definitio est. Genus est cui supponitur species. ut animal cui supponitur homo Ad cognoscendum autem hoc membrum (differentibus specie) oportet scire quod differens dicitur tot modis quantum modis dicitur idem: quia tot modis dicitur unum oppositorum quantum modis dicitur et reliquum.

Idem genere.
Idem specie
Idem numero

Eadem genere sunt quecumque sub uno genere continentur. ut homo et equus sub animali Eadem specie sunt quecumque sub eadem specie continentur. ut sortes et plato sub homine
Idem numero dicitur quadruplex scilicet
Eadem nomine dicuntur quorum res est una. nomina pro pluribus. ut marcus tullius Eadem definitione dicuntur quorum unum est definitio alterius. ut homo et animal rationale mortale Eadem proprio dicuntur quorum unum est proprium alterius et conuertitur cum eo: ut risibile est proprium hominis Eadem accidente dicuntur quorum unum est accidens alterius ut sortes et sua albedo sunt idem accidente

Sicut dicitur dicitur tripliciter scilicet dicitur nomine
Sicut dicitur dicitur tripliciter scilicet dicitur specie
Sicut dicitur dicitur tripliciter scilicet dicitur numero

Differentia genere sunt quecumq; sub diuersis generibus con-
tinentur: vt homo ⁊ arbor sunt differentia genere: vt homo cō-
tinetur sub hoc genere animal ⁊ arbor sub hoc genere planta.

*in quibus polygenus
non potest in quibus est ille form
quod dicitur quod promissa no
aliquis
infima dicitur ⁊ specialissima
non promittitur nisi in dicitur
sunt et nihil omnino vides
in animalibus habens nisi
in quibus in dicitur dicitur
sunt in quibus dicitur dicitur
in quibus dicitur.*

Differentia specie sunt quecumq; sub diuersis speciebus con-
tinentur vt sortes sub homine. ⁊ brunellus sub equo. **D**iffes-
rentia numero sunt quecumq; diuersum numerū cōstituunt. vt
sortes ⁊ plato. Illud autem dicitur p̄dicari in q̄d quod conue-
nienter respōdetur ad interrogatōem factam p̄ quid. **E**xemplū
vt cum queritur q̄d est homo. conuenienter r̄detur aīal. ergo
aīal p̄dicatur de homine in quid. **A**lter autem definitur genus
Genus est cui supponitur species.

Diuisio generis

Et diuiditur genus in genus generalissimum ⁊ in gen^o sub
alternum. Genus generalissimum est supra quod non est ali^o
quod genus sup̄achens. **V**el sic. Genus generalissimum est
quod cum sit genu^o non potest esse species. **E**t diuiditur in de-
cem predicamenta que sunt. substantia. quantitas ad aliquid
qualitas. actio. passio. vbi. quando situs ⁊ habitus

Nec autem decem dicuntur generalissima quia nullum ge-
nus habent supra se. **L**icet enim ens dicatur de istis
decem. hoc tamen non est vniuoce sed equiuoce. ideo non est
genus eorum. **D**e his autē decem nihil modo dicitur. sed in
predicamentis de istis de terminabim⁹. **G**enus subalternū
est. quod cum sit genu^o potest esse species: vt animal est gen^o
hominis ⁊ species corporis animati.

Due sunt definitiones speciei.

Species est quod predicatur de pluribus differentibus
numero in eo quod quid est. **I**n hac autem definitione
hoc verbum predicatur dicit aptitudinem ⁊ non actum. simi-
liter ⁊ in alijs vt homo predicatur de sorte ⁊ platone. ⁊ sic de
alijs particularibus hominibus que sunt plura ⁊ differentia
numero. **E**t p̄dicatur de eis in quid. **Q**uia cum queritur quid
est sortes. cōuenienter respōdetur est homo. **D**efinitur etiam
sic. **S**pecies est quod ponitur sub assignato genere. ⁊ de qua
genus in eo quod quid est predicatur.

Diuisio speciei.

Et diuiditur species in speciem specialissimam ⁊ speciem
subalternam. **S**pecies specialissima est que cum sit species

non potest esse genus. Vel sic. Species specialissima est sub
 qua non est inferior species. vt homo Species subalterna
 est que cum sit sepecies potest esse genus: vt animal. Vñ que
 cunq; sunt inter genus. generalissimum & speciem specialissi/
 mam possunt esse genera & species ad aliud quidem & ad aliud
 sumpta. Sunt enim genera respectu inferiorum. species
 vero respectu superiorum Et autem hoc sit magis planum
 sumatur exemplum de vno predicamento: vt substantia est ge
 nus primum sub hac autem corpus. sub corpore corpus ani
 matum. sub quo animal. sub animali animal rationale. sub q
 homo. sub homine sunt individua: vt sortes plato Indiui
 duum est quod de vno solo pdicatur: vt sortes de seipso. Nec
 omnia patent in arboze Porphiriana. Unde versus

Sta tibi plana facit arbor Porphiriana

Quatuor hęc in diuisiōne
 In vnum natiōe sumuntur
 Aut in p̄fite significatur
 hoc vñ simile dicitur
 hoc vñ p̄fite dicitur
 hęc vñ simile moralis

Demonstrat p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi
 p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi
 p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi
 p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi
 p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi p̄p̄ndi

Sequitur arbor Porphiriana.

Quod dicitur generum et specierum congrua vocatur a Diabolo arbor propter similitudinem
 quae habet cum naturali arbore in arbori vna naturalis est ad p̄p̄ndi hanc et ramos
 & ramos intelligunt individua & ramos debita ordinatio generum et specierum p̄
 ramos differentie & folia et fructus arboris intelligunt accidentia que derivant ab
 arbori facto tempore sicut accidentia ab sunt tabulae postum

Quo sunt arboris diaboli quod sunt speciei specialissimae sed ille sunt infiniti
 ergo infiniti sunt arboris aristotelis sicut porphiriana

Tres sunt acceptōes differentie

Differentia dicitur tripliciter. scz cōter. pprie z magis ppria
Lōis differentia est qua alter differt ab altero vel a seipso sepa
bili accōdēte: vt sortes sedēs differt ab alio vel a seipso nō sedē
te. Propria differentia est qua alterum differt ab altero ī sepa
bili accōdēte: vt sortes symus differt ab alio non symo. Ma
gis ppria differentia est qua alterum differt ab altero spēcifi
ca differentia: vt homo ab equo differt per rationale. Et isto
modo sumitur hic Et definitur sic

Due sunt definitōes differentie

Differentia est qd pōdicatur de pluribz differentibus specie in
eo qd quale: vt rōnale pōdicatur de hoīe z de dīs que differunt
specie. Symus em̄ rōnales nos vt dī. (vt vult Porphiri) s; z
mortale additū nobis sepat nos ab illis. Illud aut̄ dī pōdicari
in quale qd cōuenienter respōdetur ad interrogatōem factam
per quale Cū em̄ querit qualis est homo: cōueniēter respon
detur rōnalis. Ideo rōnale pōdicatur de hoīe in quale. **A**lia
definitio Differentia ē qua spēs abūdat a gñe. vt homo abūdat
ab aīali his differentijs q̄ sunt rōnale mortale. **S**cienduz qd
eadem dīna est diuisiua z cōstitutiuua. sed diuisiua generis. et
constitutiuua spēs. vtrōnale diuidit animal cū dīna sibi oppo
sita scz irrōnali Dicimus em̄ aīaliū. aliud rōnale. aliud irratio
nale. z cōstituūt differētiās spēs sub aīali. Dis em̄ differentia ad
ueniēs generi cōstituūt spēm. ideo cōstitutiuua seu spēsifica no
minatur Rationale em̄ additū sup hoc genus aīal cōstituūt ho
minē. Et ob hoc dicit Boetius qd sola spēs definitur Definitio
em̄ debet esse ex genere z differentia Sola aut̄ spēs habet gen⁹
et differentiam. ergo sola species definitur

Quattuor sunt modi pprii

Propriū dī quadruplī Primo dī ppriū qd inest ali
cui spēs z nō omni: vt esse medicū vel grāmaticum cō
uenit hōi sed nō omni homi Secōdo mō dī ppriū quod inest
omni z non soli: vt esse bipedem inest omni homini sed nō soli
Tercio modo dī ppriū qd inest omni soli. sed nō semper. vt ca
nescere inest omni homini z soli sed nō semper qd solū inest ho
mini in senectute. Quarto mō dī ppriū quod appellatur p
prie ppriū Et est qd inest omni soli z semp: vt risibile quod in
est omni homini soli homini z semp. nō qd actu semp rideat sed

*Verba in p̄prie
p̄prie h̄c p̄prie in
p̄prie h̄c p̄prie
differentias*

*Differentia
ppria passiva
Differentia
vt dī scriptura
completo homo rationali
visibile*

*Quattuor sunt modi pprii
ad officium hinc hinc
toto simul ab hinc hinc
hinc hinc*

*Farquharus
ostendit
formam
forma
integratis
munitas
ip̄s
modi
apud
apud*

*quarto modo sunt p̄prie
diffusiva
formae
apud
apud*

*proprietate quod est aliquod substantia sunt proprium proprium quod est
 non proprie in rebus dicitur de his quod est sub altero non proprie in rebus dicitur
 quarto tunc dicitur de rebus addit quod est quod est proprie in rebus dicitur
 quod est proprie dicitur de rebus dicitur de his quod est proprie in rebus dicitur*

aptus natus est ad ridendum. Et hoc proprium quarto modo est
 num de quinque predicabilibus Et definitur sic ab Aristotele

Definitio proprii

Proprium est quod inest omni soli et semper et conversum predi-
 catur de re. et non indicat quod est esse rei: ut risibile. Alii non indi-
 cat quod est esse rei ponitur in definitioe proprii ad differentiam
 definitiois. Definitio enim conversum predicatur de re. et indicat
 quod est esse rei. Exemplum ut substantia animata sensualis conuer-
 titur cum animali. et indicat quid est esse eius. quod omnis definitio
 datur per substantialia: omne enim superius est de essentia sui
 inferioris. Definitio enim sic describitur ab Aristotele. Definitio
 est oratio quid est esse rei significans. Proprium autem non indicat
 quid est esse rei

Tres sunt definitioes accidentis

Accidens est quod adest et abest propter subiecti corruptio-
 nem: ut album nigrum sedere stare hec enim potest adesse ho-
 i et abesse propter subiecti corruptioem. **S**ecunda est accidens est
 quod neque est genus neque species neque differentia neque proprium in
 est aut rei. **T**ercia accidens est quod contingit eidem inesse et non inesse
 ut album nigrum. Et de his duabus ultimis dicitur Aristotele quod se-
 cunda est melior quam prima quam ad intelligendas primam necesse est
 scire quid sit genus species differentia et proprium. Secunda
 autem per se nota est

Due sunt divisiones accidentis

Accidentium aliud separabile. ut album nigrum sedere in hoie. Ali-
 ud inseparabile: ut nigrum in coruo et ethyope. et album in cygno. Li-
 cet enim nigrum inseparabiliter accidat coruo. in hoc non est contra defini-
 tionem in qua dicitur quod potest abesse et adesse propter subiecti corruptioem
 quod (ut vult Porphyrius) coruo potest intelligi albo et ethiops nitens
 candore propter subiecti corruptioem. **S**ecunda divisio accidentium
 aliud comite: ut album nigrum. aliud proprium. ut album sortis.

De convenientia quinque predicabilium

Commune est omnibus quinque predicabilibus de pluribus predicari

Quod genus differt ab alijs

Differt autem genus ab alijs quod genus predicatur de pluribus quam alia

Quod propria differt ab alijs

Propria ei differt a genere in eo quod predicatur in quibus. genus autem in quibus
 Item propria differt a specie et proprio quod propria predicatur de pluribus

*Alia dicitur bifariam potest esse
 aliquid modo essentia substantia
 hanc dicitur quibus quod dicitur de
 potest per se sunt generata
 proprie dicitur modo essentia
 so sunt superius et inferior
 autem dicitur quibus quod dicitur in
 aliquid: ita sunt proprie
 dicitur est inferiora et in
 quod dicitur substantia potest
 in rebus sunt substantia
 potest dicitur
 dicitur dicitur dicitur
 a substantia ut dicitur qua dicitur
 dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur dicitur*

speciebus illa vero non Item differt ab accidente quia accñs
suscipit intensionem et remissionem. Differentia vero non sus-
cipit magis aut minus

¶ Quō spēs differt ab alijs

¶ Differt autē spēs a genere. qz genus cōtinet spēs et nō cōtine-
tur ab eis. Spēs autē differt a dñā. qz ex pluribus differentijs
bene constituitur vna spēs: vt iste dñe rationale mortale con-
iunguntur ad constitutōnem huius spēs homo. spēs vero nō
coniungitur speciei vt gignat aliam spēm. Quodā em̄ particu-
ris equa quōdam particulari asino commiscetur ad multi gñā-
tionem. sed non equa et asinus in cōmuni. Spēs autē differt
a pprio qz spēs natura hor est pprio ppriū vero posteri⁹
est spēs. Preterea quorum termini id est definitōnes sunt dñi-
tes ipsa sunt dñā. Species differt ab accidente quia species
predicatur in quō. accidens vero in quale vt quomodo se ha-
bet. Species etiam natura prior est accidente. Omne em̄ acci-
dens natura posterius est suo subiecto

¶ Quō ppriū differt ab accñte

¶ Proprium autē differt ab accidēte: qz ppriū pdicatur de vna
sola spēs cuius est ppriū accñs vero de pluribus spēs. Et
accñs pmo inest indiuiduis. et p posterius generibz et spēs
nō em̄ homo aut aial currit. nisi qz sortes vt plato currit. Pro-
prium autē pmo conueit spēs et p spēm conueit indiuiduis. Item
genus dñā spēs et ppriū equaliter pticipātur ab oibus de q-
bus predicātur accñs vero nō. sed suscipit intentōem et remis-
sionē. Item genus dñā spēs et ppriū vniuoce predicantur
accñs aut non predicantur vniuoce sed denominatiue

¶ Triplex est predicatio

¶ Predicari autē vniuoce ē predicari p̄m vnū nomē et rōnez v-
nā p̄m illud nomē sumptam: vt hō p̄m vnū nomen predicatur
de sorte et platone. vt sortes est hō plato est homo. Et rō sortis
et platonis p̄m illud nomē est vna. scz aial rationale mortale.
ob hoc ens nō est gen⁹ nec predicatur vniuoce qz licet p̄m v-
nū nomē predicatur nō tñ p̄m vnā rōnem. Ratio em̄ entis p̄m
qz d̄r de substantia ē ens p se. p̄m autē qd d̄r de alijs nouē predi-
camentis ē ens i alio. et sic predicatur p̄m diuersas rōnes et ideo
nō vniuoce predicatur s; poti⁹ equoçe vel multipliciter. Pre-
dicari autē equoçe ē predicari vno nomē et rationibus diuersis

sumptis fm illud nomē: vt canis vno noīe predicatur de casu
 ne latrabili sidere celesti z pilce marino. nō aut fm illud nomē
 ratio est eadē omnibus sed alia z alia Denominatiua dicuntur que
 cunqz ab aliquo solo casu sunt vna. z fm illud nomē habent
 appellationem: vt a grammatica grammaticus. a fortitudine
 fortis. Unde grammaticus z fortis predicantur denominati
 ue. z ideo accidens dicitur denominatiue predicari

Finit tractatus secundus
Sequitur tractatus tertius

D cognoscendum predicamenta quedam
 sunt necessario premitenda. sine quorum
 cognitione nequaquā potest haberi cognitio
 predicamentoz. Et ideo distinguemus cū

Aristotele triplicem modum predicandi.

Primū antepredicamentū in gñe est definitio

Eozum que predicantur quedam sunt vniuoca quedam eq̄
 uoca. z quedam sunt denominatiua **E**quiuoca dicuntur quo
 rum solum nomē ē commune. z rō substantie fm illud nomen
 est diuersa: vt aīal significat aīal viuū z animal pictum. z no
 men eis solum est commune z fm illud nomē ratio substantie
 est diuersa **D**icimus em̄ de leone picto in pariete ecce terribile
 animal **E**t de leone viuo idē dicimus equoocē. **E**t de statuis
 regum dicimus. **I**sti sunt tales reges z de istis qui adhuc vi
 uunt idē dicimus **I**sti sunt tales reges. sumēdo nomē regis
 equoocē **U**niuoca dicuntur quozum nomē est commune z rō
 substantie fm illud nomen est eadem: vt hoc nomē aīal est cō
 mune homī z boui. z sifr ratio substantie scdm illud nomē est
 eadem **D**icimus em̄ homo est animal. bos est animal. z homo
 est substantia animata sensibilis. et bos est substantia anima
 ta sensibilis. z sic nomen est commune. z ratio eozum est eadē
 scdm illud nomen. **N**ihil enim aliud est homo scdm quod est
 substantia aīata sensibilis. z similiter bos **D**enominatiua di
 cuntur quecunqz ab aliquo solo casu sunt differentia z scd̄z il
 lud nomen habent appellationem: vt a grammatica gramma
 ticus ab albedie albus **D**ifferunt solo casu id est sola cadentia
 que est a parte rei. z scdm illud nomen habent appellationem
Nomen autem denominatiuum debet communicare cum no

mine yniuoco in principio z differre in fine Ut a grammatica grammaticus a fortitudine fortis.

¶ Secundum antepdicamentū in genere est diuisio

¶ Eorū que dicūtur quedā dicūtur cum complexione Ut homo currit. quedam sine complexione: vt homo

¶ Octo sunt modi essendi in

¶ Sed p̄us quā alterū mēbrūz huius diuisionis subdiuida- tur distinguendi sunt modi essendi in q̄ necessarij sunt ad ea q̄ dicentur ¶ Primus modus essendi in est sicut pars integralis est in suo toto: vt digitus in manu z paries in domo ¶ Secū- dus modus essendi in est sicut totum integrale ē in suis parti- bus simul sumptis. sicut domus in pariete tecto z fundamen- to ¶ Tertius mod⁹ est sicut spēs ē in suo ḡnē: vt homo in aiali vel vnū quodqz inferius in suo superiori. ¶ Quart⁹ modus est sicut gen⁹ ē in spē: vt aial in hoie. vt qdlibet supius in suo infe- riori ¶ Quintus modus d̄: sicut forma substantialis est in ma- teria. vt aia in corpe. vel forma accidentalis seu accidēs in sub- iecto: vt albedo in pariete ¶ Sextus modus est sicut aliquid est in sua causa efficiente: vt regnum in regente ¶ Septimus modus est sicut aliquid est in suo fine: vt virtus in beatitudine ¶ Octauus modus est sicut contentum est in continente vt vi- num in vase. locatum in loco. • Nos autem modos essendi in distinguit Aristo. q̄rto physicoz Boetius aut assignat nouez qz subdiuidit q̄ntum ¶ Un⁹ Insunt pars totū genus z species calor igni Rex in regno. res in sine locoqz locatum ¶ Eorū que sunt quedam dicuntur de subiecto in subiecto vero nullo sunt: vt genera z spēs substantie z differentie earū. que oia di- cuntur substantie yniuersales extenso hoc nomine substantia vt aial homo rōnale Dicit de subiecto vt hic sumitur. ē dici de inferiori: vt animal dicitur de homine. z homo de forte z color de albedine Et esse in subiecto: vt hic sumitur est fm q̄ accūs est in subiecto Alia vero neqz de subiecto dicuntur neqz i sub- iecto sunt. vt indiuidua substantie Alia dicuntur de subiecto z sunt in subiecto: vt genera z spēs aliorum nouem predica- mētozū dicuntur de inferioribus z sunt in subiecto sicut acci- dēs ē in subiecto: vt color dicitur de albedie: vt de inferiori z ē in corpore: vt in subiecto Alia vero in subiecto sunt: z de sub

*hinc regula de 376 solum
sunt qui sunt in modo d.
subiecto dicitur hoc est d.
hoc qui de partem p̄
dicuntur substantie
sunt et alia regula de
376 qui sunt in subiecto*

fecto nullo dicitur: vt scia est in aia vt accūs in subiecto & nō dicitur de aliquo inferiori: & iste color est in subiecto vt in corpore et nō dicitur de subiecto Omnis em̄ color in corpore est.

¶ Terciū añp̄dicamētū in genere est regula

¶ Quando alter de altero p̄dicatur vt de subiecto quecūq; de eo qđ p̄dicatur dicitur oīa de subiecto dicitur: vt sortes ē hō & hō ē aīal ergo sortes ē aīal ¶ Diferētoꝝ geneꝝ nō subalternatim positōꝝ diuerse sunt spēs & dñe: vt aīalis & scie que sunt diuerfa genera Diferētie em̄ aīalis sunt rōnale & irrōnale Diuiditur em̄ p̄ has dñas. aīalīū aliud rōnale aliud irrōnale Diferētie aut̄ sciētie sunt naturale morale & fermocionalē Diuiditur em̄ scientia p̄ has differentias: vt scientiarū alia naturalis alia moralis. alia fermocionalis

¶ De p̄dicamentis in generali

¶ Eoꝝ q̄ fm̄ nullā cōplexionē dicitur singulū aut significat substantiā aut q̄titatē aut qualitatem. aut ad aliqd. aut agere aut pati aut vbi aut quādo. aut situm esse aut habere Est autē substantia vt exēplariter dicamus: vt hō equus. q̄titas vt bī cubicū tricubicū. qualitas: vt albedo nigredo. ad aliqd: vt duplū triplū. vbi: vt in loco esse. quando: vt heri fuisse. cras fore situs. vt iacere sedere habere. vt calciatū esse armatū esse. agere. vt vrere secare pati. vt secari vri His habitis dicendum ē de vnoquoq; p̄dicamentōꝝ in speciali & primo de substantia cum sit prior alijs p̄dicamentis

¶ Substantia autē diuiditur p̄ p̄mam & scđam ¶ Prima substantia est que p̄prie p̄ncipaliter & maxime substare dicitur ¶ Vel p̄ma substantia est que neq; in subiecto est neq; de subiecto dicitur vt aliquis homo. aliquis equus. Secunde substantie sunt spēs in q̄bus sunt p̄me substantie & haz spēs genera: vt homo & aīal. Est em̄ aliq; homo in homie q̄ est species & homo in aīali quod est genus Et indiuidua dicitur p̄ime substantie. q; p̄mo substāt alijs Genera vero & spēs dicuntur scđe substantie. q; secundo substant ¶ Aliquis enī homo dicitur grāmaticus dicitur currēs dicitur animal & substantia. ergo homo dicitur grammaticus currens animal & substantia

¶ Item ea que dicuntur de subiecto oīa p̄dicantur noīe & rōe vt homo p̄dicatur de sorte & platone ¶ Eoꝝ vero q̄ sunt in subiecto. in pluribus quidem neq; nomē neq; ratio p̄dicatur de

subiecto. ut hoc albeso vel hoc albu In aliq̄bo at̄ nomen nihil
phibet predicari de subiecto. rōem hō predicari de subiecto ē
impossibile. ut album predicatur de subiecto Ratio vero albi
nunq̄ de subiecto predicatur ¶ Item sc̄darum substantiarū
spēs est magis substantia q̄ genus. qz spēs est p̄p̄inior p̄me
substantie q̄ genus. z etiā qz pluribus substat. Quibuscūqz
em̄ substat genus eisdem substat spēs. z cū hoc spēs substat ip̄
si generi. Sed spēs sp̄alissimo equaliter substant z equaliter
sunt substantie: ut homo equus z similia

¶ Proprietates substantie sunt sex
¶ His visis v̄dm est de cōmunitate z p̄prietatibus substantie
¶ Prima est Cōmune est omni substantie in subiecto non eē. qz
esse in subiecto competit soli accidenti. Hoc patet de primis
substantiis per definitionem p̄me substantie. De secundis p̄
inductōe z syllogismo Inductōe sic. homo non est in subiecto
equus non est in subiecto. z cū. ergo nulla sc̄da substantia ē in
subiecto Syllogismo sic Nihil eorum que sunt in subiecto
dicatur nomine z rōne de subiecto. sed ois sc̄da substantia predi
catur nomine z rōne de subiecto. ergo nulla sc̄da substantia
a est in subiecto: hoc autem non est p̄p̄ium substantie sed etiā
differentie competit. et hoc intelligitur de differentiis substan
tie Nec em̄ est instantia de partibz substantie que sunt in toto
et ideo videntur esse in subiecto. qz alius est modus essendi in
ut accidens in subiecto. et alius est sicut pars in suo toto: ut p̄
us patuit. Secunda est oibus secundis substantiis z earum
differentiis conueit̄ vniuoce p̄dicari de p̄mis Nec em̄ oia p̄di
cantur de p̄mis substantiis nomine z rōe. quare vniuoce predica
tur Tercia est. omnis prima substantia significat hoc aliquid
id est indiuiduum z vnum numero. sed secunda substantia vi
detur significare hoc aliquid sub appellatōis figura. eo qd̄ est
in prima substantia z est de essentia eius. nō aut̄ significat hoc
aliquid sed potius quale quid sine commune. Non em̄ illud
quod significatur p̄ sc̄dam substantiam est vnum nūero sicut
illud qd̄ significatur per p̄mam substantiā Quarta p̄prietas ē
substantie nihil est contrariū. sed hoc nō est p̄p̄ium substantie
qz non conuenit soli substantie. sed etiam q̄ntitati z q̄busdam
alijs. Quinta p̄prietas est substantia non suscipit magis neqz
minus. Non em̄ dico qz vna substantia non magis substat q̄

alia. sed dico q̄ vnaqueq; substantia fm̄ esse suum nō intendi-
 tur neq; remittitur: vt album quandoq; est magis album qm̄
 q̄ minus album. sortes vero non est magis homo vno tempe-
 q̄ alio tempore. nec magis homo q̄ plato. Sexta pprietas
 q̄ est pprie pprium substantie. cum sit vna z eadem numero
 fm̄ sui mutationem esse susceptibilem contrariorum Vt ides
 homo aliquando est calidus aliquando frigidus. aliquando
 est prauus. aliquando studiosus neq; est instantia de oratione
 q̄ licet hec eadē orō. sortes sedet. aliq̄ est vera. aliq̄ est falsa.
 tñ hoc nō est fm̄ sui. mutatōem sed fm̄ mutatōez rei: vt sortes
 currit vel sedet. Et ideo nota q̄ verum z falsum sunt in rebus vt
 in subiecto z sunt in orōe vt in signo Unde equocatur modus
 essendi in cum dicitur verum z falsum esse in rebus z in orōe.
 Sicut equocatur susceptibile cum d̄: res est susceptibilis veri
 et falsi. z orō est susceptibilis veri et falsi Sicut equocatur sus-
 ceptibile cum d̄: vna est susceptibilis sanitatis et aial ē sus-
 ceptibile sanitatis Urina em̄ suscipit sanitatē. q̄ significat eā
 aial vero q̄ est subiectum eius. Et ita hoc proprium non con-
 uenit orationi sed soli substantie

De quantitate

Quantitatis aliud continuū. aliud discretum Quantitas
 cōtinua est cuius partes copulantur ad eundē ter-
 minum cōmunem. vt partes linee copulantur ad pū-
 ctum Est aut̄ discreta q̄ntitas: vt numerus z orō Unde due
 sunt spēs eius Non em̄ in numero ē aliquis termin⁹ cōmunis
 ad quē ptes numeri copulentur vt in decem q̄nq; z q̄nq;. aut
 tria et septē ad nullū terminū copulantur sed sp̄ discreta sunt
 et sepata. Est at̄ numerus multitudo ex vnitatib; aggregata.
 Sicut in orōe syllabe nō copulantur ad aliquē terminū com-
 munē sed vnaqueq; sepata est ab alia Quantitatis aut̄ conti-
 nue: alia linea. alia superficies. alia corpus. alia locus. alia tēp⁹
 Vñ q̄nq; sunt spēs eius. Quod aut̄ linea sit q̄ntitas continua
 patet. q̄ partes eius copulantur ad terminū cōmunem scz ad
 punctum z ptes superficies ad lineam partes corporis ad supfi-
 ciem Partes vero tēporis ad nūc. vt preteritū z futurum ad
 pñs Partes autem loci ad eundem terminum. cupulantur ad
 quem partes corporis copulantur.

Proprietates q̄ntitatis sunt tres

C **ū**

His visis dicendum est de communitatibus quantitatibus: Prima communitas est quantitati nihil est contrarium: ut bicubico tri- cubico. vel superficiem nihil est contrarium. quia contrarietas primo inest qualitatibus. non omnibus sed quibusdam sed quantitas non est qualitas. quare sequitur quod contrarietas non est in quantitate. Item quantitas non suscipit magis neque minus. Non enim una linea est magis linea quam alia nec etiam numerus ternarius est magis numerus quam binarius? et sic de aliis. **P**roprium est quantitati secundum eam equale vel inaequale dici. et unus numerus est equalis vel inaequalis alteri numero? unum corpus est equale vel inaequale alteri corpori. et una linea est equalis vel inaequalis alteri lineae

Daliquid vero talia dicuntur quaecumque hoc ipsum quod sunt aliorum dicitur vel quomodolibet aliter ad aliud vel duplum dimidium duplum. et dimidium dupli dimidium. pater filii pater. filius patris filius. vel sub habitudine alterius casus. **U**t maius maiore maius. minus minore minus. similis simili simili vicini vicini. **R**elativorum tres sunt species. quaedam dicitur secundum eam parentiam: ut quaecumque eodem modo dicitur: ut filius filii filii. equal equali equal. **A**lia secundum suppositionem alius sicut dominus seruo. **A**lia secundum suppositionem. ut seruus domino supponitur et filius patri. et dimidium duplo. et cetera

Due sunt comitates et quatuor proprietates relativorum. **P**ost haec sequuntur comitates et proprietates relationis.

Prima comitas est quod contrarietas est in relatione: ut virtus est contraria vicio. cum utriusque eorum est ad aliquid hoc autem non conuenit omni relationi. duplo enim nihil est contrarium neque triplo. **S**ecunda relatio suscipiunt magis et minus: ut si se dicitur magis et minus simile equalis sibi. sed hoc non conuenit omnibus relationibus duplum enim non dicitur magis et minus duplum neque tripulum magis et minus tripulum neque pater magis vel minus pater. **P**rima proprietas relatio dicuntur ad conuertentiam: ut pater filii pater. filius patris filius. **S**ecunda proprietas est relatio sunt simul natura. simul enim sunt duplum et dimidium. pater et filius. **T**ercia proprietas est. relatio posita se ponit et perempta se perimit. ut si duplum est dimidium est. si pater est filius est. si pater non est filius non est. **T**ertia definitio relativorum est haec: Ad aliquid sunt quibus hoc ipsum esse est ad aliud quodammodo se habere. Et haec est definitio propria flaua

tiuorum Quarta pprietas relatiuorū est q̄ ppriū ē relatiuorū
 si quis definite nouerit vnū relatiuorū definite noscet z reliquū
 vt si q̄s definite nouerit qd sit dupluz. definite noscet id cuius
 est duplū Necesse est em̄ in vtrozūq; rōnibus vtriszq; vti

Valitas est s̄m quā quales esse dicimur: vt s̄m albe/
 dinē dicimur albi z s̄z colorē colorati z s̄z iusticiāz iuz

sti **Qualitatis** quattuor sunt spēs

Prima spēs qualitatis est habitus z dispositio Differt autē
 habitus a dispōne qz habitus pmanentior est z diuturnior vt
 sunt vtutes z scientie Scientia em̄ difficillime est mobilis a
 subiecto nisi forte grandis permutatio fiat. vel ab egritudine
 vel ab aliquo huiusmodi circa scientem. Similiter est de vir
 tute Iusticia em̄ z castitas non facile permutantur. Dispositi
 ones vero dicuntur que de facili permutantur. vt calor frigiditas
 egritudo sanitas. vnde habitus dici possunt dispositiōes
 et non e conuerso. Nam illi qui habent habitum quodam mo
 do sunt dispōsi ad melius vel ad peius ad ea que habent scō.
 dispositiōes non sunt habitus Vnde habitus sic potest defi
 niri **H**abitus est qualitas difficile mobilis a subiecto Dispositi
 o vero est qualitas de facili mobilis. **S**ecūda species qua
 litatis est naturalis potentia vel impotentia aliquo faciendi
 vel patiendi: vt sanatiuus dicitur qui habet naturalem poten
 tiam: vt nihil ab aliquibus accidentibus egritudinem inferen
 sibus patiat. Et egrotatiuus dicitur qui habet naturalem
 impotentiam aliquo patiendi. Durum autem dicitur quod
 habet naturalem potentiam resistendi sectioni Et molle quod
 habet naturalem impotentiam. quia cito secatur. **L**urlores
 autem et pugillatores dicuntur simul de ista specie. non quia
 exerceant actus suos. sed qz habent naturalem potentiaz hos
 actus faciendi. **T**ercia spēs qualitatis est passio z passibilis
 qualitas: vt ille qualitates que efficiūt in sensibus passiones
 vt in gustu dulcedo amaritudo z similia. Et etiam ille quali
 tates sunt in hac spē que ab aliquibus passionibus generantur.
 vel facile vel difficile mobilibus z permanentibus Siue
 enim nigredo ab aliqua passione naturali generetur siue ab e
 gritudine siue ab estu. qualitas passibilis dicitur. **Q**uarta
 vero spēs qualitatis est forma z circa hoc aliquid conitans fi
 gura: vt dispositio cuiuscunq; corpis. sicut triangulatio qua

drangulatio rotunditas curuitas rectitudo

Definitio qualium

Qualia vero dicuntur que s^m hec denomiatiue dicuntur v^t quomodolibet aliter ad his: vt a grāmatica grammatic^o a iusticia iustus. Vel que dicuntur ab aliqua qualitate non denominatiue eo q^d nomen nō est impositum nisi ipsi qualitati. vt cursor pugillator. Et nota q^d cursor z pugillator capiuntur dupliciter. Uno modo dicuntur ab arte currendi z pugillandi et sic sunt in prima sp^e qualitatis. q^d iste artes sunt habitus Alio modo d^r cursor non q^d habet artem currendi sed quia habet naturalem potentiam ad actum currendi Et dicitur pugillator non q^d habet artem pugillandi. sed quia habet naturalem potentiam ad actum pugillandi. Et isto modo dicuntur qualia ab istis naturalibus potentijs. sed non denominatiue. eo q^d nomina non sunt imposita istis naturalibus potentijs a q^{ib}us dicuntur qualia. Et sic cursor z pugillator sunt in secunda specie qualitatis Alia aut^{em} dicuntur qualia nō denominatiue nō qm̄ nomē nō est impositum qualitati sed qm̄ quale nō participat illud nomen: vt studiosus a virtute. z sic sunt tres modi sumendi quale a qualitate

Due sunt cōitates q^litatis z vna pprietas

Prima communitas est q^d cōtrarietas inest qualitati: vt albedo cōtrariatur nigredini. iusticia iniusticie. hoc at nō ē pprium qualitati. figura em̄ nō habet contrarium neq^z medij colores: vt rubedo blanedo Et sciendū si vnū cōtrariozū fuerit quale reliquū erit quale. vt iusticia est qualitas ergo iusticia iustū est quale. ergo iniustū **S**ecūda. qualitas suscipit magis z minus. d^r em̄ iustus magis vel minus iustus. sic z grāmaticus sed hoc nō est pprium qualitati. nam quadratū non suscipit magis neq^z minus neq^z circūl^o neq^z quadrāgulatio neq^z circūlatio. **T**ercia pprium ē qualitati s^m eam simile vel dissimile dici: vt albus albo similis dicitur. z iustus iusto. sed albus nigro dissimilis dicitur

Trio ē s^m quā in id qd̄ subijcitur agere dicimur: vt secans aliq^s d^r agere in eo quod secat vñ sectio est actio s^m sectōem agit secās in eo qd̄ secat z percussio est actio Propū est actionis ex se inferre passionem Recipiunt aut^{em} agere z pati contrarietatem calefacere enim est congrarium ei quod est frīg

gōdum facere et delectari est contrarium ei quod est trīstari. Re-
cipiunt agere et pati magis et minus. Calefacere enim magis et
minus dicitur et calefieri magis et minus. et similiter delecta-
ri et trīstari.

Assio ē effectus illatioq; actionis vt a calefieri infertur
calefacere. Proprium autem passionis est pmo inferri
ex actione. Item passio non est in agente sed patiente. De reli-
quis autem per prius dicta sufficiant.

Que sequuntur nō sunt de textu Petri hispani
Quando est qđ extra adiacentia tēpō in re tēpali derelin-
quitur: vt hodie esse cras fore. Duplex ē quādo scz sim-
plex et compositū sicut duplex est tempus. Tres sunt pprieta-
tes quādo. Prima est quando non suscipit magis neq; minus.
Secunda quando nihil est cōtrarium. Tercia quando est in
omni illo quod incipit esse in tempore.

Bi est circūscriptio corporis locati a loci circūscriptōne
pcedens vt in ecclā eē vel in foro esse. Et diuidit. qz qđ
dam ē vbi simplex. et est illud qđ a simplici loco pcedit: vt est
locus punctoz. Et quoddā est vbi cōpositū est qđ a loco po-
sito pcedit. Proprietates vbi sunt due. vna ē q; vbi nihil ē cōtra-
rium. Secunda ē q; vbi non suscipit magis neq; minus. hoc ē
q; vbi non suscipit intentionem et remissionem.

Oratio e qđā pārtiū situs et gñatōis ordiatio. vt sessio.
statio. Tres sunt pprietates positōis. Prima est q; posi-
tio nō habet cōtrariū. Secda q; positio nō suscipit magis neq;
min⁹. Tercia ppriū ē positōi substantiē prime assistere.

Habitus est corporum et eorum que circa corpus sunt
adiacentia vt tunicatum esse loriatum esse. Tres sunt
pprietates habitus. Prima est q; habitus suscipit magis et
minus vt eques ē armatioz peditē. Secunda habitus non ha-
bet contrarium. Tercia est q; habitus semper est in pluribus
scz in habente et habito.

De qnq; post pōica mētis
Icitur aut alterū alteri opponi quadrupl. Oppositorū
cū qđam sunt relatiue opposita: vt dñs seruus pater fi-
lius duplum et dimidiū. Quedam contrarie opposita: vt albū
nigrum. Quedam priuatiue opposita: vt priuatio et habitus
visus cecitas. auditus surditas. Quedam contradictorie op-

posita: vt affirmatio z negatio sedet z non sedet. ¶ Relatiue
 opposita dicuntur quecumq; ea ipsa que sunt oppositorum di
 cuntur vel quomodolibet aliter ad ea: vt dupli z dimidium
 disciplinatum z disciplina. ¶ Contraria sunt que sub eodem
 genere posita sunt. z inacie a se inuicē distant. z eidem suscepti
 bili vicissim insunt a quo mutuo se expellunt nisi alterum insit
 a natura. vt albedo in cygno. z nigredo in coruo Caliditas at
 non est in igne vt accūs in subiecto: immo vt substantiale in eo
 cuius est substantiale. sicut sunt quedam que cadunt in defini
 tione alicuius non fm p̄dicatōem. sed magis vt p̄ncipiū alicui
 us. sicut punctus in definitōe linee z vnitas in definitōe nūe
 ri. Et iste modus essendi in cōtinetur sub quarto mō fm quem
 vna queq; ps definitōis est in suo definito. z sic ignis nō ē sub
 lectū caliditatis. sed materia ignis est subiectum eius. hec em̄
 susceptibilis est caliditatis z frigiditatis. An caliditas ē i mate
 ria ignis. vt in subiecto in igne vero non vt in subiecto sed vt
 substantiale in eo cuius est substantiale. qz cadit in definitōe
 eius. Ignis em̄ est corpus subtilissimū z calidissimū agens su
 per aera fm totā suā vt utē. ¶ Priuatiue opposita sunt que hnt
 fieri circa idē subiectū ordine irregressibili z tpe determinato a
 natura. Quidē irregressibilidico qz ab habitu in p̄uatōem de
 uenire possibile est sed non ecōuerso. Impossibile em̄ est a p̄ua
 tione fieri regressum in habitū. vt visus z cecitas hnt fieri cir
 ca oculū. A visu cōtingit deuenire in cecitate. s; nō ecōtra fm na
 turam. ¶ Contradictio est cuius fm se nō est dare medium: vt
 esse et non esse inter que non est medium.

¶ Quinq; sunt modi prioris

¶ Prius dicitur dicitur q; modis primo z p̄prie aliqd dicitur esse p̄us alte
 ro fm tempus: vt homo habens annos quadragita ē p̄or ho
 mie habēte annos trigita. ¶ Secūdo modo dicitur aliqd prius na
 tura vela quo non cōuertitur subsistendi consequentia: vt v
 num est p̄us duobus duobus em̄ existentibus mox consequens
 est vnum esse: vt si duo sunt vnum est. z nō econtra. ¶ Tercio
 modo dicitur p̄us fm ordinē quedam vt in disciplis p̄ncipia prio
 ra sunt conclusionibus z in grammatica lre sunt p̄ores syllab
 et in ordinē p̄hemium est p̄us in narratōe. ¶ Quarto modo
 dicitur p̄us quod est melius z honorabilius. Consiueuerunt enim
 plurimi homines honorabiliores z magis dilectos apud seoi

tere porca ¶ Quinto dicitur prius scilicet eorum que conuertuntur in
 essendi consequentiam et alterum est quodammodo cause al-
 terius et illud digne naturaliter prius dicitur. ut hec res hominem cur-
 rere conuertitur cum hac oratione homo currit Et si hominem cur-
 rere sit verum hec est vera homo currit et e contra. Res autem est causa
 orationis vere de se facte et non e contra Ab eo enim quod res est vel non
 est oratio dicitur vera vel falsa Ergo hec res hominem currere potest est hac
 oratione homo currit ¶ Isti modi continentur his tribus
 Tempora natura. prius ordine dic. et honore Causam causato dicitur
 prius esse prius Non sunt de textu

¶ Tres sunt modi ipsius simul

¶ Simul dicitur tribus modis Primo modo dicitur simul quo-
 rum generatio est in eodem tempore et neutrum eorum est pri-
 us neque posterius. Et hec dicuntur simul tempore ut duo ge-
 melli nati in eodem tempore sicut subiectum et sua propria passio

¶ Secundo modo dicitur simul quecumque coactitur et neu-
 trum est causa alterius sicut quelibet relatiua. ut duplum et di-
 midium. pater et filius et cetera. ¶ Tercio modo dicuntur simul
 que equaliter conuident aliquod genus: ut homo equus leo
 et cetera. que conuident hoc genus animal. Et etiam differ-
 rentie diuidentes aliquod genus dicuntur simul: ut rationale
 et irrationale Isti duo ultimi modi dicuntur simul natura. Pri-
 mus autem dicitur simul tempore Versus.

Tempore dico simul quorum generatio nunc est.
 Que conuertuntur dicimus esse simul
 Suntque simul species genus unum conuidentes

¶ De motu

Motus sunt sex. species scilicet generatio. corruptio. augmenta-
 tio diminutio. alteratio et secundum locum mutatio Genera-
 tio est progressio a non esse ad esse: Corruptio est progressio ab esse
 ad non esse. Augmentatio est persistens quantitas maiorem
 Diminutio est persistens quantitas minorem Alteratio est
 mutatio a contraria qualitate in contrariam qualitatem in me-
 diam: ut cum aliquid mutatur ab albedine in nigredinem vel in me-
 dios colores ¶ Motus autem secundum locum sex sunt species seu differ-
 rentie scilicet ante retro sursum deorsum deorsum dextrorsum sini-
 strosum Ad omnes autem partes fit motus

Abere dicitur multis modis. ¶ Primo dicitur aliquis

habere aliquā qualitātē: vt disciplinā & virtutē Secundo modo dicitur
 aliquis habere quantitatē & magnitudinem. vt bicubicū tricubicū
 Tercio modo dicitur habere ea quae circa corp⁹ sunt adiacentia: vt vesti-
 mentū & tunicā Et habit⁹ isto modo est vnū de decē predicamē-
 tis Et definitur sic Habit⁹ est corp⁹ & eorū que circa corp⁹
 sunt adiacentia: vt est armatio caligatio Quarto modo dicitur ha-
 bere ornatū vt habere anulū in digito Quinto modo dicitur habere
 membrū vt manū et pedē Sexto modo modo dicitur habere sicut
 continens contentum: vt lagena vinū & modius grana tritici
 Septimo modo dicitur habere possessionem: vt domum vel agrū
 Octauo modo dicitur habere vxorem Et hoc modo dicitur Aristo. quod iste
 modus est alienissim⁹ ppter hoc nā qui habet vxorē habet ab ea
 Vinculum enī matrimonij indissolubilitē ligat vtrūq; Et dicitur
 qd forte alij modi apparebūt in eo qd est habere. sed qui consue-
 uerunt dici pene omnes enumerati sunt Versus
 Affectum quantum vestitum dic velut aurum
 Membrum contentum possessum vir mulierem
 Vetra non sunt de textu

¶ Finitur tractatus tercius

¶ Sequitur quart⁹ tractatus

Propositio est orō affirmatiua vel negatiua alicuius
 de aliquo vel alicuius ab aliq; ¶ Termin⁹ est in
 quem resoluitur propositio: vt in subiectum & p-
 dicatum. Dicitur de omni est quando nihil est sume

re sub subiecto de quo non dicatur predicatum: vt omnis hō
 currit Hic cursus dicitur de omni homine & nihil est sumere sub ho-
 mine de quo nō dicatur cursus Dicitur de nullo est quādo nihil ē
 sumere sub subiecto a quo nō remoueat⁹ predicatū. vt nullus
 homo currit. hic cursus remouetur ab omni homine. & nihil ē
 sumere sub homine a quo nō remoueat⁹ cursus

¶ Definitio syllogismi & de p̄cipuis
 partibus materialibus eius:

Syllogismus est oratio in qua quibusdam positis & concessis
 necesse est aliud accidere per ea que posita sunt & concessa:
 vt omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo
 omnis hō est substantia Hoc totum est oratio in qua quibusdam
 positis scz duabus p̄missis necesse est aliud accidere scz con-

*Dicitur de omni est vniuersalis
 affirmatiua expressa & p̄posita
 in seorsum subiecti & subiecti
 hominis ad inferiora hōmī
 hōmī dicitur de nullo est vniuers
 salis negatiua expressa & p̄posita
 hōmī ad inferiora subiecti*

*Syllogismus tripliciter dicitur
 p̄cipue quia dicitur hōmī
 hōmī hōmī hōmī hōmī hōmī
 hōmī hōmī hōmī hōmī hōmī*

*Definitio syllogismi
 est oratio in qua quibusdam
 positis & concessis necesse
 est aliud accidere per ea
 que posita sunt & concessa
 vt omne animal est substantia
 omnis homo est animal ergo
 omnis homo est substantia*

clusionem. Omnis autem syllogismus constat ex tribus terminis et duabus propositionibus. Quarum prima vocatur maior. secunda minor. Ex tribus autem terminis non possunt fieri due propositiones nisi alter terminorum illorum sumatur bis. et tunc ille terminus sumptus aut subicitur in vna et predicatur in alia. et sic est prima figura aut predicatur in vtraque et sic est secunda figura. aut subicitur in vtraque et sic est tertia figura. Horum autem terminorum vnus vocatur medium. alius maior extremitas. tertius vero minor extremitas. Medium est terminus bis sumptus ante conclusionem. Maior extremitas est terminus sumptus in maiori propositione cum medio. Minor extremitas est terminus sumptus in minori propositione cum medio.

*Ex omni syllogismo
fit continua probo
relinquitur aut sub
iuz altera ppositio*

De principijs siue partibus formalibus syllogismi

Ad syllogismum aut erigitur modus et figura. Figura est ordinatio trium terminorum secundum debitam subiectionem et predicationem. Hec autem ordinatio fit tribus modis (vt dictum est) et sunt tres figure. Prima figura est quando medium subicitur in vna propositione. et predicatur in alia: vt omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia. Secunda figura est quando medium predicatur in vtraque: vt omnis homo est animal. nullus lapis est animal. ergo nullus lapis est homo. Tercia figura est quando medium subicitur in vtraque: vt omnis homo est animal. omnis homo est substantia. ergo quedam substantia est animal. Modus est ordinatio duarum propositionum in debita qualitate et quantitate. Debata qualitas est si vna sit negatiua reliqua erit affirmatiua. Debata quantitas est. si vna sit particularis reliqua erit vniuersalis. Versus

Prima prius subicit. medium post predicat ipsum
Altera bis dicit. tertia bis subicit

Quinqz sunt regule generales.

Prima regula est. Ex puris particularibus indefinitis et singularibus nihil sequitur nisi oportet alteram premissarum esse vniuersalem. Secunda regula est. Ex puris negatis nihil sequitur. nisi oportet alteram premissarum esse affirmatiua. Tercia regula est. Si aliquid premissarum fuerit particularis conclusio erit particularis et contra.

Quarta regula est si aliqua premissa fuerit negata etiã con-
clusio erit negata Quinta regula est medium nunq̃ debet po-
ni in conclusione De quibus tales videntur versus
Partibus et puris nil sequitur siue negatis
Si qua preit partis sequitur conclusio partis
Si qua negata preit conclusio sitq̃ negata
Lex generalis erit medium concludere nescit

Prima figura nouē habet modos. vt patz in his ꝑsibus
Barbara celarēt darij serio baralipton
Celantes dabitur sapensmo frisesomorum.

Primi quattuor modi concludunt directe reliq̃ s̃o q̃nqz cō-
cludūt in directe Directe concludere est maiorē extremitatē
predicari de minori in conclusione. Indirecte concludere est
minores extremitatē predicari de maiori in conclusione

Notandum est qm̃ qualibet dōcōne tres sunt syllabe. z quod
vltra est superfluum est. Et in qualibet syllaba est vna de istis
quattuor vocalibz a. e. i. o Ita q̃ per a intelligitur vltis affirma-
tiua. per e vniuersalis negatiua. per i particularis affirmatiua
per o particularis negatiua. que sunt quattuor genera ꝑꝑōsi-
tionum. Per ꝑmā syllabam intelligitur maior. per secundā
minor. et per terciā conclusio Sciendum est etiã q̃ q̃
tuor ꝑmi modi incipiūt ab his consonantibus. b. c. d. f. Et om-
nes alij modi sequentes per hoc intelligitur q̃ alij modi incipi-
pientes a b debent reduci ad barbara. q̃ incipiunt a c reducuntur
ad celarēt q̃ a d ad darij q̃ ab f ad serio Item vbiq̃q̃ pot-
nitur s significatur q̃ ꝑꝑō intellecta per vocalē precedentē de-
bet conuerti simplr. vbi ponitur ꝑ ꝑꝑō precedentē debet conuer-
ti ꝑ accidens. z vbi ponitur m significatur q̃ ꝑmisse debet tras-

poni z vbi ponitur c in medio dōcōnis significatur q̃ ille modus
debet reduci per impossibile Versus

Simpliciter verti vult s. p. vero per acci-
vult transponi e per impossibile duci
Seruat maiorem variatqz secunda minorem

Tercia maiorem variat seruatqz minorem
Due sunt regule speciales prime figure
Prior regula est q̃ in quattuor primis modis prime figure z
in omnibus terciē minore existente negatiua nihil sequitur

Posterior regula in quattuor modis prime figure z in

Siquis abbas

*Dei vniuersalis
Debet hanc maiore ꝑmā
aliq̃ serio. ꝑꝑmā
Etia q̃ vna maiore ꝑꝑmā
ip̃a terminat
Vniuersalis vniuersalis
Dei polietis ap̃stissimis
ad forma philosophi negatiuis.
quod in serio s̃it m̃tē
rā figura multā superu-
aut superuiculis fig-
zudā vestrūā*

*hui spirali totū loquit
de ductione ꝑꝑꝑsibile
re causa ꝑꝑmō ad
serua prima figū
aliquā vbi vbi vbi
z dicitur.*

In quibus affirmatiui primi figure modis apertissimi omnibus sunt primis modis tunc categoricis
i. p. subalternatiui & tunc subalternatiui & aliam modis sui m. p. b. d. in fine vocandi sunt modis primis
maximis tunc figure q. p. b. h. modis affirmatiui

omnibus secunde maiore existente particulari nihil sequitur

De modis perfectis

Barbara primus modus prime figure constat ex duabus vniuersalis lib affirmatis. vlem affirmatiua directe concludentibus

Exemplum
har omne animal est substantia
ba omnis homo est animal
ra ergo ois ho est substantia

Celarent scodus modus prime figure constat ex vli negatiua maiori & vli affirmatiua minori. vlem negatiua directe concludentibus

Exemplum.
ce nullum animal est lapis
la omnis homo est animal
rent ergo nullus homo est lapis

Darii tertius modus prime figure: constat ex vli affirmatiua maiori & particulari affirmatiua minori particularem affirmatiua directe concludentibus

Exemplum
da omne animal est substantia
ri quidam homo est animal
i ergo quidam homo est substantia

Ferio quartus modus prime figure constat ex vniuersali negatiua maiori. & particulari affirmatiua minori. particularem negatiua directe concludentibus:

Exemplum
fe nullum animal est lapis
ri quidam homo est animal
o ergo qdam homo no est lapis

De modis imperfectis indirecte concludentibus.

Baralipon quintus modus constat ex duabus vlib affirmatiuis particularem affirmatiua concludentibus indirecte.

Exemplum
ba omne aial est substantia
ra omnis homo est animal
lip ergo quedam substantia est ho

*Diffinitio reducit ad simpliciter
et manifesta significat
quod est illud apud modos
imperfectos*

Et reducit ad barbara p conuersiones conclusionis p accidēs

Celantes sextus modus constat ex vniuersali negatiua maiori & vniuersali affirmatiua minori. vniuersalem negatiua concludentibus indirecte

Exemplum
ce nullum animal est lapis
lan omnis homo est animal
tes ergo nullus lapis est homo

*ubi multa yta curio
fieri p. modis
Diffinitio p. p. p.
p. p. p. p.*

Et reducit ad celarent conclusionem conuerfa simpliciter

Dabitur septimus modus constat ex vniuersali affirmatiua maiori. & particulari affirmatiua minore. particularem affirmatiuam indirecte concludentibus

Exemplum da omne animal est substantia
 bi quidam homo est animal
 tis ergo quedam substantia est homo

Et reducitur ad darj cōclusionem conuersa simpliciter

Sapientissimo octauus modus constat ex vniuersali affirmatiua maiori & vniuersali negatiua minori. particularem negatiuam indirecte concludentibus

Exemplum fa omne animal est substantia
 pel nullus lapis est animal
 mo ergo quedam substantia non est lapis

Et reducitur ad ferio maiore cōuersa p accēsis. & minore cōuersa simpliciter. & p transpositionem pmissarum

Friuselomoz nonus modus constat ex particulari affirmatiua maiori. & vniuersali negatiua minori. particularem negatiuam indirecte concludentibus

Exemplum frif quidam lapis est substantia
 el nullum animal est lapis
 om ergo quedam substantia non est animal

Et reducitur iste modus ad ferio. maiore & minore conuersis simpliciter & per transpositionem pmissarum

Tres sunt regule secunde figure

Sequitur de secunda figura cuius tales dantur regule

Prima in scda figura maiori etēte particulari nihil sequitur

Secda. in scda figura ex puris affirmatis nihil sequitur

Tercia. in scda figura semper concluditur negatiue

Secda figura quatuor habet modos

Celare primus modus constat ex vniuersali negatiua maiori & vniuersali affirmatiua minori vniuersalem negatiuam directe concludentibus

Exemplum ce nullus lapis est animal
 fa omnis homo est animal
 re ergo nullus homo est lapis.

Et reducitur ad celaret. maiori conuersa simpliciter

Camedres secundus modus constat ex vniuersali affirmatiua maiori et vniuersali negatiua minori. vniuersalem negatiuam

Principalis ad finem

si autem directe concludentibus

ca	omnis homo est animal
me	nullus lapis est animal.
tes	ergo nullus lapis est homo

Amplius ad Janu

Et reducitur ad celarec minore conuersa simplr. z p trãspositioã ne premiffar. ¶ Festino tercius modus constat ex vniuersali negatiua maiori. z particulari affirmatiua minori particulares negatiuam directe concludentibus

fe	nullus lapis est animal
ti	quidam homo est animal
no	ergo quidam homo nõ e lapis

ad p. l. u. m. b.

Et reducitur ad serio maiore conuersa simplr. ¶ Baroco qrtus modus constat ex vli affirmatiua maiori. z particulari negatiua minori particularẽ negatiuã directe concludentibus

ba	omnis homo est animal
ro	quidam lapis est animal
co	ergo quidã lapis nõ est homo

Et reducitur ad barbara per impossibile. Reducere autem p impossibile est sumere oppositum conclusionis cum altera p missarum. z inferre oppositum alterius premisse. Sumatur autem oppositum conclusionis scz omnis lapis est homo est maiori huius quarti modi. scilicet omnis homo est animal. et arguatur sic

	omnis homo est animal
	omnis lapis est homo
	ergo omnis lapis e animal.

Solbo in Janu... p. l. u. m. b. et op. p.

¶ Sequitur de terciã figura cuius tales datur regule. Prior regula. in terciã figura minore exiiste negatiua nihil sedtur. Posterior regula. In terciã figura cõclusio debet eẽ particularis. ¶ In terciã figura sex habet modos. ¶ Darapti primus modus constat ex vniuersali affirmatiua maiori z vniuersali affirmatiua minori particularẽ affirmatiuam concludentibus directe

da	omnis homo est substantia
rap	omnis homo est animal
ti	ergo quodã aial e substantia

Et reducitur ad darã minori conuersa per accis. ¶ Felapton secundus modus constat ex vli negatiua maiori z vli affirmatiua minori. particularẽ negatiuã directe concludentibus.

dicitur p[ro]p[ri]um nom[en] ut ex
 volens est un[de] . s[ed] p[er] s[ed]
 s[ed] mod[us] est p[ro]p[ri]etatis qui
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] est in h[er]e[n]t[ia]
 figura ut p[er] s[ed] est s[ed]
 est p[er] s[ed] est s[ed] s[ed] s[ed]
 p[er] s[ed] est s[ed] s[ed] s[ed]
 p[er] s[ed] est s[ed] s[ed] s[ed]

Distans terci[us] mod[us] constat ex p[ar]ticulari affirmatiua maiori
 z vli affirmatiua miiori p[ar]ticulari affirmatiua directe p[er] d[ic]t[ur]e t[er]m[in]o

Exemplum di sa mi
 quidam homo est substantia
 omnis homo est animal
 ergo quoddam animal est substantia.

Et reducitur ad d[ic]t[ur]i maiore conuersa simpli p[er] t[ra]n[s]p[on]e p[re]missaz.

Distans q[ui]nt[us] mod[us] constat ex vli affirmatiua maiori z p[ar]ticulari
 affirmatiua miiori p[ar]ticulari affirmatiua directe c[on]cludentib[us]

Exemplum da ti si
 omnis homo est substantia
 quidam homo est animal
 ergo quoddam animal est substantia

Et reducitur ad d[ic]t[ur]i minore conuersa simpli Bocardo q[ui]nt[us]
 modus constat ex p[ar]ticulari negatiua maiori z vli affirmatiua mi
 noi p[ar]ticulari negatiua directe c[on]cludentib[us]

Exemplum bo car do
 quidam homo no[n] est lapis
 omnis homo est animal
 ergo quoddam animal no[n] est lapis

Et reducitur ad barbara p[er] impossibile Sumatur ei c[on]tradie
 toriu[m] oppositu[m] c[on]clusionis cu[m] altera p[re]missaz. scz minore. z infe
 ratur oppositu[m] alteri p[re]missae hoc mo[do]. omne animal e[st] lapis omnis
 homo est animal ergo omnis homo est lapis. hec conclusio facta
 per impossibile in barbara contradicit maiori quinci modi ter
 cie figure **F**erison sextus modus constat ex vniuersali nega
 tiua maiori. z p[ar]ticulari affirmatiua miiori p[ar]ticulari nega
 tiua directe c[on]cludentib[us]

Exemplum fe ri son
 nullus homo est lapis
 quidam homo est animal
 ergo quoddam animal no[n] est lapis

Et reducitur ad ferio miore conuersa simpli Versus p[er] istis du
 abus figuris q[ue] habet decem modos. Et clare camestres festio ba
 roco darapti felapton distans d[ic]t[ur]i bocardo ferison **S**ec
 q[ui] Aristoteles in p[ri]ncipio ostendit coniugatione[m] in q[ui]bus non seq[ui]t[ur]
 conclusio ex p[re]missis ee inuoluntate p[er] inuoluntate terminorum
 in q[ui]bus non tenet hui[us]m[od]i coniugatio. ideo vtilis est inuoluntate
 lium terminoru[m]. Vbi eni[m] q[ui] ligatur fiat inuoluntate coniugatio seu p[er]
 binatio c[on]tra regulas syllogismoru[m] pus assignatas Accipiendi
 sunt duo termi scz due spes cu[m] suo genere. vt bo asinus animal
Tel accipiendi sunt duo termini quorum alter de altero p[re]s[er]

dicitur mod[us] s[ed] p[er] app[ar]et
 in omni bona p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed] p[er] s[ed]

Aristoteles dicit q[ui]nt[us] forme
 ee malis p[er] s[ed] p[er] s[ed]
 supra
 Reductio p[er] impossibile
 ad impossibile p[er] d[ic]t[ur]e p[er]
 c[on]tradictione conclusio
 nis ad c[on]tradictione
 maiore aut minore p[er] s[ed] p[er] s[ed]

dicatur couertibiliter sine nō cū extraheretur vtriusq; vt hō risibi
 le lapis. aut homo aial lapis Vel accipiendi sunt duo termini
 quoz alter de alio p̄dicatur siue couertibiliter siue non cū su-
 periori ad vtriusq; vt homo risibile substātia vel hō aial substā-
 tia. p̄ hanc aut regulam disiunctiuam. cuiusq; ḡn̄ applicetur
 siue substantie siue q̄sitate siue alicui aliorū sp̄ inueniuntur ter-
 mini p̄ quos inutilis cōiugatio demonstrabitur nō tenere Et ta-
 les terminos appellat Aristo. in priorib; terminos in q̄bus oī z
 in q̄bus nulli Et nota q̄ inuenire terminos in q̄bus nō seq̄tur
 cōclusio est accipe terminos supradcōs z facere cōiugatiōem
 in qua p̄missa sunt ve z cōclusio falsa. manēte eadez q̄sitate z
 q̄sitate propositionū Verbi gracia Hec est inutilis cōiugatio nul-
 lus hō est asinus nullus lapis est hō ergo nullus lapis ē asin⁹
 Isti termini in q̄bz omni. hec est inutilis cōtra regulam prius
 positam q̄ ex puris negatiuis nihil sequitur Cōtra hanc cōiu-
 gationem inutilē sic accipiuntur termini in quibus nulli. vel in
 quibus nō sequitur cōclusio. z capiuntur termini p̄ secundū mē-
 brum regule disiunctiue date. hō risibile lapis. z arguatur sic.
 nullus lapis est risibilis nullus homo est lapis. ergo null⁹ hō
 est risibilis Ecce p̄missa sunt vere z cōclusio falsa seruata ea-
 dem qualitate z quantitate propositionū in vtraq; coniuga-
 tione manente vtrobiq; eadem figura

¶ Finit quartus tractatus

¶ Sequitur quintus tractatus.

ratio d̄: multis modis Primo modo ratio idē ē
 q̄ definitio vel descriptio vt hic vniuoca dicuntur
 quozum nomen commune est. z ratio substantie
 secundum illud nomen est eadem Secundo mō
 est quedam virtus anime. Tercio est idem quod oratio osten-
 des aliqd̄ sicut sunt p̄positiones vel rōes disputantiū Quarto
 idē ē q̄ forma materie: vt in cultello ferrū est materia dispositio
 hō inducta in ferro est forma Quinto idē est q̄ essentia cōis p̄e-
 dicabilis de plurib; ns: vt essentia generis sp̄i d̄re Sexto idē
 est q̄ mediū inferens cōclusionē. z hoc mō sumitur rō in defini-
 tione argumenti q̄ ē talis Argumentū est ratio rei dubie faciēs
 fidem. id est mediū probans cōclusionē Cōclusio enīz debet
 cōfirmari p̄ argumentū Est autē cōclusio argumento vel argu-
 D I

mentis probata ppositio que anteq̄ probetur est dubitabilis et
questio Unde q̄stio est dubitabilis ppositio Medium autē est
q̄d habet duo extrema Argumentatio est argumētū p orationē
explicatio. id est oratio explicans argumētū Differt autem ar/
gumentū a medio et ab argumentatiōe quia mediū dicitur eo
q̄ habet duo extrema Argumētum autem addit sup̄ mediū q̄
tūc probandi cōclusionem Argumētatio dicitur totalis orō
composita ex pmissis et cōclusionē et in illa manifestatur q̄
tus argumētū Aliquando enim tota oratio potest inferre vni
uersalem affirmatiuam Aliquādo particularem affirmatiuam
Aliquādo vniuersalem negatiuam Aliquādo particularem ne
gatiuam et sic manifestatur tota virtus argumētū cum ostēdi
tur supra quā cōclusionē potest ipsum argumētum et supra
quam nō p̄t q̄d q̄dem sit in argumentatiōe vt dicitur est Argumē
tatiōis q̄tuor sunt species scz syllogismus. inductio. enthime
ma. et exemplū Definitio syllogismi dicta est prius

Inductio est a singularibus sufficienter enumeratis ad vni
uersale pgressio vt fortes currit plato currit et c̄ oīs hō currit
Enthimema est syllogismus impfcūs id est orō in qua non
oibus pmissis anpositis festinata inferitur cōclusio vt oēs aīal
currit. q̄ oīs hō currit. In hac em̄ argumentatiōe includitur hec
ppositio. oīs hō est aīal. q̄ si poneret pfcūs cēt syllogism⁹ Arist.
autē sic definit ipsum Enthimema ē ex icotib⁹ et signis icos idē
est q̄d ppositio pbabilis Signum vt hic sumitur est idē quod
ppositio demonstratiua seu necāria vel pbabilis et h̄ in inferēdo
Signū vt hic sumit̄ d̄t necētatē illatōis Icos autē d̄t pbabilitē
tatem ppositionis s̄m quā pbabilitatē ppositio d̄t esse s̄a Vñ
licet in enthimemate est tm̄ vna ppositio inferens et alia illata
tm̄ s̄m q̄ illa ppositio inferēs apparet oīb⁹ esse s̄a vel pluribus
sic d̄t icos. id est pbabilis. vt quilibet diligit diligentem se s̄m
autē q̄ ipsa infert cōclusionē de necessitate. sic dicitur signus. Et
sic eadē ppositio d̄t icos et signū sc̄dm aliud et aliud. Si q̄ sob
ijciat q̄ enthimema debeat sic definiri Enthimema est ex icote
et signo. cū tm̄ sit vna ppositio inferens. que est icos et signū se
c̄ndū diuersa. Ad hoc dicendum est q̄ licet sit vna ppositio
inferens actu tamen habet in se virtutem duarum ppositionū
q̄ h̄z in se virtutem propriā et illiusque subintelligitur. et sic est
vna s̄m substantiam et due secundū virtutem Et ideo in plura

id dicitur ex icotibus et signis non ex icote et signo. Sciendum
 p̄ omne enthimema debet reduci ad syllogismū. In enthime/
 mate em̄ sunt tres termini sicut in syllogismo et duo illoꝝ sunt
 in conclusione: et sunt maior extremitas et minor extremitas a
 lius aut̄ nō ponitur in cōclusionione et ē mediū. Illarū aut̄ extremi
 tatum. altera sumitur bis et altera semel. Ex extremitate vero
 semel sumpta et ex medio fiat vna p̄positio s̄m exigētiā modiz
 figure et sic habetur syllogism⁹. Verbi gratia In hoc enthime
 mate omne aial currit ergo ois hō currit. hō et currit sunt due
 extremitates et aial ē mediū. sed illa extremitas scz hō est tm̄
 semel sumpta. Ex ipsa ergo et medio fiat vna p̄positio scz ois
 homo est aial. et tunc p̄fectus erit syllogismus sic oē aial currit
 omnis hō ē aial ergo ois hō currit. Exemplum ē quōdo vnum
 particulare pbatur. p̄ aliud propter aliqd simile. repertum in
 ipsis. vt dauentrienses pugnare contra zutphanienſes malū
 est. ergo traſectenſes pugnare contra leydenſes malum est qz
 vtrobiz est pugnare affines contra affines

Dcus ē p̄ qnē argumentū cōfirmat ideo dāda est eius
 definitio p̄ vt hic sumitur. Locus ē sedes argumenti
 id a quo ad p̄positā questionē cōueniēs trahit argumentum
 Quid aut̄ sit questio dcm̄ est. Et sciēdū qd̄ p̄positio questio et
 conclusio. et enunciatio scdm̄ substantiā idē sunt differūt at̄ scdm̄ rō
 nes nā diuerſas hñt rōes siue definitōes vt p̄us patuit scōz ei
 qd̄ dubitabilis est d̄z questio. put̄ vero ipsa pbata ē p̄ argumē
 tum est cōclusio put̄ ponitur p̄ alio in p̄missis ē p̄positio. Enū
 ciatio aut̄ ē scōz qd̄ significat eē vel nō eē. vt sortes currit sor/
 tes non currit. Locus at̄ diuiditur in locū maxiz. et locū diffe
 rentiā maxie. Locus maxia idem est quod maxia. Vñ maxia
 est p̄positio qua non est altera p̄oz neqz notioꝝ vt omne totū
 est maius sua pte. Itē de quocūqz p̄dicatur definitio de eodez
 p̄dicatur et definitū. De quocūqz p̄dicatur spēs de eodem p̄e
 dicatur et genus. Locus differentiā maxime est illud quo vna
 maxia differt ab alia. vt iste maxie de quocūqz p̄dicatur spe
 cies de illo p̄dicatur genus. de quocūqz p̄dicatur definitio
 de illo p̄dicatur definitū. differūt per terminos ex quibus cō
 ponūtur vna em̄ maxia cōponitur ex gñe et specie alia ex de
 finitione et definitio. Unde isti termini simplices dicuntur dif/
 ferentia maximarum. Et sciendum quod tam locus maxia

ma q̄ locus differentia maxie dicitur locus qz vtrūqz confert fi
mitatē z robur argumento vñ proporzōnabilr sumit hic loc⁹
ad locuz in rebz naturalibus qz sicut ille seruat res in eē sic s̄līr
locus conferuat argumentum Locus dñā maxime diuiditur
p locum intrinsecum extrinsecū z mediū Locus intrinsecus ē
qñ sumitur argumentū ab his que sunt de substantia rei sicut
in definitōe: vt aīal rōnale mortale currit ergo homo currit lo
cus extrinsecus ē quādo sumit argumētū ab his que omnio se
perata sunt a substātia sicut ab oppositis vt si querat an sortes
sit niger z pbetur sortes est albus ergo sortes nō est niger Lo
cus mediū ē qñ sumitur argumētū ab his que ptim conueni
unt cū terminis in questione positis z ptim dñt ab eis sicut in
cōiugata z casus. vt si querat an iusticia sit bona. et probetur
sic iustū ē bonū ergo iusticia est bona Locus intrinsecus diui
ditur per locum a substātia z per locū a cōcomitātib⁹ substati
am Loc⁹ a substātia ē quando sumit argumētū ab his q̄ sunt
de substātia terminorū i questione positorū. Et ille diuiditur p
locū a definitōe a descriptōe z a nois itēptatiōe Definitio est
orō idicās qd ē eē rei per eēntialia. Loc⁹ a definitōe est habitu
do definitōis ad definitū Et cōtinz quattuor argumēta z q̄ttu
or maxias. Primo subijciendo definitōem affirmatiue vt aīal
rationale currit ergo homo currit Loc⁹ a definitōe affirmati
ue Maxia Quicquid predicatur de definitōe z definito Secū
dopredicando definitionem affirmatiue. vt sortes est aīal rō
nale ergo sortes est homo Locus a definitōe affirmatiue. Ma
xima De quocūqz. predicatur definitio z definitū Tercio sub
ijciendo definitōem negatiue vt aīal rōnale non est asinus ergo
homo non est asinus locus a definitione negatiue. Maxima.
Quicqd̄ remouetur a definitione etiam remouetur a definito
Quarto predicādo definitōem negatiue. vt lapis. non est aīal
rōnale ergo lapis non est homo locus a definitione
Maxia A quocūqz remouetur definitio et definitū Ecōuerso
Locus a definito continet tot argumēta z tot maxias sicut
locus a definitione Primo subijciendo definitū affirmatiue
vt homo currit ergo aīal rōnale currit locus a definito Max
ima. Quicquid predicatur de definito etiam de definitione.
Secundo predicando definitū affirmatiue. vt sortes ē homo
ergo sortes ē aīal rōnale Locus a definito. Maxima De quo

cunq; predicatur definitum et definitio. Tercio subijciendo
 definitum negatiue, vt homo non currit ergo aial rónale non
 currit locus a definito negatiue. Maxia. Quicqd remouetur
 de definito etiã de definitõe: Quarto predicando definituz ne
 gatiue, vt lapis nõ e homo. ergo lapis nõ e aial rónale morta
 le. Locus a definito Maxia. Et quocunq; remouetur definitũ
 et etiã definitio. Et sciendũ q locus sp̄ debet denoiari a ter/
 mino inferete. z nõ ab illato. Ideo qñ definitio e inferes est lo
 cus a definitõe. qñ vero definitũ est inferens est loc⁹ a definito.
 Descriptio est orõ sc̄as eẽ rei p̄ accidentalia, vt aial risibile.
 est descriptio hois. Vel sic. Descriptio est orõ cõstans ex gñez
 proprio: vt aial risibile. Locus a descriptione e habitudo de/
 scriptõis ad descriptũ. Et continet quattuor argumenta z q̄t
 tuor maxias sicut locus a definitõe. Et formãt hic eodẽ modo
 argumenta z maxie sicut in loco a definitõe. nisi q̄ ibi ponitur
 definitio z definitũ. hic vero descriptio z descriptum. Inter
 pretatõ est duplex q̄dam em̄ e q̄ nõ cõuertit̄ cum interpretato
 suo: vt ledes pedẽ est interpretatio huius nois lapis. Alia est q̄
 conuertit̄ cum interpretato suo. vt amator sapientiẽ est interpreta/
 tio huius nois phũs. Et hoc modo sumitur hic z definitur sic.
 Interpretatio est expositio ynius nois minus noti per aliud
 nomen magis notum: v̄ per integram orationem. Locus a
 nomis interpretatione est habitudo interpretatõis ad interpre
 tatum. Et ptinet tot argumenta z tot maxias sicut locus a de
 finitõe. Primo subijciendo interpretatõem affirmatiue: vt a
 mator sapie currit. ergo phũs currit. Locus a nois interpretati
 one Maxia. Quicqd pdicatur de interpretatõe z de interpretato
 Vel sic a parte predicati. Sortes est amator sapie ergo sortes
 est phũs. Locus a nomis interpretatione Maxia. De quocũ
 q; predicatur interpretatio z interpretatum. Negatiue sic
 a parte subiecti: vt amator sapientiẽ non currit ergo philoso/
 ph⁹ nõ currit locus a nomis interpretatione Maxia. Quicqd
 remouetur ab interpretatõe z ab interpretato. A pre predicati
 sic. Sortes nõ est amator sapientiẽ. ergo sortes non est phũs.
 locus ab interpretatione. Maxia. Et quocunq; remouetur
 interpretatio ab eodem remouetur z interpretatũ. Et eodem mō
 intelligitur de interpretato sicut de definito.

¶ Loci a cõcomitãtib; substantiã sunt octo.

Locus a cōcomitantibz substantiā est quando sumitur ar-
gumētū ab his que sequūtur terminos in questōe positos Et
diuiditur qz alius ē locus a toto. alius a pte alius a causa ali-
ab effectu. alius a generatōe. alius a corruptōe alius ab vsibz
alius a cōmuniter accidētibus. Locus a toto diuiditur sicut
ipsum totū Est enim totū aliud vñ. aliud integrale. aliud totū
in quātitate. aliud totū in modo. aliud totū in loco. aliud totū
in tpe Et fm hoc multiplex est locus a toto. qz alius est locus
a toto vñ. alius a toto integrali zōis. Et tot modis diuiditur
pars z locus a pte. **T**otū vñ vt hic sumit ē qdlibet superius
et substantiale sumptū ad suū inferius. vt aial ad hoīem et ho-
mo ad sortē. Pars subiectia dī qdlibet inferius sub toto vni-
uersali sumptū. Locus a toto vñ siue a genere ē habitudo ipi-
us totius vñ seu gnīs ad suā ptez subiectiuā siue ad suā spe-
ciē Et est semp destructiuus predicando totum: vt lapis non
est aial. ergo lapis nō est homo. **V**aria. Et quocūqz remoue-
tur genus siue totū vñ ab eodē remouetur spēs siue ps subiec-
tia Locus a spē siue a pte subiectia ē bitudo ipsi⁹ ad suū gen⁹
siue ad suū totū vñ. z est semp cōstructiuus. Et continet duo
argumēta z tot maxias Primo subijciendo spēm affirmatiue
vt hō currit ergo aial currit Locus a spē siue a pte subiectia
Varia. Quicqd pōdicatur de spē vñ pte subiectia hoc etiaz p-
dicatur de gnē siue toto vniuersali Secōdo pōdicando spēs affir-
matiue. vt sortes ē homo. ergo sortes est animal. **V**aria. De
quocunqz pōdicatur spēs siue ps subiectia. de eodē pōdicatur
genus siue totū vniuersale **T**otum integrale est quod ē com-
positū ex partibz quātitate habentibus Et ps eius dī pars inte-
gralis Pars integralis est q̄ cuius alijs partibz reddit quātitate
totius Locus a toto integrali est habitudo totius integralis
ad suā partē. z est semp constructiuus: vt domus est. ergo pa-
ries ē. Locus a toto integrali. **V**aria. posito toto integrali
ponitur z quelibet ei⁹ ps. Locus a pte integrali est habitudo
partis integralis ad suū totū. z est semp destructiuus: vt pari-
es non est ergo domus non est **V**aria destructa parte integra-
li destruitur in suū totū **T**otum in quātitate est vñ sumptum
vniuersali. vt oīs homo nullus asinus Pars in quātitate est qd-
libet inferius contentum sub suo toto vniuersali vniuersaliter
sumpto. Item locus a toto in quantitate est habitudo ipsius

ad suā partē. z est constructiuus z destructiuus? Constructiue sic
 Dis homo currit ergo sortes currit. Locus a toto in q̄titate
 Variā. Quicqd̄ pdicatur de toto in q̄titate etiā de qualibz
 eius pre. Vel sic. si vlis sit vera. qlibet eius singularis erit fa.
 Destructiue sic. Nullū aial currit ergo nullus hō currit Vari
 ma Quicqd̄ remouetur a toto in q̄titate z a qlibet ei^o pre Vel
 sic. si vlis ē falsa qlibet ei^o p̄cularis erit falsa Locus a p̄ibus
 in q̄titate est habitudo oim p̄tū in q̄titate simul sumptarum
 ad suū totū. Et tenet constructiue z destructiue. Constructiue
 sic Sortes currit Plato currit. z sic de oibus alijs. ergo om̄is
 hō currit. Locus a p̄ibus in q̄titate Variā. Quicqd̄ predi
 catur de p̄ibus in q̄titate simul sumptis z de suo toto Destru
 ctiue sic Sortes nō currit plato nō currit. z c̄ijs. ergo null^o ho
 mo currit Locus a partibz in q̄titate simul sumptis Variā
 Quicqd̄ remouet a p̄ibus in q̄titate simul sumptis. etiam a
 suo toto. Vel si qlibet singularis nō sit vera sua vlis nō erit fa
 Totū in mō est vlc̄ sumptū sine determinatōe. vt homo. Pars
 in mō est vlc̄ sumptū cū determinatōe non diminūete: vt hō al
 bus Et in hoc toto seu loco sumitur eodē mō argumentum si
 cut in loco a ḡne ad speciē ¶ Totū in loco est dcō cōprehēdēs
 aliquem locum aduerbialr: vt vbiqz nusquam. Pars in loco
 est dcō cōphēdēs aliquē locū aduerbialr. vt hic vbi. Lo
 cus a toto in loco est habitudo ipsius ad suā p̄tem. z tenet con
 structiue z destructiue. Constructiue sic Deus est vbiqz. ergo
 deus est hic. Variā. Quicūqz cōpetit totū in loco z quelibet
 eius pars Destructiue sic. Cesar est nusqz ergo cesar non est hic
 Variā. Quicqd̄ remouetur a toto in loco. z a qlibet eius par
 te Locus a parte in loco ē habitudo ipsi^o ad suū totū. z ē sepe
 destructiuus: vt cesar nō ē hic. ergo nō est vbiqz. Locus a par
 te in loco Variā Quicūqz nō cōpetit pars l loco nec ai^o totū
 ¶ Totum in tempore est dicitio cōprehēdēs omne tempus
 aduerbialr: vt semp nunqz Locus a toto in tempore est habi
 tudo ipsius ad suam partem: z tenet destructiue z constructiue
 Pars in tempore ē dcō cōphēdēs aliqd̄ tēpus aduerbialr: vt
 nūcheri cras Et tenet destructiue tantū: Exempla sumūt hic
 sicut in loco a toto in loco z a parte in loco Causa est ad cuius
 esse sequitur aliud secundum naturam: Et diuiditur in causā
 materiale formalem efficientem et finale. ¶ Causa effici

ens est a qua primo fit motus ad hoc q̄ fiat liquid. vt domifi-
cator est primus mouens z operans vt fiat domus et faber vt
fiat cultellus. ¶ Locus a causa efficiente est habitudo ipsius
cause efficientis ad suū effectū z ē constructiu⁹ z destructiuus
Constructie sic. Domificator ē bonus. ergo domus est bona.
Locus a causa efficiente *Maxia*. Si causa efficiēs ē bona ip̄z
quod fit est bonū. Destructie sic. Domificator non est bonus
ergo domus non est bona Locus a causa efficiente *Maxima*
Cuius causa efficiēs nō est bona. ipsum quod fit non ē bonū.
Et e conuerso tenet locus ab effectu ad causam efficientem. vt
domus est bona. ergo sua causa efficiens est bona zc. *Mate-*
ria ē ex qua cum alio aliq̄o fit z est duplex: quedā em̄ est perma-
nens: vt in cultello ferrum. quedam transiēs: vt in pane farina
et aqua. Etiam definitur sic *Materia* est q̄ tantū est in poten-
tia ¶ Locus a causa materiali est hitudo ipsius ad suū effec-
tum. z est cōstructiuus z destructiuus. Constructie sic *Ferz*
est. ergo arma ferrea possunt eē Locus a causa materiali *Ma-*
xima posita causa materiali possibile est effectū eius poni. De-
structie sic. Ferrum non ē ergo arma ferrea non sunt Locus a
causa materiali. *Maxia*. remota causa materiali pmanente re-
mouetur eius effectus. sed in materia transeunte non tenet ne-
gatie. vt nō sequitur. farina nō ē. ergo panis nō est Locus ab ef-
fectu cause materialis tenet cōstructie sic *Arma* ferrea sunt er-
go ferrū est. Locus ab effectu cause material' pmanētis. *Ma-*
xima. posito effectu cause material' pmanētis ponit eius cau-
sa. Locus ab effectu cause material' trāseūtis tenet cōstructie
vt vitz vel panis ē. ergo filix v'l farina fuit. materia em̄ trāsiēs
nō manet. s; trāssert in aliā materiā. Loc⁹ ab effectu cāe mate-
rial' trāseūtis *Maxia*. posito effectu materie trāseūtis. necesse
est ipsam materiā pfuisse ¶ *Forma* dat eē rei. z cōseruat eaz in
esse Loc⁹ a cā formali ē hitudo ipsi⁹ cāe formal' ad suū effectū
et tenet cōstructie z destructie. Cōstructie sic *Albedo* ē ergo al-
bū ē Loc⁹ a cā formali *Maxia*. posita cā formali ponitur rei⁹
effectus Destructie sic: *Albedo* nō est. ergo albū nō ē *Maxia*
remota causa formali remouet z eius effectus E contra eōdē ef-
fectu qz tenet etiā cōstructie z destructie ¶ *Finis* est grā cuius
aliq̄o fit. Locus a causa finali est hitudo ipsius ad suū effec-
tum. et est constructiuus et destructiuus. Cōstructie sic *Bea*

titudo est bona. ergo virtus est bona. ¶ Locus a causa finali.
 Paxia cuius finis bonus est ipm quoqz bonū est Destructiue
 sic Pena non est bona. ergo peccm̄ nō est bonū Locus a causa
 finali Paxia cuius causa mala est ipm quoqz malū ē et ecōtra
 etiam est de loco ab effectu cause finalis ¶ Generatio est p̄gres
 sio a non esse ad esse. Locus a generatione ē habitudo genera
 tionis ad suum generatum et cōstructiuus et destructiuus Cō
 structiue sic. Generatio domus ē bona. ergo domus est bona.
 Locus a generatione Paxia. cuius generatio bona est ipsuz
 quoqz bonum ē Destructiue sic Generatio latronis ē mala. er
 go latro ē malus. Locus a generatione Paxima cuius gene
 ratio mala ē ipsum quoqz malum ē E conuerso ē de loco a gene
 nerato ¶ Corruptio ē progressio ab esse ad non esse. Locus a
 corruptione ē habitudo corruptionis ad corruptum. et cōs
 tructiuus et destructiuus Constructiue sic Corruptio antichri
 sti ē bona. ergo antichristus est malus. Locus a corruptione
 Paxima cuius corruptio bona est ipsum quoqz corruptum
 malum ē. Destructiue sic Corruptio domus ē mala. ergo do
 mus ē bona Paxima cuius corruptio mala est ipsum quoqz
 bonum ē. et conuerso Locus a corruptio tenet constructiue et
 destructiue ¶ Usus vt hic sumitur ē operatō rei vel exercitiū
 ipsius vt equitare eē et secare securis Loc⁹ ab vsibz ē habitū
 do ipsius opatōis ad id cuius ē opatio siue vsus. et cōstructi
 uus et destructiuus Cōstructiue sic Equitare ē bonū ergo equ⁹ ē
 bonus Locus ab vsibz Paxia cuius vsus bon⁹ ē ipsum quo
 qz bonū ē Destructiue sic Decidere hoīem ē malū ergo occisor
 malus ē Locus ab vsibz. Paxia cui⁹ vsus malus ē ipsum qz
 vsitatū malum ē Ecōtra ē de loco ab vsitato ¶ Cōmuniter ac
 cidentia sunt duplicia quedā em̄ sunt q̄ aliquādo se consequū
 tur et aliqñ nō. vt comptus et aduiter Et ab his nō sumitur lo
 cus dialecticus sed sophisticus Alia sunt quoz vniū semp seq̄
 tur ad aliud vt penitere seq̄tur ad deliquisse Et ab his sumitur
 locus dialectic⁹ et tenet cōstructiue et destructiue Cōstructiue sic
 Ite penit⁹ ergo deliq̄t Loc⁹ a cōiter accētibz Paxia. si cōiter
 accētiū posterius inest. et p̄mū in fuit destructiue sic Iste nō deli
 quit ergo nō penitet Locus a cōiter accētibz Paxia Si con
 muniter accidentium prius nō inē. et posterius nō inerit.

¶ Loci extrinseci sunt septem.

Equitur de locis extrinsecis Quid aut sit locus extrinsecus dicitur est primum? Locus aut extrinsecus alius est ab oppositis alius a maiori alius a minori. alius a simili. alius a proportione. alius a transumptioe alius ab auctoritate Oppositorum sunt quatuor sunt species. relatio contrarietas puatio contradicō. Relatiue opposita sunt quorum alterum sine altero esse non potest Loc⁹ a relatiuis est habitudo vnius relatiuorum ad aliud et est constructiuis et destructiuis Constructiue sic Pater est ergo filius et item filius est ergo pater est Locus a relatiuis Maxima posito vno relatiuorum necessario ponitur et reliquum Destructiue sic. Pater non est ergo filius non est et conuerso Maxima remoto vno relatiuorum remouetur et reliquum Locus vero relatiue oppositis tenet solum constructiue sic. Socrates est pater platonis non est filius eius. Maxima posito vno relatiue oppositorum in aliquo subiecto ab eodem remouetur et reliquum Contrarietas est contrarietatum oppositio vt albi et nigri Contrarietatum quodam sunt mediata: vt albi et nigri inter que sunt medij colores quedam vero immediata vt sanū et egrū circa aīal. Locus a contrariis est habitudo vnius contrarietatum ad reliquum Et tenet constructiue et destructiue Constructiue sic Hoc aīal est sanū ergo non est egrū. Locus a contrariis Maxima posito vno contrarietatum in aliquo subiecto remouetur et reliquum Destructiue tenet solum in contrariis immediatis cum constantia subiecti. vt hoc aīal non est sanū ergo est egrum Locus a contrariis immediatis. Maxima remoto vno contrarietatum immediato: ponitur et reliquum manente subiecto Que autem sunt puatiue opposita dicitur est puus Locus a puatiue oppositis est habitudo puatiōis ad habitū vel habitus ad puatiōem et tenet constructiue: vt iste est videns ergo non est cecus vel iste est cecus ergo non est videns. Locus a puatiue oppositis Maxima posito vno puatiue oppositorum circa aliquod subiectum ab eodem remouetur et reliquum Destructiue non tenet nisi cum constantia subiecti et cum tpe determinato a natura Latulus enim non dicitur videns neque cecus ante nonum diem Et puer non dicitur edere ulus ante tempus determinatum a natura ¶ Contradictio est oppositio cuius finis non est dare mediū Locus a contradictorie oppositis est habitudo vnius contradictorie oppositorum ad reliquum. vt socrates sedere et verum ergo socrates non sedere est falsum Locus a contradictorie oppositis Maxima si vnum contradictorie est verum reliquum

erit falsum Sunt autem alia opposita que dicuntur desperata
 que non sunt opposita secundum aliquod genus. predicte oppo-
 sitionis sed sunt diuersa: vt homo et asinus. Locus a despera-
 tis est habitudo vnius desperatorum ad reliquum et tenet affir-
 matiuē sic. fortis est homo. ergo non est asinus Locus a dispe-
 ratis Maxima de quocunq; dicitur vnum desperatorum abstractiue
 ab illo eodem remouetur reliquum Dicitur notanter abstrac-
 tiue quia si concretiuē fumeretur tunc non sequeretur. quia non
 sequitur hoc est albedo. ergo non est quantum. sed bene sequi-
 tur. hoc est albedo ergo non est quantitas ¶ Maius vt hic su-
 mitur est q̄ supraponitur alicui in potentia et virtute Minus ē
 q̄ ei supponitur Locus a maiori est habitudo ipsius maioris
 ad minus Et est semp destructiuus: vt rex non potest expug-
 nare castrum ergo nec miles Locus a maiori Maxima Si id
 quod magis videtur inesse non inest nec id quod minus videt
 inesse inest Locus a minori est habitudo minoris ad maius.
 Et semper est constructiuus. vt miles potest expugnare castrū
 ergo et rex Locus a minori Maxima Si id quod minus vide-
 tur inesse inest et id quod magis videtur inesse inest ¶ Simili-
 tudo est rerum differentium eadem qualitas. Locus a simili-
 li est habitudo vnius similium ad reliquum. Et tenet constru-
 ctiuē et destructiuē Constructiuē sic Sicut risibile inest homi-
 ni ita hinnibile inest equo sed risibile inest homini vt proprius
 ergo hinnibile inest equo: vt proprium Locus a simili Maxi-
 ma de similibus idem est iudicium Destructiuē sic Sicut risi-
 bile inest homini. ita hinnibile inest equo Sed risibile non inest
 homini vt genus ergo hinnibile non inest equo. vt genus Lo-
 cus a simili Maxima de similibus idem est iudicium.
 ¶ Proportio est rerum differentium eadem habitudo. Loc⁹
 a proportione est habitudo vnius proportionabilium ad reli-
 quum Et tenet affirmatiue et negatiue Affirmatiue sic Sicut
 se habet rector nauis ad nauem. ita se habet rector scholarium
 ad scholas. sed pro nauis regenda elegendus est rector non sorte
 sed arte. ergo pro scholis regendis elegendus est rector scho-
 larium non sorte sed arte Locus a proportione Maxima
 de proportionabilibus idem est iudicium Negatiue sic Si-
 cut se habent duo ad tria. ita etiam quattuor ad sex Sed duo
 non sunt dupla ad tria Ergo nec quattuor sunt dupla ad

fer **Baria** De proportionabilibus idem e iudicijs. Et differt
 iste locus a loco a simili qz in loco a simili sumitur comparatio
 fm similitudine inheretie. vt sicut risibile in homini ita hinnibilis
 le inest equo Sz in loco a proportione no attenditur similitudo
 inherentie sed compatio habitudis. vt sicut se bz rector nauis
 ad nauē. ita se habet rector scholariu ad scholas **Trāsumptio**
 ē duplex quedam ē qñ dicitio vel orō vnū significās transsumi
 tur ad significandum aliud ppter similitudinem aliquas in eis
 repertam vt hec dco ridere trāsumitur ad significādū florere.
 cum dicitur prātū ridet Ita oratio trāsumitur cum dō **Littus**
 aratur. i. opera perditur sicut solet dici cū qñ suauitū laborat.
Alia ē trāsumptio quādo nomē magis notū sumitur pro
 noie minus noto. vti debeat pbari qz pbsis non inuidet z hat
 trāsumptio ad hoc nomē sapiens Et ista trāsumptio p̄inet
 ad dialecticum. **Locus** a trāsumptione est habitudo trāsum
 ptionis ad trāsumptum. vt sapiens non inuidet ergo philo
 sophus non inuidet. **Baria**. Quicqd cōuenit alicui sub noie
 magis noto idem cōuenit sub noie minus noto **Differt** autem
 iste locus a loco a nois interpretatione qz ibi accipitur defini
 tio siue expositio nois. vt si exponatur hoc nomen phūs p hoc
 qd est amator sapientie In loco aut a trāsumptione nō sumitur
 expositio vel descriptō nois. sz p vno noie min^o noto accipitur
 aliud nomē magis notū p qd facili potest pbari ppositū **Aucto**
ritas. vt hic sumitur est iudicium sapiētis in sua scia **Ideo** iste
 locus solet a iudicio denoiari **Locus** ab auctoritate ē habitus o
 auctoritatis ad illud quod p eam pbarur z tenet solū cōstruc
 tiue vt astronimus dicit solē esse maiorē tota terra. ergo sol est
 maior tota terra **Locus** ab auctoritate **Baria** **Unicuiqz** ex
 perto in sua scientia credendum est.

Loci mediij sunt tres

Equi de locis medijs **Quid** aut sit locus medius dic
 tū ē prius. **Locoz** mediōz alius ē a cōiugatis. alius a
 casibz. alius a diuisōe **Cōiugata** z casus dñt sic qz vniuocum
 vel p̄cipale seu abstractū q id ē sunt dī cōiugatū cū suo deno
 minatiuo vt iusticia z iustū albedo z albū. **Casus** aut dicun
 tur qui cadūt a p̄cipali abstracto: vt iustū z iuste a iusticia
Quā dñam ponit **Aristo**. ij. topicozum **Locus** a cōiugatis
 est habitudo vnius cōiugatorum ad reliquum. vt iusticia est

bona ergo iustum est bonū **Locus** a cōiugatis **Maxima** Quicquid
 cōuenit vni cōiugatorū cōuenit et reliquo Et si vni cōiugatorū
 inest et reliquū inest **Locus** a casibus est habitudo vnius casus
 ad reliquū: vt iustum est bonū ergo quod iuste fit bene fit **Locus**
 a casibus **Maxima** quod vni casui cōuenit et reliquo cōuenit
 Et conuerso sumitur argumētū a casibus cōiugatis. Diuisio
 num alia fit per negationē vt fortis est homo aut nō est homo
 Alia autem nō fit per negationē Et hęc fit sex modis tribus per se et
 tribus per accidēs **Prima** diuisio per se est gēns in suas spēs:
 vt animalū aliud homo aliud brutū **Secūda** est totius integratilis
 in suas partes: vt ipsius domus alia pars ē paries. alia sectū
 alia fundamentū. **Tercia** est vocis in significata: vt canis aliū
 latrabilis alius piscis marinus alius sidus celeste. Diuisiōnū
 vero per accidēs **Prima** est subiecti in accētis: vt animalū aliū
 sanū aliū egrū **Secūda** est accētis in subiecta: vt sanorū aliū
 brutū aliū homo **Tercia** est accētis in accidētis: vt sanorum
 aliū calidū aliū frigidū **Locus** a diuisiōne ē habitudo vni cōi
 diuidētium ad reliquū vt si fortis est animal aut est rōnale aut
 irrōnale sed nō est irrōnale ergo est rōnale **Locus** a diuisiōne
Maxima posito vno mēbrorum diuidētium in aliquo subiec
 to remouetur reliquū silitur in qualibet alia diuisiōne. Et hęc
 de locis dialecticis dicta sufficiant

¶ Finis quintus tractatus

Sequitur tractatus sextus

Syllogismorum alius demonstratiuus alius dialecticus alius
 sophisticus sive litigiosus **Syllogismus**
 demonstratiuus est qui ex primis veris et imedia
 tis est syllogizatus aut ex talibus quę per aliqua prima
 et vera principium sue cognitionis sumplerūt. **Syllogismus**
 dialecticus est qui ex probabilitibus est syllogizatus **Syllogis
 mus** sophisticus. vt dicit phis in elenchis est qui apparet esse
 syllogismus. et non est aut qui est syllogismus sed nō est conue
 niens rei **Disputatio** est actus syllogisticus vnius ad alterū
 ad aliquod propositum ostendendum **Disputationis** quat
 tuor sunt species. doctrinalis. dialectica. tentatiua: et sophisti
 ca **Disputatio** doctrinalis ē que syllogizat ex proprijs prin
 cipijs vniuscuiusque discipline et non ex his que videtur respō

qui syllogizant loquitur et
 dicitur
 Duplex sunt principia
 in prima essentiale
 et in secunda

uenti. Et huius disputationis instrumentum est syllogismus demonstratiuus. Disputatio dialectica est que ex probabilibus syllogizat et est collectiua contradictionum et ex eius instrumentum est syllogismus dialecticus. Disputatio tentatiua est que syllogizat ex his que videntur respondēti et necesse est eum scire q̄ se simulat habere sciam huius disputationis instrumentum est syllogismus tentatiuus qui procedit ex his que videntur respondēti. Disputatio sophistica est q̄ procedit ex his q̄ videntur probabilia et non sunt. Et huius disputationis instrumentum est syllogismus sophisticus.

¶ Quinqz sunt methē

¶ Syllogismus sophisticus ordiatur ad quinqz methas que sunt redargutio. falsum. inopinabile. soloecismus et nugatio.

¶ Redargutio est prenegati concessio vel precessi negatio vi argumentationis in eadem disputatione. Unde nisi vi argumentationis q̄s hoc faciat non propter hoc erit redargutus similiter nec in diuersis disputationibus. ¶ Falsum ut hic sumitur est manifesta falsi concessio nam si sophista ducat ad falsum occultū non propter hoc assequitur suū finē. Inopinabile est quod est contra opinionē oim̄ aut plurimū vel maxie sapientum ut matrē non diligere filium.

¶ Soloecismus est vitium in contextu p̄m̄ orationis p̄tra regulas artis gr̄maticę factum: vt pater mea.

¶ Nugatio est vnius et eiusdē dōcōis ab eadē pte multis repetitio vt homo hō currit. Dico at̄ ab eadē parte quia si in diuersis partibus idem reputatur non est nugatio vt homo est hō. Dico autem inuulnis repetitio q̄ si idem resumatur ad maiore expōnē laudis vel vituperij vel affectionis non est nugatio vt deus deus meus latro latro quo vadis. Iste aut̄ quinqz fines vltterius ordinantur ad vnum finem principalem qui est apprensio sapientia et nō existens sophista aut̄ non ducit ad istos fines suū respondētē nisi p̄ eos deueniat ad vltimum finem principalem qui est apprensio sapientia. Et cū quilibet debet p̄meditari suū finem Ideo determinatio finium precedere debet de terminationem fallaciarum.

¶ Tredecim s̄ fallacie q̄d p̄bat̄ iuductōe et syllogismo

Allacia est idoneitas decipiēdi faciēs credere de ente q̄ sit nō ens et de non ente q̄ sit ens mediante fantastica visione. ¶ Tredecim sunt fallacie quaz̄ sex sunt i dōcōne et septem

*in fine ex p[re]s[ent]e
in fine p[re]s[ent]e
in fine p[re]s[ent]e*

extra decem. In decem sunt equiuocatio amphibologia r[ati]o
 sitio diuisio accētus figura d[ec]ōnis. Septem extra decem sunt
 accētus s[ecundum] q[uo]d ad simpl[em] ignorātia elenchi petitiō p[ri]ncipij conse
 quens nōn causa vt causa s[ecundum] plures interrogatōes vt vnam
 Quānt sunt sex in d[ec]ōe p[ro]bat. Aristote. inductione syllogismo
 Inductie sic Equiuocatiō fit aliquo istorū sex modorū Amphibi
 bologia fit aliquo istorū sex modorū r[ati]o ergo ois fallacia in
 d[ec]ōe fit aliquo istorū sex modorū Syllogismo sic. Ois decep
 tio scā ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnibus vel orōnibus nōn idem signifi
 camus fit aliquo istorū sex modorū Sed ois fallacia i[n] d[ec]ō
 tione rit ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnibus vel orōnibus nōn idem signifi
 camus ergo ois fallacia i[n] d[ec]ōe fit aliquo istorū sex modorū
 Probatio maioris Ois multiplicitas d[ec]ōis fit aliquo istorū
 sex modorū sed ois deceptio facta ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnib[us] vel
 orōnibus nō idem significamus fit ex multiplicitate d[ec]ōnis
 vel orōnis ergo ois deceptio facta ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnibus vel
 orōnibus nō idem significamus fit aliquo istorū sex modo
 rum Et hec fuit maior Probatio minoris. Omnis multiplici
 tas d[ec]ōnis fit ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnibus l[oc]orōnibus nō idem sig
 nificamus sed ois fallacia in d[ec]ōe fit ex multiplicitate d[ec]ōis
 vel orōnis. ergo ois fallacia in d[ec]ōe fit ex eo q[uo]d eisdē d[ec]ōnibus
 orōnibus nō idem significamus. Et hec fuit minor. Et isti
 duo syllogismi sunt in primo mō p[ri]me figure. ¶ Sciendum
 autem q[uo]d vult Alexander in commento sup lib[er]ū elenchorum
 Triplex est multiplex aliud ē actuale aliud potētiāle aliud fan
 tasticū Multiplex actuale est quādo d[ec]ō vel orō eadē scōm
 substantiam r[ati]o modū p[ro]ferendi diuersa significat vt canis
 in equiuocatione r[ati]o liber Aristotelis in amphibologia Multi
 plex potētiāle est quādo d[ec]ō vel oratio eadē scōm sub
 stantiam r[ati]o diuersa scōm modum p[ro]ferendi diuersa significat
 D[ec]ō ut populus In accentu Oratio vt quicquid viuit sem
 p[er]est. Incōpone r[ati]o diuisione alium modum p[ro]ferendi habet
 secundum q[uo]d est composita r[ati]o alium prout est diuisa De mul
 tiplici fantastico patebit in fallacia figure dictionis. Et quia
 multiplex actuale veriori modo est multiplex q[uam] potētiāle r[ati]o
 potētiāle q[uam] fantastiū. Ideo prius dicendum est de fallacijs
 peccantibus penes multiplex actuale q[uam] de alijs et postea de
 peccantibus penes potētiāle r[ati]o vltimo de fantastico. Scien

dum q fallacia capitur dupliciter Uno modo fallacia idem e
qd causa decipiendi alio a ut moide e quod deceptio. z primo
modo capitur hic fallacia indefinitone dicta

Quiuocatio est multiplicitas dcois eiusde fm substan
tia z modū proferēdi vt in hoc noie canis. Scdm
qm qualibet fallacia e duplex causa. scz causa apparenē z de
fectus. Causa apparenē in qualibet fallacia e q mouet ad cre
dendū id qd nō est credendū. Causa defectus e que ostēdit cre
ditū esse falsum. Fallacia equocatōis e deceptio proueniens ex
eo q aliqua dco manēs vna fm substantiā z fm modū proferē
di diuersa significat. Cā apparenē i equocatōe e vnitās dcoi
onis eiusde fm substantiā z fm modū proferēdi diuersa signi
ficantis. Cā defectus seu falsitatis e diuersitas significatorum.
Vnitās em vocis p̄dicta i equocatōe mouet ad credendū qd
nō e scz vnitātē significati. Diuersitas autem ostendit creditus
esse falsum. Equuocatōis tres sunt modi.

Primus modus prouenit ex significatione vlt cōsignificatione
dcois. Ex significatione sic p̄alogifatur. Dis canis currit sidus
celestē est canis ergo sidus celestē currit. Solutio. Utrags p̄e
missaz e duplex qz hoc nomē canis e multiplex equo ce signifi
cans aīal latrabile sidus celestē z piscē marinū z sic minor v
no mō est vera z alio mō falsa z sibi maior. Vel sic. Omne expe
diens est bonum malū est expediens. ergo maluz e bonū. So
lutio expediens dicitur equiuoce. Uno mō idē e quod bonum.
Alio mō idē est quod necessariū quod accidit in minus malū
quod oportet fieri ad euitādū maius malū. Unde vtrags p̄mis
sarum est duplex. qz vno mō est vera. z alio modo e falsa. Ex
significatione p̄alogifatur sic. Ille pannus est de anglia anglia
est terra ergo ille pannus est de terra. Non sequitur quia p̄mi
ssa e duplex ex eo qz hec prepositio de nō potest dicere circum
stantiam cause materialis z sic est falsa. Vel potest dicere locū
aut originē sic e vera. Vel sic in quocunqz est egritudo ipsum
est aīal. sed i humorū inaduatione e egritudo ergo humor
inaduatione est animal. Prima est duplex qz hec prepositio in
p̄dicere cām efficiētē z sic e falsa vlt cām materialem siue sub
iectum in quo e. z sic e vera sibi dōm est de minori. Vel sic pro
ptum est qualitati scdm eam sibi vel dissimile dici. sed scdm si
militudinē dō. qd similis vel dissimilis ergo similitudo vel diss

similitudo est qualitas qd est fallam qz sunt relatōes Prima
 est duplex eo qz hec ppositio fm potest dicere circūstantiā cau
 se efficiētis. z sic est vera. qz due qualitates eiusdem spci faci
 unt vnā similitudinē z sic qualitas ē cā efficiens similitudis Si au
 tem fm dicat circūstantiaz cause formalis sic est falsa. qz quali
 tas non est causa formalis similitudinis Et ecōtra vdm est de
 miori. Sicut omne sanū est aial. vrina est sana. ergo vrina est a
 nimal. Utraqz pmissa est duplex qz sanū dicitur de aimali: vt de
 subiecto. z de vrina vt de signate z indicāte de cibo vt de effici
 ente. de dieta vt de cōseruante Et ita alio z alio mō sanitas ad
 hec opatur z fm hoc habet diuersas fcatōes Et cōsignifi
 catōe adhuc palogisatur sic Quicūqz sanabatur san⁹ laborās
 sanabatur. ergo laborās sanus est Vno est duplex eo qz
 hoc pncipiū laborās pōt dicere pns tps z tūc ē vera qz sensus ē
 Laborās nūc sanabatur Si autē dicat pteritū tunc est falsa. z
 tunc est sensus Laborās tunc sanabatur Et ecōuerso vdm est
 de cōclūsiōe. Laborās em̄ equocū est ad laborantē nūc et ad
 laborantē tūc. Eodez modo est hic. Quicūqz surgebat statim
 dens surgebat. ergo sedens stat. Et respondendū est sicut ad p
 cedentē paralogismū. Alio mō fit. qm̄ dco potest teneri materi
 aliter vel cōsignificatiue sicut hic Deus est vbiqz sed vbiqz ē ad
 uerbiū. ergo deus est aduerbiū Dm̄ qz pma est duplex. ex eo
 qz hec dco vbiqz potest teneri materialiter vel cōsignificatiue.
 Si materialit sic ē falsa. si cōsignificatiue tūc est vera z nō sequi
 tur cōclūsiō. Secūdus modus equocatōis prouenit ex trans
 sumptōe dcois Vn̄ transumptio (vt hic sumitur) est deceptio
 dcois significantis vnū ex impositione ad significandum ali
 ud. ppter similitudinē Et fm istū modū sic formatur paralogism⁹
 Quicūqz ridet habet os. pratū ridet ergo pratū habet os. Pri
 ma est duplex. eo qz hoc verbū ridet potest teneri pprie z ex im
 positione vel transumptiue Si pprie sic est vera z non sequi
 tur cōclūsiō Hoc em̄ verbū ridere est equocū ad ridere pprie
 et ad florere. qz ridere significat ex pma impositōe risus emitte
 re ab ore florere autē significat pquandam transumptiōem
 Florere em̄ z ridere quandā habet similitudinē. qz vtroiqz des
 notatur gaudiū z ideo ridere capitur p florere. Vn̄ dicitur Aristo.
 sumētes aliquā similitudinē sese transferūt Vel sic Quicūqz cur
 rit habet pedes. aqua currit. ergo aqua habz pedes Utraqz p

missarum est duplex q; hoc verbum currit vel tenetur pprie
vel transumptiue Currere em̄. z labi assimilantur in velocita
te motus. si currit sumitur pprie sic maior est vera et minor fal
sa si transumptiue tunc est ecōuerso. ¶ Tertius modus. pue
nit. ex eo q; aliqua dcō plura significat composura. sepata vero
vnum solum: vt hec dcō immortale vno mō d; quasi non po
tens mori. Alio modo dicitur quasi potēs non mori z fm̄ hoc
paralogizat sic Omne imortale est ppetuū sed omne potēs nō
mori est mortale. ergo omne potens non mori est ppetuū. U
traq; pmissariū ē duplex. q; hoc nomen immortale est equo
cum vt dcm̄ est. ¶ Item omne incorruptibile est ppetuum. sed
omne potens non corrumpi est incorruptibile. ergo omne po
tens nō corrumpi est ppetuū. Utraq; pmissariū est duplex eō
q; incorruptibile vno mō idem est qd non potens corrumpi z
sic incorruptibile est ppetuū. z sic maior est vera z minor falsa
Alio modo est idē qd potēs nō corrumpi. vt p̄mus homo po
tuit non corrumpi. z in hoc sensu maior est falsa z minor vera
Et sic soluendi sunt palogismi equocatis p̄ distinctōem fm̄
equiuocatōem terminorum in eis positorum vt iam patuit
¶ Recta solutio est manifestatio syllogismi falsi z ppter hoc ē
falsus Et hoc contingit dupli scz vel distinguēdo vel aliquas
pmissarum interimēdo. z hoc scdo modo respondēdum est
ad omnes peccantes in materia z ad oēs palogismos in ma
teria z forma peccantes respondendum est vtroq; mō scz dis
tinguendo non scdm̄ idem sed scdm̄ diuersa.

Amphibologia est multiplicitas orōis fm̄ substantiaz
et fm̄ modum proferendi diuersa significantis ¶ Falla
cia aut̄ amphibologie est deceptio proueniens ex idēpritate
orationis eiusdē fm̄ substantiam z modum proferendi diuersa
significantis Causa apparentie est idēpritas orōis eiusdē
fm̄ substantiam z modum proferendi. Et causa defectus est
diuersitas significatorum. Et dicitur amphibologia ab am
phi quod est dubium z bole sentētia quasi dubia snia Amphi
bologie tres sunt modi. ¶ Primus modus proueit ex eo q; ali
qua orō p̄ncipali plura significat. vt liber Aristotelis Nec ei
orō est duplex Vno modo idem est qd liber editus ab Aristo
tele. Alio modo idem est qd liber posticus ab Aristotele. Et
fm̄ hoc palogizatur sic. Ite liber est. Aristotelis ergo posside

tur ab Aristotele Utraq; premissarum est duplex vt dcm̄ est.
 Item quoscūq; vellem me accipere vellem q; acciperet me. s; in
 inimicos vellem me accipere ergo vellem q; inimici acciperent
 me. Minor est duplex q; si me cōstruitur a pte posteriori tunc
 est falsa. si a pte anteriori tunc est vera. ¶ Secundus modus
 amphibologie prouenit ex transsumptione orōis. Transsump
 tio orōis est quando orō p̄rie vnum significans transsumit
 ad significandum aliud propter aliquā similitudinez in ipsis
 repertam vt lictus aratur trāsumitur ad opa perdi Et forma
 tur sic paralogismus. Quando cūq; lictus aratur terra aratro
 scinditur. sed quando docetur indocilis lictus aratur ergo qñ
 cūq; docetur indocilis terra aratro scinditur Utraq; premis
 sarum est duplex. Nam si lictus aratur in vtraq; sumitur pro
 p̄rie. tunc maior est vera z minor falsa. si capiatur transump
 tiue tunc est e contra. Aut in maiori proprie z in minori trans
 sumptiue tunc est fallacia amphibologie. ¶ Tertius modus
 prouenit ex eo q; alia oratio composita plura significat. separa
 ta vero vnum solum: vt seculum scit aliquid. Hec enim orati
 o est duplex. significat enim q; aliquis habeat scientiam de se
 culo: vel seculum habeat scientiam de aliquo. Et paralogisat
 sic. Quicq; scit aliquid habet sciam. seculum sic aliquid. er
 go seculum habet scientiam. Minor est duplex. Aut em̄ seculū
 est nri casus z aliquid accusatiui casus tunc est falsa. vel econ
 uerso tunc ipsa est vera. sed non sequitur conclusio q; tunc se
 culum in minori est accusati casus. z inconclusioe nri casus
 et ita est equiuocatio de li seculū in miori z in conclusioe. Si
 militer hic. Quicq; scit hoc scit. Est duplex. quia li hoc potest
 supponere huic verbo scit vel apponere. Et paralogisatur sic.
 Quicquid scit hoc scit. Similiter hic. Quicquid videt aliqd
 hoc videt. Columnam videt aliquis ergo columba videt.
 Maior est duplex. vt dictum est in alijs. Similiter hic. Qui
 cūq; sunt episcopi sunt homines sed asini sunt episcopi ergo
 asini sunt hoies. Utraq; p̄missarum est duplex. eo q; hec dō
 episcopi potest esse nominatiui casus vel genitiui. ¶ Quarta
 deceptio facta ex diuersitate casus facit amphibologiam. Pa
 tet. quia casus datus est dictioni ad hoc vt ordinetur cum alia
 dictione. Sed ordinatio dictionis cum dictione facit amphi
 bologiam z non equiuocationem. Hoc em̄ patet p. Aristotele

lem formantē palogifimos amphibologie fm diuerfitate caſ⁹
z nō equocatōis ¶ Sciendū q̄ Aristo. poit tres modos cōes
equocatōis z amphibologie. Prim⁹ mod⁹ ē qñ dco l' orō plu
ra pncipalr significat dco: vt canis: orō vt liber Aristotelē. Sed
cūdus modus ē qñ soliti sum⁹ dicere fm transumptōem trās
sumptio in dcone: vt ridere. in orōne: vt licet⁹ araf. Terci⁹ mo
d⁹ ē quādo cōpositū plura significat. sepatū vero vnū solū. Ex
ēplum in equiuocatōe: vt immortale z icorruptibile. De am
phibologia. vt seculum scit aliquid. Sed nūc obijciē Decepti
o proueniēs ex cōsignificatōe dconis nō cōtinetur sub aliquo
istoz. triū modoz. in equocatōe. sicut in hoc palogifimo. Qui
cunqz sanabatur sanus est. laborās sanabatur. ergo laborans
sanus est. nō cōtinetur sub tercio modo qz laborans est dictio
composita. Nec sub secundo modo qz hec dco laborans non
tenetur trāssumptie. Nec sub pmo qz pmo mod⁹ prouenit ex
pncipali significatōe. sed hec dco laborās nō significat pnci
paliter tps sed ex consequēti per accidētia. ergo illa deceptio
scā ex cōsignificatōe nō est sub aliquo istoz. triū modoz. Solu
tio. Deceptio scā ex cōsignificatione dconis cōtinetur sub pmo
modo equocatōis. Ad hoc qd obijciatur dōm ē. q̄ pmo mod⁹
prouenit ex pncipali significatōe appellata hic. Quicqd ex ea
dē impositione importatur per dcoem. Sed ex eadē impositione
significat qlibet dco significatū z sua accidētia. Ille em̄ q̄ impo
posuit hoc nomē lapis ad significandum lapidē sub tali nu
mero imposuit. Et sic eadem impositione imposuit impositoz
quia hec dco laborans importat suū significatū z suā cō
significatōem eadem impositione. Vel dicendum q̄ pncipalis
significatio ponit in pmo modo equocatōis et amphibologie
ad remouendū trāssumptōem eo q̄ trāssumptio significatur p
dcoem nō pncipalr: vt ridere nō pncipaliter ē rīdēre. s; trās
sumptiue p quādam similitudinem. Et hec dco laborans licet non
habeat plura significata tñ. cōsignificat plura tpa scz pns tps
et pteritū impfectū. ¶ Sed q̄rit q̄re deceptio scā ex q̄busdā ac
cidētib; facit equocatōem z ex q̄busdā amphibologia. Solu
tio. Dico q̄ quedā sunt accētia q̄ cōsequūtur dcoem nō absolu
te. sed put ordiabilis cū alia dcone. sicut casus numer⁹. Ordi
nantur aut dcoes adinuicē p talia accētia. Vale em̄ diceretur
homo currūt. qz ubi nō est debitus casus nec debet⁹ numerus

Et deceptio ex talibus accidētibus est deceptio in orōe. et sic ē in amphibologia et nō ē equocatōe. s; sunt alia accidētia absoluta que cōsequuntur dōem p se: vt tempus figura. et p talia accidētia nō ordinātur dōnes ad inuicē q; sicut bñ d; hō currit ita bene d; homo currebat. Vñ licet tps varietur manet tamen eadem constructio ideo non construuntur mediante tpe. Et sic deceptio ex talibus accidētibus in dōne. et ita in equocatione et non in amphibologia.

De fallacijs facientibus multiplex potēiale

Equitur de fallacijs facientib; multiplex potēiale. scz de compositōe diuisione et accētū et p; de cōpositōe q; de alijs q; palogismi sūt efficaciores s; in compositōem ad finē sophisticatedū qui ē apparatus sapiētia et nō exiltēs. Ideo p; dōm ē de cōpositōe q; de alijs. Compositio ē eorum que debent diuidi falsa vniō. Diuisio vero ē eorū que debēt cōponi falsa diuisio.

Fallacia compositōis ē idoneitas decipiēdi proueniens ex idēpmitate orōis vni⁹ et eiusdem s; in materiā et s; sitū magis debitū partibus in orōe positis. Causa apparētie huius fallacie est orō diuisa vera habēs idēpmitatē in materia cū oratione composita falsa. Causa fallacie siue defectus ē diuersitas sensus compositi a diuisio. Notandum qñ orō in sensu diuiso ē vera. et falsa in sensu cōposito tunc est fallacia cōpositionis. Et quādo orō est falsa in sensu diuiso. et vera in sensu cōposito tūc est fallacia diuisionis. Dicitur autē orō vera qñ determinatio determinat illud determinabile qd est magis apta nata determinare. Silt dicitur orō cōposita qñ dōnes magis ordinātur s; in situm magis debitum. Et d; orō diuisa qñ determinatio determinat illud determinabile qd nō ē magis apta nata determinare. vel qñ dōnes ordinātur s; in situm minus debitum. Vñ sumatur hec orō grā exēpli Quicqd; viuit semp est. In hac oratione sunt duo determinata scz hoc verbū viuit. et hoc verbū ē et est vna determinatio scz semper. Si ergo li semper determinat hoc verbum est qd ponitur a pte p̄dicati sic d; orō cōposita. q; tūc determinatio determinat determinabile qd magis apta nata est determinare q; illud p̄bz ponit in situ magis debito. scz in p̄dicato. Si autē li sp determinat hoc verbū viuit sic d; diuisa q; determinatio tūc determinat illud determinabile qd ē minus apta nata determinare q; illud verbum viuit nō pōit in situ

in debito ipsius verbi Et tunc dcoes ordinantur fm scilicet mi-
nus debitum

Istius fallacie duo sunt modi.

Primus modus prouicit ex eo qd aliquid dcm potest suppo-
nere pro se toto vel parte sui Et fm istu modu paralogisat sic.
Quiccuqz possibile est ambulare possibile est qd ipse ambulet
sed sedentem possibile est ambulare. ergo possibile est qd ipse se-
dens ambulet Ad hoc dcm qd minor est duplex qz si hoc dictu
sedentem ambulare supponit pro se toto huic pdicato possibile
est. put valet sedens sededo potest ambulare tuc hec composi-
ta est falsa. sicut impossibile est qd sedens ambulet. Si autem
istud dcm supponit pro parte sui tunc est diuisa z vera. z non
sequitur conclusio. z est sensus sedentem possibile est ambula-
re. id est sedens nunc habet potentiam vt postea ambulet. Et
sicut quemcuqz possibile est scribere possibile est qd ipse scribat
sed no scribentem possibile est scribere: ergo possibile e qd non
scribens scribat Dicendum est ad istum paralogismum sicut
ad primum. **S**ecundus modus prouenit ex eo qd aliqua
determinatio potest referri ad diuersa determinabilia Et pe-
nes istum modum paralogisatur sic Quicunqz scit litteras
nunc didicit illas. sed antiquus grammaticus scit litteras er-
go nunc didicit illas. Ad hoc d: qd maior est duplex qz hec de-
terminatio nuc potest determinare hoc verbu didicit sic est com-
posita z falsa. z sequitur conclusio. Vel potest determinare hoc v-
bum scit. z tuc est diuisa z vera z no sequitur conclusio Sicut hic
qd vnu solu potest ferre. plura potest ferre. sed qd no plura
potest ferre pot vnu ferre. ergo qd non potest plura ferre po-
test plura ferre Dcm qd maior est duplex qz hec determinatio
solum potest determinare hoc verbum potest. sic maior est fal-
sa z composita. z est sensus Illud quod non potest ferre vnu cu
alio non potest ferre plura. aut si li solu potest determinare hoc
vbum ferre. tunc est diuisa z vera sub hoc sensu quod pot ias
ferre vnu solum z ferre non plura. potest plura ferre Sicut Tu
scis tantu tres hoies currere. posito casu qd sex currut z nesci-
as de tribus Et palogisatur sic Tu scis tantum tres homines
currere. sed quicqd scit e ver. ergo tunc tres hoies currere est ve-
ru. Maior est duplex qz hec dco tunc potest determinare hoc v-
bu scis. tunc e diuisa z vera. z non sequitur conclusio. aliquado
li tantu determinat in ea currere. z ita determinat diuersa. s; si li

tantū determinat currere tūc ē pposita z falsa z bñ sequitur cōclu-
sio qz tūc li tūm in maori z cō clusione determinat idem verbuz

Et fallacia diuisionis Quid sit diuision dictū est est prius

Fallacia diuisionis est idoneitas decipiēdi pueniēs
ex eo qz orō aliqua composita. z est vera diuisa falsa vna z eadē
manens secundum materiam differēs s̄m formā que creditur
esse vera in sensu diuiso ex eo qz veritatē habet in sensu compo-
sito **C**ausa apparetie hui⁹ fallacie est materialis vnitas cōpo-
sita vere cum diuisa falsa **C**ausa defectus est diuersitas sensus
diuisi a sensu cōposito **I**lius fallacie sunt duo modi **P**rim⁹
modus prouenit ex eo qz aliqua coniectio potest copulare in-
ter terminos vel inter propositiones **E**t secundū istum modū
paralogisatur sic **Q**uecunqz sunt duo z tria sunt duo z tria. s̄z
quinqz sunt duo z tria. ergo quinqz sunt duo z quinqz s̄z tria
Ad hoc dicendum qz minor est duplex. quia hec coniunctio.
z potest coniungere inter terminos vel inter propositiones

Si inter terminos sic est cōposita vera z est sensus. duo z tria
in simul iuncta faciunt quinqz. **S**i inter propositiones tunc ē
diuisa falsa z est sensus quod quinqz sunt duo per se. z quiqz
sunt tria per se quod est falsum **S**imiliter hic **Q**uecunqz sunt
duo z tria sunt paria z imparia quinqz sunt duo z tria. ergo
quinqz sunt paria et imparia **D**icendum qd minor est duplex
qz ibi z potest copulare inter terminos tunc est composita z va-
z est sensus quinqz sunt duo z tria in simul cōiuncta **V**el copu-
lat inter propositiones sic ē diuisa z falsa ergo est sensus. quinqz
sunt duo. z quinqz sunt tria quod est falsum **S**ilr hic **D**e aial est
rōnale vel irrōnale. sed nō omne aial est rōnale. ergo omne a/
nimal est irrationale **D**icendum qd maior ē duplex eo qd li vl
potest coniungere inter terminos z sic est composita vera vel
inter ppositōes. sic est diuisa falsa **S**ilr hic **O**mne aial est sanū
vel egrum. sed non omne animal est sanum. ergo omne aial est
egrum **S**ilr hic **O**mnis substantia est corporea vel incorpo-
rea **I**tem omnis linea est recta vel curua **O**mnis numerus est
par vel impar **U**nde omnes iste sunt vere si coniunctio comū-
git inter terminos. z tūc sunt compositae **S**i coniunctio cōiun-
git inter propositiones tūc sunt diuise false. quia coniunctio p se
z primo est coniunctiua partium orationis z ex cōsequēti ipsa
coniungit orationem cum oratione **S**ecundus modus falla-

cie diuisionis. que prouenit ex eo q̄ aliqua determinatio potest
referrī ad diuersa determinabilia: vt hic. Quo vidisti hūc p̄cussu
sum hic percussus est. sed oculo vidisti hunc p̄cussum ergo o
culo hic p̄cussus est. Dicendū q̄ minor est duplex qz iste abla
tius oculo potest determinare hoc p̄cipiū p̄cussus tūc ē d̄
uisa z falsa. z est sensus tu vidisti hunc percussum oculo. z sic
sequitur cōclusio Vel potest determinare hoc verbū. vidisti et
sic est composita z vera z tunc est sensus tu vidisti cum oculo
hunc percussum. sed tunc non sequitur conclusio

Aquitur fallacia accētus. **A**ccētus est certa lex et regu
la ad eleuandum vel deprimendū syllabam vniuscuiusq̄
d̄cōnis. Et diuiditur in accētum grauē acutū z circūflexū. Bra
uis accētus est q̄ deprimitur in fine. Acutus est q̄ in fine eleua
tur vel acuit. Circūflexus ē q̄ acuitur z deprim̄ simul. Vel sic.
est qui incipit ab imo z p̄cedit in altū z finaliter tendit in imūz
vt hierusalē. **F**allacia accētus est idoneitas decipiēdi pueni
ens ex multiplicitate d̄cōnis eiusdē s̄m substantiam z diuerse
s̄m modū p̄ferēdi diuersa significantis. Causa apparētie hui⁹
fallacie est vnitas d̄cōis s̄m materiā vel substantiā solū. Causa
defectus est diuersitas significatoz. **I**stius fallacie duo sunt
modi. **P**rimus modus prouenit ex eo q̄ aliqua dictio potest
proferri diuersis accentibus: vt hic. Omnis populus est arbor
gens est populus. ergo gens est arbor. Dicendū q̄ maior ē du
plex qz prima syllaba huius d̄cōnis populus potest p̄ferri lō
ga. z sic est vera. et nō sequitur cōclusio Vel potest p̄ferri bre
uis z sic ē falsa. z sequitur cōclusio. Similiter hic. Omnis ara
est in templo. stabulū porcorū est bara. ergo stabulū porcorū ē
in templo. Soluitur vt p̄us. Similiter hic. Quicquid hamat
hamo capitur. mulier amatur. ergo mulier hamo capitur. **D**i
cendū q̄ maior est duplex eo q̄ hec dictio hamatur potest p̄
ferri cum aspiratione vel sine aspiratione. Si primo. tunc est
vera. z non sequitur cōclusio. Si secundo tunc est falsa z sequi
tur cōclusio. Vel sic quoscunq̄ viros iustum est pendere iustū
est penam pati. sed iustos viros iustum est pendere. ergo iust
os viros iustum est penam pati. Utraqz premillarum est du
plex. eo q̄ hec dictio pendere potest proferri media longa vel
media breui. Si primo sic maior est vera z minor falsa. Si se
cūdo. tūc ecōtra maior est falsa z minor vera z sic conclusio est

falsa ita aliqua p[re]missa. ¶ **S**ecundus modus puenit ex eo q[uo]d aliqua vox potest esse dco vel orō vt hic tu es q[uo]d es sed quies est requies. ergo tu es requies Dōm q[uo]d maior ē duplex. eo q[uo]d q[uo]d es p[ro]t[er] eē dco vel orō. si sit dco tūc est falsa z seq[ui]tur cōclusio Si sit orō tūc est vera z nō seq[ui]tur cōclusio Silt[er] hic Quicquid fecit deus inuite fecit deus coacte. sed deus fecit vinū in uite. ergo fecit vinū coacte Solutio maior est duplex. eo q[uo]d inuite p[ro]t[er] esse dco vel orō Si p[ri]mū sic ē vera z non seq[ui]tur cōclusio Silt[er] hic Quicq[uo]d habet dilectōem supnam habet dilectōez dei. sed vsurarius habet dilectionem supnam. ergo vsurarius habet dilectōem dei Dicendū q[uo]d hec dco supnam potest esse vno mō dicio z sic mior est falsa z seq[ui]tur cōclusio. Alio modo potest esse oratio. z sic est vera. z nō sequitur cōclusio Silt[er] hic. Vt no longas pereunte noctes lōdia dormis Unde Vt etuo potest esse dicio vel oratio

Equitur de fallacijs figure dco[n]is ¶ **F**igura est q[uo]d termino vel termis clauditur termino: vt circulus termis vt triangulus quadrangulus. z similitudinarie hic accipitur ¶ **F**allacia figure dco[n]is est similitudo dco[n]is cum dco[n]e p[er] nes finalem terminatōem in parte nō idem significante. z facit multiplex fantasticū Est autē multiplex fantasticū q[uo]niam aliq[ui] dco[n] significat vnū z videtur significare aliud p[ro]pter similitudinē quā habet in parte cum alia dco[n]e. vt videre significat passionem et videtur significare actionē p[ro]pter hoc q[uo]d est simile huic s[er]mo agere Causa apparētie huius fallacie est siltudo dco[n]is in pte cū alia dco[n]e non idē significante Causa defectus est diuersitas eorū que videntur esse siltia. Ista autē similitudo fit tribus modis scz voce significato z sup[er]ōne Et s[ecundu]m hoc sunt tres modi huius fallacie. ¶ **P**rimus modus prouenit ex simili terminatōe dco[n]is cum alia dco[n]e Exemplum. vt qualiscunq[ue] est musa talis est poeta. sed musa est fci generis. ergo poeta est fci g[en]is Dōm negādo cōsequētiā q[uo]d nō sequitur q[uo]d si aliqua sit eiusdem terminatōis q[uo]d sunt p[ro]pterea eiusdē g[en]is. Silt[er] hic. Dis aqua ē humida. fluuius ē aqua ergo fluuius ē humida Dōm q[uo]d non seq[ui]tur nec oportet si oīs fluui[us] sit aqua ¶ **Q**u[er]o ergo dco[n] dicatur de aqua hoc etiā dicatur de fluuiio sub eadē terminatōe ¶ **V**el sic Dis homo est albus. Mulier est homo. ergo mulier est albus ¶ **V**t in omnib[us] p[re]dictis palogisimis masculinū interpra

tar seim Si vero sic fornetur palogifinus musa r poet a sunt
terminantur sed musa est sei gnis. ergo r poeta tuc ibi no e falla
cia figure dictionis. sed fallacia consequentis aut a coditer acci
dentibus vt patebit ¶ Scdo modus puenit ex mutatoe vni⁹ pdi
camenti in alio. quando vna spes vni⁹ pdicamenti mutatur in ali
a spes vt hic Quicqd heri emisti hodie comedisti s; carnes cru
das heri emisti. ergo carnes crudas hodie comedisti Ddm q
no seqtur. nam quicquid dicit rem de pdicamento substancie r cru
dum dicit rem de pdicamento qualitate. et sic pceditur de v
no pdicamento in aliud Sillr hic: Quicquid heri vidisti hodie
vides sed albu heri vidisti. ergo albu hodie vides Ddm q no
sequitur q; albu significat p motu qualitate quicquid vero
dicit esse de pdicamento substancie Sillr hic: Do tibi solu denari
um. s; solu denariu no habeo. ergo do tibi qd no habeo. Ddm q
hec decō solu dicit relatōem q; vt habetur scdo elenchor. so
lu dicitur quasi no cu alio Et hec decō qd dicit substanciam sic pce
ditur a relatōe ad substanciam Sillr hic Aliqd dat cito equu. sed
no habet cito equu. ergo aliqd dat cito qd no habet Ddm qd
no seqtur q; cito dicit modu act⁹ siue qlitate r qd dicit substā
tiam r sic pceditur a qlitate ad substanciam Sillr qñ pceditur ab
vna spē vnius pdicamenti in alia. vt quātofcunq; digitos heri
habuisti hodie habes. sed decē digitos heri habuisti ergo de
cē digitos hodie habes. posito q; vnu amiseris Ddm q no seq
tur q; hec decō quātofcunq; dē qñtate cōtinua r hec decō decē
dicit quātitate discretā. ¶ Tertius modus puenit ex diuersa
suppone termi: vt homo ē spē ergo aliquis homo ē spē Et
hic homo ē dignissima creaturaru: ergo aliqd hō ē dignissima
creaturarum. hic est pcessus a simplici suppone ad psonalem
Sillr hic: Quis homo est aial. ergo omis homo est hoc animal
Sillr hic Aial est fortes aial est plato r cñs. ergo aial est omis
homo hic fit pcessus a pluribus determinatis ad vnam deter
minatā. Et iste modus solet appellari vniuocus q; ille termi
nus vniuoce r equaliter se habet ad omnia supposita Unde l
qualibet pmissarum supponit p vno In conclusione vero pro
pluribus r sic variatur eius suppositio ¶ Et sciendū est qd in
predictis quale quid interpretatur hoc aliquid id est cōe vl vni
uersale interpretatur singulare. Si emā aial interpretatur hoc alis
quid Et arguitur sic Aial est fortes aial est plato r cñs. ergo a

animal est omnis homo est bonū argumentum sicut hic. sortes
 currit plato currit. et ceteris. ergo omnis homo currit Sicut hic. Ad
 sequitur quā sit. processus ab immobili suppone ad mobile. ut
 omnis homo est animal. ergo omnis homo est hoc animal. et sic de alijs.
Hos tres modos ponit Aristoteles dicens quod figura deōis
 fit quando interpretatur nō idem vel diuersum: ut masculinū
 femininū vel neutriū vel econuerso Et rursus quid interpreta
 tur quale vel quātum Iterum quādo commune interpretatur
 singulare vel hoc aliquid

Equitur de fallacijs extra deōem que sunt septē. scz ac
 cidēs sūm qd ad simplr ignorantia elenchi petitiō pnci/
 pī consequēs. nō causa: ut causa. sūm plures. interrogatōes. ut
 vñā **D**ifferūt ac iste fallacie a fallacijs in deōne. qz fallacie in
 deōne habēt cām apparentie ex parte dectōnis et vocis. s; falla/
 cie extra deōem habent causam apparentiez defectus ex parte
 rei et non ex parte vocis. Et propter hoc dicuntur extra dictio
 nem Inter has primo dicendū est de fallacia accidentis
Accidens vt hic sumitur idem est quod extraneum in par/
 te idem et in parte diuersum vt hic homo est spēs. sortes est hō
 ergo sortes est spēs Homo em̄ est in parte idem cum specie scz
 quando sumitur pro re vniuersali et in parte diuersum a specie
 scz quando sumitur pro suppositis **N**otandum quod in fallaci
 a accidentis sunt ista tria scz accēs res subiecta et attributum
 vt homo est spēs. sortes est homo. ergo sortes est spēs. hoc me
 diū homo est res subiecta et minor extremitas et sortes est acci
 dens maior extremitas attributum. **F**allacia accidentis est
 idoneitas decipiendi proueniēs ex partiali identitate acciden
 tis cum re subiecta que tamen differunt sūm diuersas rationes
Cā apparentie est cōiuentia aliquorum duorum in aliquo ter
 cio scdm partem vel est partialis identitas aliquorum duorū
Causa defectus est diuersitas eorundem; **D**iuina fallacie tres
 sunt modi **P**rimus modus prouenit ex eo quod aliquid
 vere predicatur de aliquo subiecto et propter hoc creditur ve/
 redici de accidente eius a quo est diuersum. **V**el sic quā aliqd
 pmo attribuitur rei subiecte in premissis et postea attribuitur
 eius accōtēti in cōclusionē: vt hic homo ē spēs sortes ē homo
 ergo sortes est spēs **D**icendū quod non valet. qz ille terminus spe
 cies qui est attributum assignatur inesse sorti qui est accidēs

eo q̄ dicitur de homine quod est res subiecta. Simile est hic
Aial est genus homo est aial. ergo homo est genus. Sicut hic.
Omne es est naturale. statua est es. ergo statua est naturalis.
non sequitur q̄ naturale vere predicatur de crez̄ propter hoc
attribuitur in conclusione statue quod non fit vere. Sicut hic.
Cognosce choruscus. Choruscus est veniens. ergo cognosco
venientem. Dicendum q̄ non oportet q̄ si cognoscas choruscum
cum fin se et propter hoc cognoscas eum sub illo antecedente q̄d e
veniens. ¶ Secundus modus puenit ex particulari identita-
te aliquorum duorum in alioq̄ tercio. Vel quando alioq̄ comu-
ne predicatur de aliquibus duobus cum quibus est in parte
idem et in parte diuersum. Et propter hoc illa duo creduntur
eadem esse inter se. vt hic. Sortes e homo. Plato e homo. ergo
plato est sortes. Sicut hic. Homo est aial. Equus est animal. er-
go equus est homo. Dicendum q̄ non oportet q̄ si aliqua duo
conueniant in aliquo tercio. vt propter hoc conueniant inter se.
¶ Tercius modus prouelit quando ex duobus accidentibus
diuisim sumptis male inferitur aliquod comiunctu f̄z acc̄s. vt
iste est albus et est monachus. ergo est albus monachus. Sicut
hic. Ille canis est pater et est tuus. ergo ille canis est pater tuus.
non sequitur. quia licet illa conueniant in aliq̄bus fin partes
tamen fin aliam partem differunt. ¶ Et sciendu q̄ non licet ex
diuersis inferre comiunctu vt habetur sec̄do per hermenias
quando predicantur diuersa accidentia sibi inuicem per acci-
dens comiunctia. sicut album esse monachum. Sicut quando
duo pdicantur quoz. sedz intelligitur in p̄mo vt vlt̄ in suo spe-
cialiori. vt iste est ho et est aial. ergo est ho aial. q̄ aial intelli-
gitur in hoie sicut albu in hoie albo. Sed in oibus alijs licet ex
diuersis inferre comiunctu. ¶ Unde notandum quando aliqua
duo accidentia pdicantur de aliquo quozum p̄mu in subiecto e
per alterum et no per se. ex talibus diuisim captis don licet in-
ferre comiunctum. nec econtra. vt Ille est albus et est monachus.
ergo est albus monachus. Nam albedo no est in subiecto fin se
s̄ sc̄m habitu. Sicut ex comiunctis non licet inferre diuisum
quando ista que coniunguntur diminuut de rone alteri. vt est
ho mortuus. ergo e homo et mortuus. In omnibus aut alijs
licet ex comiunctis inferre diuisum. Sed illud vltimum argu-
mentum facit fallaciam secundum quid ad simpliciter.

Equitur de fallacia s^m quid ad simpliciter Dicitur s^m
 quid appellatur hic determinatio diminutis de rōe. vel
 de esse eius cui adiungitur: vt cum dico: homo mortuus. ibi
 mortuum diminuit de rōne hoīs Dicitū simplr appellatur qd
 est aliquod indiuiduum: ut homo ¶ Fallacia scdm qd ad sim-
 pliciter est idoneitas decipiendi prouiciens ex apparēti conue-
 nientia dicti scdm qd ad dictum simpliciter Causa apparētie
 huius fallacie est conueniētia dicti scdm qd ad aliud quod est
 simplr ⁊ econuerso Causa falsitatis est diuersitas significatoꝝ
 Fit autē hec fallacia tot modis quod modis contingit alicui
 addere determinatōem diminuentem Et ponūtur hic quiqz
 modi. ¶ Primus modus fit scdm partem in mō: vt ille est ho-
 mo mortuus. ergo est homo non sequitur quia mortuum di-
 minuit de ratione hoīs Similiter hic Chimera ē ens opiabi-
 le. ergo est ens. non seqtur quia opinabile diminuit de ratiōe
 huius quod est esse ¶ Secundus modus fit scdm ptem inte-
 gralem: vt ethiops est albus scdm dētes. ergo ethiops ē albus
 ¶ Tercio mod^o fit i his que sunt circa ad aliquid. vt diuitie nō
 sunt bone male vtenti. ergo diuitie nō sunt bone nō seqtur. qz
 licet diuitie comparate ad aliqd non sunt bone tamē in se sunt
 bone ¶ Quartus modus fit in his que scdm locū sunt: vt bo-
 nū ē mactare patrē in triuallis. ergo bonū ē mactare patrē suū
 Vel sic bonū ē vti dicta in locis egrotatiuis. ergo est bonum
 vti dicta ¶ Quintus modus fit in his que sūt scdm tps. vt bo-
 num est ieiunare in quadragesima. ergo bonū est ieiunare ¶
 sic Expediit alicui mederi qm̄ egrotat ergo expediit alicui mede-
 ri nō seqtur. qz licet expediat mederi s^m qd nō tū simplr. Sci-
 endū at q^d in oib⁹ istis inspiciendū est ad cōtradictōem vt si aliq^s
 rōdens dicat q^d nō expediat mederi Et apponens assumat qd
 expediit qm̄ egrotat. non cōtradicit ei. sed stat in fallacia scdm qd
 ad simpliciter ¶ Et ē notandū q^d eadē est fallacia si ex eo qd est
 scdm qd inferatur dcm̄ simpliciter Et econuerso a dicto simplici-
 ter ad dcm̄ s^m qd. Sed aduertendū q^d in ista fallacia arguendū
 a dicto s^m qd vt in pluribus arguitur affirmatiue sed a dicto
 simpliciter vt in pluribus arguitur negatiue.

Lenchus est syllogism⁹ cōtradictōis vni⁹ ⁊ eiusdē nō
 noīs tm̄. nec etiā rei tm̄ sed noīs ⁊ rei simul. nō synony-
 mi sed eiusdē Et ex his que dicta sunt de necessitate nō conu-

merato eo quod erat in principio ad idem secundum idem sicut et in eodem tempore ¶ Elenchus est syllogismus contradiccionis id est syllogismus concludens contradiccionem propositis date a respondente Indefinitio elenchi quedam ponitur ratione syllogismi. ut ex his que data sunt ex necessitate accidere per quod remouetur fallacia occurrat Et ponitur non connumerato eo quod erat in principio. per quod remouetur petitio principij: ut postea patebit Alia ponitur ratione contradiccionis vnius et eiusdem id est vnius subiecti et predicati: vni nisi esset idem subiectum et idem predicatum non esset contradiccionis. ut ethiops est niger. et ethiops non est niger secundum debites ex quo non est idem predicatum non est contradiccionis Et similiter hic Nullus homo mortuus currit. et quidam homo currit non est contradiccionis quia non est idem subiectum ¶ Item ad idem secundum idem sicut et in eodem tempore ponitur ratione contradiccionis Et contra istas quatuor periculas peccat hec fallacia que dicitur ignorantia elenchi. Alio modo capitur generaliter et tunc definitur sic Ignorantia elenchi est vni defectus generalis ad quem reducuntur omnes alie fallacie ostendendo quod peccat contra istas periculas ut patebit Item autem pericule non nois tantum. nec rei tantum sed nois et rei simul. non synonymi et eius ponitur ratione syllogismi et contradiccionis. quia ista erigunt quod nomen sit vni et res vna et quod non sit nomen synonymum ¶ Ad non est ibi contradiccionis Tullius currit et Marcus non currit nec est hic syllogismus ¶ Ois gladius scindit. quedam instrumentum est ensis. ergo quoddam instrumentum scindit. ¶ Fallacia ignorantie elenchi est idoneitas decipiendi pueniens ex apparenti obseruatione pericula rum definitiois elenchi que conueniunt ei ratione contradiccionis tantum. scilicet ad idem secundum idem sicut et in eodem tempore Causa apparentie huius fallacie est conuenientia apparentis contradiccionis ad veram contradiccionem Causa falsitatis est diuersitas eorundem. ¶ Huius fallacie quatuor sunt modi. Primus modus est contra hanc periculam ad idem: ut duo sunt duplum vnius Et non sunt duplum trium. ergo duo sunt duplum et non duplum. quia in vtraque premissarum non sumitur duplum ad idem Ideo non sequitur ¶ Secundus modus peccat contra istam periculam secundum idem: ut hoc est duplum illi secundum longitudinem et non est duplum illi secundum latitudinem. ergo est duplum et non duplum Non sequitur quia duplum non sumitur secundum idem. licet sumatur ad idem respectu eiusdem ¶ Tertius modus peccat contra istam periculam Similiter: ut homo est spes. et nullus homo est spes. ergo idem est

species et non species. Ad sequitur quod ibi non est contradictio in premissis. eo quod ille terminus homo non sumitur simpliciter quod in una sumitur pro inferioribus et in alia non. sed pro se toto vel pro sua forma. Quartus modus huius fallacie peccat contra hanc particulam. et in eodem tempore. ut manus mea est clausa in hoc instanti et non est clausa in hoc instanti. ergo est clausa et non clausa. Non sequitur quod non est in eodem tempore. Differt autem hec fallacia a fallacia secundum quod ad simpliciter quod in illa est processus ab uno secundum quod sumpto ad unum simpliciter sumptum: ut hoc est duplex secundum longitudinem. ergo est duplum. In ista vero est processus a duobus secundum quod sumptis ad duo sumpta simpliciter. ut hoc est duplum illi secundum longitudinem et non secundum latitudinem. ergo est duplum et non duplum.

Equitur de fallacia petitionis principii. Petere principium est quod conclusio que debet probari sumitur in premissis cum ergo hoc sub eodem nomine non potest seipsum probare: ut homo currit. ergo homo currit. In talibus est petitio principii. et est ibi argumentatio ridiculosa nec cadit sub arte. Nec est petitio huius quod est in principio. Aliud enim est petere principium. et aliud est petere quod est in principio. quod petere principium est quod petitur idem sub eodem nomine ut homo currit. ergo homo currit. Et sic arguendo nulla est fallacia. quod non continetur sub aliqua specie argumentationis. nec secundum veritatem nec secundum apparentiam. sed talis petitio principii peccat contra syllogismum simpliciter deum. Sed petere id quod est in principio est quando idem petitur sub diverso nomine: ut aial rationale currit ergo homo currit. Vel sic: Petere id quod est in principio est quando minus notum sumitur ad probationem magis noti. Fallacia petitionis principii est idoneitas decipiendi. puenies ex apparenti magis noto antecedente ad appares minus notum consequens. Vel sic. Est idoneitas decipiendi puenies ex apparenti diversitate antecedentis et consequentis. Causa apparentie est apparendi diversitas antecedentis ad consequens. Causa defectus est diversitas eorundem. Petitur autem id quod est in principio duobus modis. ut patet octavo topicorum. Primo modo quod definitum petitur in definitione et e contra. ut si dubitatur utrum homo currat vel non currat fiat argumentum. aial rationale currit ergo homo currit nulla est ibi probatio quod quod unum dubitatur necesse est alterum dubitari et ita sumatur unum ad probationem alium peccatum est. Secundus modus est quando

particulari petitur in vniuersali: vt nullus .homo currit. ergo
 sortes non currit. **¶** Al si aliq̄s debeat pbare qđ oim cōtrarioꝝ
 sic eadem disciplina z assumat oim oppositoꝝ ē eadē disciplina er
 go oim cōtrarioꝝ ē eadē disciplina. hic petitur cōclusio ī p̄miss
 sis. **¶** Tertius modus ē qñ vlē petitur in particularibus: vt si ali
 quis debeat pbare qđ oim oppositoꝝ ē eadē disciplina z sumat
 illā oim cōtradioꝝ ē eadē disciplina. z c̄ijs . ergo oim oppo
 sitoꝝ ē eadē disciplina. **¶** Vel sic Sortes currit plato currit z sic
 de alijs. ergo ois homo currit. **¶** Quartus modus est qñ con
 iunctū petitur in diuisis vel e contra: vt si aliq̄s debeat pbare
 qđ medicina est disciplina sani z egri. z arguatur sic. medicina ē
 disciplina .sani. z medicīa ē disciplina egri. ergo medicina ē disci
 plina sani z egri. **¶** Quintus modus ē qñ vnū relatiū petitur in
 alio: vt si q̄s debeat pbare quod sit sortes pater platōis. Et p
 barur sic. plato ē fili⁹ sortis . ergo sortes ē pater platōis nō se
 quitur. qz hoc assumitur quod est pbandū. **¶** Sciendum qđ
 hec fallacia nō peccat cōtra syllogismū inferentē sed pbantem
 Et ita fallacia petitionis p̄ncipiū peccat cōtra syllogismū dia
 lecticum in quantum dialecticus est

¶ Fallacia cōsequētis dōm̄ ē. Scđm cōsequens si uue
 paralogismi eo qđ credimus cōsequētiā cōuertī q̄ non
 cōuertitur. **¶** Fallacia cōsequētis ē idoneitas decipiēdi pueni
 ens et apparēti cōuertibilitate cōsequētis cū aīcedēte. **¶** Vel sic
 Est apparētia consequētie cōuerse que nō cōuertitur. **¶** Causa
 apparētie huius fallacie ē cōuēientia vnius cōsequētie bone
 ad aliā nō bonā. **¶** Causa defect⁹ est diuersitas corūdes. **¶** Et sci
 endū qđ bene tenet argumētū a positōe aīcedētis ad positō
 nem cōsequētis. **¶** Huius fallacie tres sunt modi. **¶** Prim⁹ mo
 dus ē quando arguitur a destructōe aīcedētis ad destructio
 nē cōsequētis: vt si homo ē aīal ē. ergo si homo nō ē aīal non ē
¶ Vel a positōe cōsequētis ad positōem aīcedētis: vt si mel est
 rubeū ē. ergo si rubeū ē mel est. **¶** Ad istū modū reducūtur om̄es
 p̄raue argumētatōes ab inferiori ad supius. **¶** Destructiue. **¶** Vñ
 quotiēscunqz fit p̄cessus ab inferiori ad supius cō distributio
 ne superioris vt ois hō currit. ergo om̄e aīal currit ibi fit fallaci
 a vel nullus hō currit. ergo nullū aīal currit. **¶** Secūdo mod⁹
 solet poni ab sufficienti inductione singularium: vt sortes est
 animal et ecōuerso plato est aīal z ecōuerso. z c̄ijs. ergo om̄is

homo est alal et econuerso ¶ Hic enumerantur oia singularia
 llius **N**is homo est aial. et no huius oia aial est homo q̄ significat
 estur p̄ conuersionē huius qd̄ ē econuerso ad hāc oia hō ē aial
 ¶ **T**ercius modus p̄ueit ex cōiter acc̄tib. Et dicitur cōiter
 accidētia q̄ se aliquādo cōsequūtur et aliq̄n nō: vt iste est comp
 tus ergo ē aduiter **S**ilr hic **M**usa et poeta silr terminātur. s̄
 musa est sei ḡnis. ergo et poeta Non seq̄tur qz idētitas ḡnis et
 terminatōis aliq̄n se cōsequūtur et aliq̄n nō **S**i dicat aliquis
 qz hoc ultimo mō nō tenet ecōuerso. ergo ibi nō est consequētia
 ¶ **D**om est qz ergo s̄m quosdā sumitur cōsequētia a cōiter acc̄
 cidētib. ad cōsequētia necessariā et pbabilē **E**t in istis nō sumi
 tur consequētia necessaria sed probabilis **T**aliter aut ordinan
 tur isti modi ab Aristotele modo dicto

Equitur de fallacia s̄z non causam vt causas **A**d cuius
 enidētiam sciendū qz duplex ē syllogismus. scz ostēsiuus
 et ad impossibile. **S**yllogismus ostēsiuus est q̄ habet vnā solas
 cōclusionē **S**yllogismus vero ad impossibile ē q̄ aliq̄s syllogi
 stice ducitur ad impossibile. et p̄ter hoc interimitur aliqua p̄mis
 sarū q̄ erit causa illi² impossibilis **U**n̄ iste syllogism² semp̄ habz
 duas cōclusiones. vt sc̄i d̄r **E**st ne homo asinus **H**oc concessio
Cōtra. **N**ullus asinus est aial rōnale mortale hō est asin². er
 go hō nō est aial rōnale mortale. sed hoc ē impossibile ergo et ista
 hō est asinus. **E**t dictus syllogism² est in quarto mō p̄me figu
 re **E**t sciendū qz non causa vt causa s̄p̄ fit in syllogismis ad ipof
 sibile. ¶ **F**allacia aut s̄m nō cāz vt eaz sit q̄n nō causa vt causa
 ponitur et p̄ter hoc apparet sequi impossibile et illd̄ qd̄ apparz
 eē cā interimitur. vt si q̄ratur **E**st ne brunellus homo **D**uo cō
 cesso arḡuitur **C**ontra **N**ullus asinus est aial rōnale mortale
 sed homo est asinus et brunellus est homo ergo homo non est
 aial rōnale mortale **H**oc est impossibile. ergo brunellus non est
 homo **I**n hac dicta argumentatōe ē non cā vt causa qz interi
 mitur id qd̄ apparet eē cā et non ē. scz brunellus ē homo ¶ **F**al
 lacia non cause vt cause ē idoneitas decipiēdi p̄ueiēs ex appa
 rēti conueniētia p̄misse non cause ad aliā causam **C**ausa appa
 rentie huius fallacie ē cōueniētia hui² qd̄ apparet eē causa et
 non ē cū eo qd̄ est causa **C**ausa falsitatis ē diuersitas eorūdem
Tale exemplū ponit Aristoteles huius fallacie vt querēdo sic
Sunt ne aia et vita idem **D**uo concessio **C**ontra **D**ors et vita

sunt cōtraria sed mors est corruptio: ergo vita est generatio et
per cōsequens viuere est gñari. sed hoc est impossibile quia q̄c
quid uiuit nō generatur sed generatū ē ergo aia z vita nō sunt
idem. Hec argumentatio peccat s̄m nō cām vt cām qz ex hoc
qz aia z vita sunt idē nō seq̄tur impossibile z ita nō d̄z interimi
Sed ista mors z vita sunt cōtraria. qz in oibus his id qd̄ nō
est causa apparet esse cā. qz cōcant in terminis cū aliq̄bus. ppō
nibz ex quibus seq̄tur impossibile Existo pz qz ista fallacia nō fit
in syllogismo ostēsiuo vt ois homo currit sortes est hō. z sol est
in cācro. ergo sortes currit Hic nō est fallacia nō cāc vt cāc. q̄a
hec. ppositio sol est in cācro nō est causa neqz apparet cē causa
sicut apparet in syllogismo ad impossibile.

De ppositionibus plures

Propositio plures ē illa in qua plura predicātur de plu
ribus vel plura de vno. vel vnū de pluribus: vt sortes
currit z disputat **A** sic Est ne hic z hic hō demonstrato sorte
z brunello vel sortes z plato currūt z disputāt. **P**ropositio
vna aut ē in qua vnū predicatur de vno Et hoc quadrup̄ lris
ue vnū nūero: vt sortes ē sortes siue vnū sp̄s vt sortes ē hō si
ue vnū gñe: vt sortes est aial siue vnū s̄m p̄us z posteri⁹ vt hō
est ens. aial ē sanū Aut p̄dicātur plura ex q̄bus fit vnū: vt hō ē
aial rōnale mortale Sedz plures interrogatōes s̄nt p̄alogis
mi q̄ ad interrogatōem plures datur vna respōsio **F**alla
cia s̄m plures interrogatōes ut vnā est idoneitas decipiendi p
ueniēs ex cōueniētia interrogationū plures ad interrogatōem
vnā Causa apparētie ē vnitas interrogatōis complere Causa
falsitatis ē pluralitas ipsius interrogationis cōplere **N**ota qd̄
duo sunt modi huius fallacie. Primus mod⁹ ē q̄n plura in sin
gulari nūero subijciūtur vel p̄dicātur vt hic est ne hic z hic hō
demonstrato sorte z brunello si dicatur qz sic ergo brunellus est
hō si nō ergo sortes nō est homo **H**ō em bñ n̄dit q̄n fecit nisi
onē vnā ad interrogatōem plures sed debuit r̄dere. vep. ē p
vno z falsuz p̄ alio **S**cd̄s mod⁹ ē q̄n plura in plurali nūero
subijciūtur vel p̄dicātur: vt sunt ne ista bona vel non bona de
mōstratis bono z non bono Si dicat bona. ergo malū est bo
nū si dicat nō bona. ergo bonū est nō bonū Debuisse em r̄de
re. bonū ē bonū z malū ē malū. Si at cōcedat q̄s dari definitō
nes s̄m mō in singulari z plali: vt cecū est aptū natuz videre et

nō videt. Et ceca sunt apta nata videre z nō vident. nō effugite redargutōem demonstrato vno ceco z altero vidente. Et q̄ratur sic sunt ne illa ceca vel nō ceca. Si ceca ergo illud ē cecum demonstrato vno videte. Ad em̄ dicebat illū eē cecū z illū eē videntem. sed dabat vnā responsionem eo q̄ concessit q̄ consimilis daretur definitio in singulari numero z in plurali.

¶ **Q**st heca ut reducendū est oēs fallacias ad ignorantia elenchi. ¶ Reducere at̄ oēs fallacias ad ignorantia elenchi ē ostēdere qualiter fallacia qlibet peccat cōtra aliquā particulā in definitōe elēchi positā aut rōe syllogismi aut rōe cōtra dictōis. Sicut em̄ dīna adueniens generi constituit spēm. ita rō cōtradictōis adueniens syllogismo p̄stituit elenchū. Vñ q̄e q̄o ē in elēcho aut ē in eo rōne contradictionis aut rōe syllogismi de em̄ Aristo. q̄ diuidētū ē oēs syllogismos apparetēs z elenchos aut reducendū ē oēs ad ignorantia elēchi. ¶ **E**quocatio et amphibologia z figura dōis reducūtur ad ignorantia elēchi eo q̄ ibi impediūt esse syllogismū z cōtradictōem. ¶ **S**ed cōpositio accētus z diuisio reducūtur ad ignorantia elēchi. ¶ **E**o q̄ nō est orō eadē vel idē nomē sed dīffereus oportet aut hoc scz nō mē et rōne eē eandē quē ad modū z rem si debeat esse elenchus. ¶ **Q**ui vero s̄m accētis fiunt manifesti sunt finito syllogismo. qz fiunt cōtra particulā in definitōe elēchi positā scz necesse est aliōs artifices z scientes sepius ab inscijs redargnūtur facientibus syllogismos contra sapientes. nam s̄m accidens faciunt syllogismos apparetēs. ¶ **Q**ui vero s̄m quō ad simplē fiūt reducūtur ad ignorantia elenchi. qm̄ de eodem non est affirmatio z negatio vt ethiops est albus s̄m dentes. ergo est albus. ¶ **M**anifesti at̄ sunt syllogismi qui bus dicti sunt z quales nuncupātur. ¶ **Q**ui s̄o fiūt s̄m id quod petitur in p̄ncipio z q̄ fiūt s̄m non cām. vt causam peccāt manifeste cōtra definitōes syllogismi. qz in syllogismo oportet seq̄ aliud de necessitate quod non erat in p̄ncipio z sic oportet q̄ p̄mise sint cause conclusionis syllogismi. ¶ **Q**ui vero fiunt s̄m consequens reducuntur sicut illi qui fiūt s̄m accidens. ¶ **Q**ui fiunt secunduz plures interrogationes vt vnā reducuntur ad elenchum eo q̄ peccant cōtra vnitatez propositionis. ¶ **I**bi enim non sumitur propositio vnā z per cōsequens nec propositio. ¶ **N**am eadem est definitio vnus rel

z rei: vt hoīs z vni⁹ hoīs silt aut z in alijs Un ppositio vna v
nū de vno affirmat. s; nō ē ita in ppōne plures in q̄ pōdicantur
plura de vno vl vni de plurib⁹ z ppter hoc peccāt cōtra vnita
tē ppōnis ¶ Itē oēs fallacie in dōcōe s; q̄o ad simplr reducūtur
ad ignorātiā elēchi eoq̄ peccāt: z traditōne Dēs sūt alle fal
lacie extra dōcōez reducūt i s; q̄ peccāt: z traditōnez syllogisim

¶ Finit tractatus sext⁹ seq̄tur tractatus septim⁹ de suppone

Quoniam que dicuntur quedā dicuntur cū cōplexione
vt homo currit: quedā s; sine cōplexione vt hō q̄
est terminus incōplexus ¶ Terminus vt hic sum
mitur est vox significās vlē vl p̄ticulare: vt hō vel sortes Ter
minoz aut incōplexoz vnusquisq; aut significat substantiam
aut qualitātē aut q̄ritatē. aut ad aliqd. aut agere aut pati. aut
vbi. aut q̄n. aut sicut aut habitū ¶ Significatio vt hic sumitur
ē rei p. vocē s; m placitū rep̄ntatio Quare cū oīs res aut sit vlis
aut p̄ticulatio Oportet dōcōnes nō significātes vlē vel p̄ticula
re non significare aliqd Et sic nō erūt termi. vt hic sumitur ter
minus prout significat vniuersale vel particulare ¶ Signifi
cationū alia est rei substantie. z hec fit per nomē substantiū vt
homo Alia est rei adiectie z hec fit per nomen adiectiuū. vt al
bus Alia per s; bū. vt currit. que non ē pprie significatio sub
stantiua vl adiectia. sed significatur aliqd substantiue vl adiectie
Et significare aliqd substantie vel adiectiue sunt modi vocis
sed adiectiuatio z substantiuatio sunt compotes modi z dōcō
rerū. q̄ significātur z nō sunt modi p̄catōis Un noīa substantia
dicūtur supponere. sed noīa adiectia z verba dicūtur copula
re ¶ Suppō est acceptio termi substantiui p aliquo Differūt
aut suppositio z significatio. Significatio aut fit p imposi
tionem vocis ad significandū rem. Suppō est acceptio termi tā
significātis rem pro aliqua vt cum dicit homo currit ille termi
nus homo tenetur stare p sorte vel platone z cū s. vñ significa
tio pōr est suppone Scō dōcō qz significatio est vocis Sup
positio ē termi cōpositū ex voce z significatōe z supponere z sig
nificare non sunt idē. sed dōcō p locū a cōiugatis ¶ Itē tercio
Significatio est signi ad signatū Suppō s; o ē supponētis ad
suppositum ergo suppositio non est significatio ¶ Copulatio

est acceptio termini adiectivi pro aliquo

Uppositionū alia cōis alia discreta **S**uppositio cōis ē que fit p terminū cōem: vt hō aīal. Discreta est q̄ fit per terminū discretū: vt sortes plato **U**el terminū cōem cū pno/ mie demonstratio primitiē sp̄ci: vt iste hō q̄ est termin⁹ discret⁹

Suppōnum cōmuniū alia naturalis. alia accītal **S**uppo sitio natural est acceptio termi cōis p oibus his p q̄bus apte nat⁹ ē p̄cipari vt iste termin⁹ hō p se sumpt⁹ suppoit p oib⁹ hoib⁹ tā q̄ sunt q̄s q̄ erūt z q̄ fuerūt **A**ccītal suppo ē acceptio termini cōis p oibus his p quibus exigit suū adiunctū: vt hō currit iste termin⁹shomo supponit pro oibus hoibus presen tib⁹ **E**t cū d̄: homo fuit: vel hō cucurrit supponit pro hoibus preteritis **E**t cū d̄: homo erit: vel hō curret hō supponit p futuris **A**ccītalīū suppōnū alia simplex. alia personal **S**uppositio accītalīis simplex est acceptio termi cōis pro re vniuer sali significata p ip̄m terminū cōem: vt cū d̄: hō est sp̄s aīal ē genus iste termin⁹ hō suppoit p hoīe in cōi z nō pro inferiori **S**ilt̄ dicēdū ē de quolibet termino cōi: vt risibile ē pp̄iū. rōnale ē d̄nā. albū ā accīns. **I**tē suppōnū simplicīū. alia ē termi cōis in subiecto positi: vt hō ē sp̄s iste termin⁹ hō simplicem habz suppōnē: qz solū suppoit pro natura sp̄ci **A**lia ē termi cōis positi a pte predicati propōnis v̄lis affirmatiē vt oīs hō ē aīal ibi iste termin⁹ aīal in predicato positus simplicē hz suppōnē. qz solū suppoit pro natura sp̄ci. **A**lia est termini cōis positi post d̄cōe z exceptiuā. vt oē aīal preter hoīem ē irrōnale ibi iste ter/ min⁹ hoīem simplicē hz suppōnē. qz nō licet fieri descēsus sub ipso **S**ū nō seq̄tur oē aīal preter hoīem ē irrōnale ergo oē aīal preter hūc hoīem est irrōnale. z om̄e aīal preter istū hoīez ē ir/ rōnale. ex q̄ ibi ē fallacia figure d̄cōis pcedēdo a suppōne sim/ plici ad psonalē **S**ilt̄ hic: hō ē sp̄s ergo aliq̄s hō ē sp̄s **E**t hic. oīs hō ē aīal ergo oīs hō ē hoc aīal. in oib⁹ processib⁹ istis fit processus a suppōne simplicī ad psonalē **Q**uāt termin⁹ in predicato propōnis v̄lis affirmatiē posit⁹ simplicē habeat sup positōem patet. qz cū d̄: oīm oppositoz eadē ē d̄sciplīa qz nī si ille termin⁹ d̄sciplīa simplicem haberet suppōnez sic fieret descēsus sub ipso z eēt falsa **N**ulla em̄ p̄cularis d̄sciplīa ē oīz p̄trarioz **D**edicīa em̄ nō ē oīm cōtrarioz. sed solū sanī z egri **D**rāmatica nō est oīm cōtrarioz sed solū cōgruī z nō cōgruī

logica veri et falsi et ceteris Personalis suppositio est acceptio termini cuius per suis inferioribus. ut cum dicitur homo currit hic iste terminus homo supponit per suis inferioribus ¶ Personalium supponit alia est determinata. alia est confusa ¶ Determinata suppositio est acceptio termini cuius indefinite sumpti vel cum signo particulari. ut homo currit et alius homo currit Et dicitur determinata quia licet in utraque istarum terminus homo supponat per omni homine tam currente quam non currente. tamen per vno solo homine currente dicitur haec. et quia aliud est supponere aliud locutionem nequam vel falsam esse. per aliquam igitur in predictis iste terminus homo supponit per omni homine currente et non currente licet reddat propositionem veram pro vno determinato currente. Quia autem in utraque dictarum sit determinata suppositio patet quia cum dicitur animal est sortis vel animal est plato et ceteris. ergo animal est omnis homo. ibi est fallacia figure dicitur a pluribus determinatis ad vnam determinatam. ideo iste terminus animal indefinitum posuit habet determinatam suppositionem ¶ Confusa suppositio est acceptio termini cuius per pluribus mediante signo vltimo. ut cum dicitur omnis homo est animal. ibi iste terminus homo supponit per pluribus mediante signo vltimo quia supponit per quilibet supposito ¶ Confusarum supponit alia est confusa necessitate signi vel modi. et alia necessitate rei: ut cum dicitur omnis homo est animal ibi iste terminus homo mediante signo vltimo confunditur sine distribuitur per quilibet supposito et iste terminus animal a parte predicati positus confunditur necessitate rei Et cum vnicuique quod homo sua habet essentiam ideo hoc verbum est necessitate rei tenetur pro tota essentia pro quot hominibus tenetur iste terminus homo et cum vnicuique homini insit sua animalitas ideo iste terminus animal necessitate rei tenetur pro tota animalibus pro quot hominibus iste terminus homo et per quot essentias hoc verbum est ¶ Vnde iste terminus homo debet supponere confuse distributive et mobiliter quare confuse distributive quare tenetur pro omni homine quare mobiliter. quia licet fieri descensum sub eo pro quilibet suo supposito. ut omnis homo est animal. ergo sortis est animal Sed iste terminus animal dicitur confundi immobiliter quia licet fieri descensus sub eo: ut omnis homo est animal. ergo omnis homo est hoc animal Ibi enim fit processus a simplici suppositione ad personalem. sicut hic. homo est dignissima creaturarum. ergo iste homo vel alius homo est dignissima creaturarum vel rosa est pulcherrimus florum: ergo aliqua rosa Sed dicitur in hoc quod istis est simplex suppositio ex parte subiecti in illa vero ex parte predicata licet videatur oppositum esse quod superius dictum est in hac propositione omnis homo est animal. iste terminus animal in predicato positus simpliciter habet sup

positionē z hic dicitur q̄ habet cōfusam Ad hoc v̄d̄m est f̄m quos
 dā q̄ q̄ genus p̄dicatur de plurib⁹ d̄n̄tib⁹ sp̄e iste termin⁹ ani
 mal quāq̄ tenetur p̄ ip̄o in cōi qd̄ ē gen⁹ sic h̄z simplicē suppo
 sitionē. Scdm̄ aut̄ q̄ ipsa natura cōis ipsi⁹ ḡnis multiplicat̄
 per supposita hoīs sic dicitur habere p̄fusaz supponē nō mobiliter
 sed immobiliter Suppō at̄ confusa immobil̄ p̄t cū simpli ci inci
 dere non f̄m idē sed f̄m diuersa vt dcm̄ ē Scdm̄ hoc v̄d̄m est.
 q̄ suppo mobil̄ nō p̄t simul eē cū simplici nec f̄m idēz nec f̄m
 diuersa vt dcm̄ est Sed ego credo impossibile esse terminū cō
 munē in predicato positū habere supponē simplicē z p̄fundī
 mobil̄ vel immobil̄ signo v̄li existēte in subiecto affirmatiuo
 vt oīs homo ē aīal qz vt vult Porphir⁹. Qm̄e quod predica
 tur de aliq̄ aut est maius aut est equale illi de quo predicatur
 Et intēdit de predicatōe p̄ se S; in hac ppōne. oīs hō est aīal
 est predicatio p̄ se. z nō predicatur equale. ergo maius nō acci
 dentale. ergo substāiale. non d̄n̄a neqz sp̄es. ergo genus S;
 natura ḡnis multiplicata mobil̄ vel immobiliter non est ge
 nus. ergo cū dicitur oīs homo ē aīal. cū ibi predicetur genus nō
 esset possibile terminū cōem multiplicari mobiliter vel immo
 biliter q̄ significat naturā generis que iam actu non esset gen⁹
 sicut si homo confunderetur mobiliter vel immobiliter iam
 non ē sp̄es ¶ Itē hoc idē videtur p̄ Aristotelē primo topicorū
 dicētē Nē quod de alio predicatur aut predicatur p̄uersim de
 eo aut nō Si cōuersim tūc ē definitio vel ppriū Si at̄ nō con
 uersim predicatur de re aut cadit in definitōe: rei aut nō. non
 tūc est accēs Si cadit in definitōem aut est genus aut differē
 tia non differētia ergo genus Et intēdit Aristo. q̄ ibi sit direc
 ta predicatio z sp̄es subijciatur f̄m se vel multiplicatur Sed i
 hac propositōe hō ē aīal est directa predicatio z subijciatur hō
 et nō equale predicatur neqz accēs. ergo genus Quare nō est
 possibile terminū cōem in predicato positū confundi mobil̄ l̄
 immobiliter Itē totum vniuersale quod est genus z totum in
 quantitate ex opposito se habent. sed totū in q̄titate est duplx
 quoddam est completum. vt vbiq̄qz confunditur termin⁹
 cōmunis mobil̄: vt oīs homo est aīal Aliud est incompletuz
 et diminutū: vt vbiq̄qz cōfunditur terminus cōis immobi
 liter z multiplicatur termin⁹ cōis simplr. ergo si impossibile ē
 totū in quantitate esse genus in q̄tuz hui⁹ non erit possibile

terminū cōem in p̄dicato positū cōfundi mobiliter vel immo-
biliter vt dicebatur Itē cōpatio illa s̄m quā inferiora īferūtur
ad superiora est opposita cōpatōi s̄z quā superiora reducūtur ad ī-
feriora. sed s̄m p̄mā sumitur cōe in rōne cōis. sed penes scōas
sumitur cōe multiplicatū siue p̄fusuz Lū ergo termin⁹ cōis vt
sic sit in rōne ḡnis non ē possibile ip̄m multiplicari ī q̄stū hui⁹
z hec q̄ttuor argumēta sunt cōcedēda ¶ Causa at̄ p̄ quā mo-
uebātur facilē ad soluedū q̄ tm̄ ē vna. qz cū d̄: ois hō ē aīal cū
vnicuiqz homi r̄ndeat sua aīalitas siue sua eētia cum nō pos-
sit eē homo. qn̄ sit aīal Ideo dixerūt q̄ iste termin⁹ aīal tenetur
pro tot aīalibz p̄ quot homibz tenetur hō ¶ Q̄ at̄ in illo argumē-
to nulla sit apparētia patz. qz cū d̄: ois hō est alb⁹. necesse est q̄
tot aīalitates intelligantur in subiecto quot sunt hoīes ī quibz
tenetur hō. z nō p̄t dici q̄ habeat illas aīalitates a predicato
cū ibi predicatur albū ¶ An̄ d̄m q̄ hō logice loquēdo nō natu-
ralr ex rōnali z aīali cōponitur ideo de se hz illaz aīalitatū m̄-
tiplicatōem. ergo hic. ois homo ē alb⁹ hō nullo mō hz aīalita-
tē in predicato. Sic at̄ ē in p̄posito cū ibi predicatur genus de
sp̄ vt ois hō ē aīal In hac em̄ p̄positōe subijcitur homo in q̄ i-
telligitur multitudo illaz aīalitatū Et predicatur hoc gen⁹
aīal qd̄ nullo mō cōfunditur mobiliter v̄l immobiliter sed stat
ibi p̄ natura seu essentia ipsius ḡnis cōis de pluribz predicabi-
lis. ¶ An̄ aīal predicatur z aīal intelligitur in subiecto sicut hic
oē aīal rōnale est aīal S̄lt̄ dico q̄ hoc s̄bum ē non p̄funditur
mobiliter vel immobilr. eo q̄ aīal eēt vel existeret in hoc hoīe
qz hoc hz subiectū de se anteqz in p̄positione subijciatur predi-
cato essentiali vel accidētali Et p̄pter hoc destruim⁹ quondaz
diuisionē factā s̄z Cōfusariū sup̄pōnū. alia ē confusa necessita-
te rei alia ē confusa necessitate signi seu modi. Dicimus em̄ q̄
ois confusio fit necessitate signi vel modi. vt cum d̄: oē aīal ra-
tionale est aīal. iste terminus animal in subiecto positus tene-
tur necessitate signi pro omni animali qd̄ est homo S̄lt̄ hic.
Om̄nis homo est aīal iste terminus homo tenetur pro omni
homine z non solū pro hoīe. sed etiam pro omni aīali quod est
homo. z ideo tot intelligūtur aīalitates quot humanitates na-
turaliter loquendo. qz eadem est humanitas in quolibet indi-
uiduo hoīs s̄m viā logico-rū. z nō s̄m viā nature sic hō in cōi-
dem est. ¶ An̄ q̄ sit hec aīalitas vel illa. hoc est rōne materie in

via em̄ nature humanitas mea differt ab humanitate tua p se z
 aia mea p q̄ causatur humanitas mea in me Alia ē ab aia tua p
 quā causatur humanitas tua in te Et ppter h̄ signū pfundit hoies
 nō cū pfundit aial in cōi s̄ aial cōtractū ad hiem p suas dīnas
 Unde seq̄tur q̄ om̄is pfusio fit necessitate signi vel mōi

¶ Finit tractatus septim⁹

Seq̄tur tractat⁹ octau⁹ de relatis

Relatiuū est duplex Uno mō relatiū est cui⁹ esse est
 ad aliud se habere z sic relatiū est vnū de decēz pōi
 cametis Aliud est relatiuū quod est ante late rei re-
 cordatiuū qz vt vult Priscianus in maiori suo vo-
 lumine Relatio est ante late rei recordatio: vt fortes currit qui
 mouetur vbi hoc relatiuū qui facit recordatiōem de sorte. q̄ est
 res antelata. Om̄is autem relatiuis s̄m̄ p̄mum modū de re
 latiuis secundo modo hic intendimus ¶ Relatiuorum autēz
 quedam sunt substantie: vt qui ille z similia. q̄dam accidentis
 vt talis qualis tantus quātus. Relatiū substantie est quod re-
 fert eandem rem in numero cū suo aīcedente: vt qui ille Item
 relatiuorū substantie. quedā sunt relatiua diuersitatis: vt ali⁹
 Et est illd̄ quod refert eandē rem in numero z suppoit pro alia
 vt fortes currit z alius disputat. Quedā vero sunt relatiua sub-
 stantie idētitatis vt qui ille idē. Vñ relatiū substantie idētita-
 tis est. quod refert z supponit p eodē in nūero p quo supponit
 suū antecedēs: vt fortes currit q̄ disputat ibi hoc relatiuū qui
 refert z supponit p sorte. Relatiuorū substantie idētitatis que-
 dam sunt noia. vt qui quedam pnomia: vt ille Itē relatiuorū
 pronōim idētitatis. quedā sunt reciproca: vt sui sibi se cūz suo
 possessiuo: vt suus sua suū Alia vero non reciproca: vt ille idē
 ¶ Relatiū autē reciprocū d̄r non q̄ sit patiens sed qz ponit mo-
 dū patientis supra substāciam agentē qz aliud est res patiens z
 aliud modus patientis. qd̄ patet per hoc q̄ ntūs potest esse pa-
 tiens vt fortes pcutitur sed nō potest habere modum patientis
 vñ modus patientis semp est in obliq̄s. z sic patet qd̄ aliū ē pa-
 tiēs z aliud ē modus patientis Si queratur quid addatur sus-
 pra patiens relatiū reciprocum Dicendū q̄ addit idētitatē s̄b-
 stantie z ponit eam sub mō patientis vt fortes videt se. ibi sub-
 stantia que p̄s̄erat agens ponitur sub mō patientis: vt in hoc

pronose se. Vñ reciprocū sic potest definiri. Reciprocū ē quod
significat substantiā agentē sub modo patientis. Vel sic. Reci
procū est idē quod sup̄ius passiuū. Et ideo hoc relatiū sui
significat p̄ modū patientis in quē d̄r trāsire act⁹. Ibi. n̄t̄s aut̄
significat p̄ modū agētis. Itē si queratur quare hoc p̄nomē sui
sibi se caret n̄t̄o. Solutio patet ex d̄cis qz agēs nō p̄t̄ significa
re patientis siue sub modo patientis nisi in obliq̄s. sed ipse n̄t̄s
d̄r modum agentis z ideo natura n̄t̄i repugnat nature huius
p̄nois sui z ideo nō potest habere n̄t̄m. Ex predictis patz qz re
latia idētitatis referunt eandem rem sub suo acc̄nte. z semper
supponūt p̄ eadē re in numero. Et ex hoc patz qz maior est certi
tudo p̄ relatiū idētitatis q̄ p̄ suū āns loco relatiū positū: vt hō
currit z hō disputat. qz dubiū est vtz de eodē hoīe dicatur. S̄z
cū d̄r hō currit z idē disputat. certū est qz de eodē hoīe dicatur
hoc em̄ patet p̄ Priscianū in maiori suo volumie. qz cū d̄r. A
yax veit ad troyam z ayax fortiter pugnavit. dubiū ē an de eo
dem ayace dicatur an de diuersis. Sed cū d̄r. Ayax veit ad tro
yam z idem fortiter pugnavit. de eodē ayace statim intelligitur.
Et sic patet qz maior ē certitudo p̄ relatiū idētitatis q̄ p̄ suum
āns loco relatiū positū. Solet aut̄ dubitari circa relatiā idē
titatis vtrū deceptio sc̄a ex diuersa relatiōe fiat. s̄z equocatōem
vel s̄m̄ amphibologia vel s̄m̄ aliquā aliā fallaciaz: vt dicendo
hō videt asinū q̄ est aīal. ibi hoc relatiū q̄ p̄t̄ referri ad hūc ter
minū homo vel ad hūc terminū asinus z sic ibi sunt diuerse re
latōes. ergo s̄m̄ aliquos solet ibi cōueniēter assignari equoca
tio. Sed cōtrariū arguitur hoc nomē q̄ s̄m̄ qz est relatiū signi
cat rem vnā equaliter se habentem ad illud qd̄ significat p̄ mo
dū substantie: vt color q̄ ē in corpe locus q̄ continet rē locatam
et sic de alijs. ergo deceptio facta ex diuersa relatiōe nō scit equi
uocatōem. ¶ Item hoc nomē q̄ s̄m̄ qz est nomen significat sub
stantiā infinitā sed ista substantia infinita apta nata est finitari
tā p̄ vnū āns q̄ p̄ aliud ergo cū illa substantia infinite sumpta in
se sit vna z p̄t̄ referre qd̄libet āns. ergo significatio hui⁹ relati
erit vna. quare sequitur qz ibi nō erit equuocatio. ¶ Item rō cuius
libet relatiū s̄m̄ qz est relatiū est tantū vna scz ante late rei recor
datū. ergo oē relatiū s̄m̄ qd̄ ē relatiū p̄cipat vnū nomē z v/
nā rōes. ergo relatiū nō est equocū sed vniuocū in q̄stū ē aū la
te rei recordatū. ergo p̄ticularia relatiua: vt qui ille z alijs in

quantū sunt relatiua suozū antecedentiū non sunt equooca. Sed si aliq̄s obijciat q̄ relatiua alteri⁹ ē rōnis in hoc antecedēte homo et alteri⁹ rōnis s̄m qd̄ tenet in hoc antecedēte a finis ergo est cōe et habet rōnes diuersas. et p̄ cōsequens est equocuz. Dōm qd̄ hoc argumentū nō valz. nā s̄lt̄ posset pbari qd̄ q̄libet vniuo cum esse equocū. qz animal habet rōem s̄m qd̄ ē homo et s̄z qd̄ est equus Et si hoc nomē aīal aliā hz rōem hic et ibi et est cōe nō tamē est equocū s̄z vniuo cū ita nec relatiua Soluedū est breuis ter qd̄ sicut vniuooca dicūtur habere eādē rōem non s̄m se. sed in vniuooco vniuoocante: vt homo bos equus et s̄ilia in animalī Ita s̄lt̄ relatiua dicuntur habere eādē rōem non s̄m se. sed in referēte sicut in relatiōe et etiā habent eādē nomē iō vniuoocatur in eo. Sed ille obijciat de rōnibus relatiōnū scdm se. et ideo cōcedimus qd̄ deceptio facta ex diuersa relatiōe nō est scdm eā uocatōem ¶ Itēz alia deceptio ē i ordinatiōe dēcōm inter se. ergo est in orōe qz ordinatio dēcōm nihil aliud est q̄ orō ergo non est equiuocatio. cū equuocatio solum fiat in vna dēcōne. Itē quod ibi non sit amphibologia pbatur qz vbi cūqz sit amphibologia ibi est constructio vni⁹ cū alio: vt in hoc exemplo liber Aristotelis. quo ad p̄mū modū q̄ ad secundū. vt litrus aratur q̄ ad tertium: vt scit seculum Et secundū hoc patet inductiue per omnes modos amphibologie quod vbi cūqz ē amphibologia ibi est cōstructio vni⁹ cum vno tm̄ sed vbi cūqz est diuersa relatio non est cōstructio vni⁹ cum vno tm̄. immo vni⁹ cū diuersis. ergo deceptio facta ex diuersa relatiōe non facit amphibologiam ¶ Item vbi cūqz ē deceptio ex eo quod aliqua dēcō potest referri ad diuersa est cōpositio vel diuisio. Sed deceptio ex diuersa relatione est ex eo quod aliqua dēcō potest referri ad diuersa. ergo deceptio facta ex diuersa relatione est cōpositio vel diuisio Et hec idem concedimus.

Equitur de relatiua diuersitatis. Vñ relatiua diuersitatis est quod suppoit p̄ alio ab eo quod refert: Ut sortes currit et ali⁹ disputat ibi hoc relatiua ali⁹ refert sorte et suppoit p̄ alio a sorte. et ita facit recordatiōem de sorte De relatiua autē diuersitatis talis datur regula Si relatiua diuersitatis addatur superiōri. tūc superius fit inferius Si addatur inferiōri inferius fit superius Verbi grā cum dicitur aliud ab animali. ergo aliud ab homine ibi locus ē a sp̄e ad gen⁹ siue a parte subiectiua ad suū

totum vniuersale qz in hac orōne aliud ab aīali hoc relatiuuz
diuersitatis aliud qz additur aīali qd̄ ē supius ad hoīem facit
ipsum inferius z qz additur inferiori cū b̄z aliud ab hoīe facit
ipsuz supius ergo aliud ab aīali ē inferius ad aliud ab hoīe r̄ō
est ibi locus a spē vl̄ a parte subiectiua De relatis idētitatis da
tur regula ab ātīq̄s Nulla ppositio inchoata a relatiuis idēti
tis h̄z cōtradictoriā. z assignat cām qz cū dicitur oīs hō currit
z ille disputat hoc relatiuū ille h̄z respectū ad hoc aīis hō pro
pter depēdētiā sue relatiōis sc̄z cū negatio adueit propositioni
inchoate a relatiōe dicēdo sic Ille nō disputat tunc negatio neg
gat verbū qd̄ sequitur z nō negat respectū relatiōis quē habet
ad aīis ergo negatio nō negat totū quicqd̄ affirmatō affirmat
ergo nō cōtradicit S̄z cū hoc sit ī q̄libet ppositōne inchoata a
relatiōe sequitur q̄ nulla ppositio inchoata a relatiōe habet cō
tradictoriā Sed cōtra hoc obijcitur Quicqd̄ cōtingit affirma
re contingit z negare de quolibet supposito sed v̄bū contingit
affirmare de quolibet supposito ergo contingit z negare de q̄
libet supposito dictionis relatiue. ergo quelibet propō incho
ata a relatiōe habet contradictoriā. Itē quelibet ppositio siue
enūciatio vnā habet contradictoriā. s̄z ppositio inchoata a
relatiōe dummodo ibi non sit aliqua dictio equoca neqz plu
ra subijciatur neqz predicetur ē vnā ppositio ergo propōsi
tio inchoata a relatiōe h̄z contradictoriā Itē dicit Aristoteles pri
mo peribermēnias q̄ vni affirmatōi vnā negatio est opposita
ergo affirmatōi inchoate a relatiōe negatio vnā ē opposita qd̄
concedim⁹ dicētes predictā esse falsam. Ad rationē eoz respō
demus q̄ relatiuū comparatur ad aīis et pparatur ad v̄bū cui
subijcitur Unde cū affirmatio z negatio sit oratio affirmatiua
vel negatiua alicuius de aliquo vl̄ alicuius ab aliquo hoc est
predicati de subiecto Et ita sicut patet per definitionē predica
tam affirmationis z negationis affirmatio z negatio respiciūt
tantūmodo comparationē subiecti ad predicatū ergo a propōsi
tione inchoata a relatiōe tantūmō sumitur contradictoriū. p
comparatōem relatiui ad verbū cui subijcitur z non p compara
tionem relatiui ad aīis nā ille respect⁹ non est ibi ppter natu
rā affirmatōis nec propter depēdētiā subiecti in q̄tū est sub
iectum s̄z propter depēdētiā ei⁹ z qd̄ ē subiectū qz aliud ē sub
iectū in q̄tū subiectū z id qd̄ est subiectum. z aliud predicatū

et id quod est predicatum Et sic quicquid affirmatur in propositione
 a a relatio negatur in sua contradictoria quia contradictoria ista
 us ille disputat est illa: non ille disputat negatione proposita relatio
De relatio identitatis non reciproco talis datur regula **O**m
 ne relatio identitatis non reciproco habet eandem suppositionem quam
 habet sui antis: ut cum dicitur. omnis homo currit et ille est fortis hoc
 relatio ille supponit pro omni homine. quia sensus est. omnis homo cur
 rit et ille est fortis. id est omnis homo est fortis Dico autem non recip
 ium quia cum dicitur omnis homo videt se. non est sensus omnis homo vi
 det omnem hominem. unde loco relatiui se non licet ponere suum
 antecedens loco vero alterius licet ponere

Ab isto de relatio substantie dicitur est de relatio acciden
 tis Relatio autem accitatis est quod refert eandem rem per modum
 denotationis. ut tale quale **U**n bec est dicitur relatio substantie ad
 relatio accitatis. quia relatiuum substantie refert rem vniuocam per mo
 dum quod quod est: ut albedo quod est in pariete. color quod est in corpore **R**e
 latiuium autem accitatis est quod refert rem per modum denotationis: ut for
 tes est albus et talis est plato **A**lia autem dicitur datur eorundem quia relatiuum
 substantie refert idem in numero Relatiuum vero accitatis refert idem in
 specie ut fortis est albus et talis est plato. quia idem accitatis in numero non potest esse
 in diuersis subiectis sed bene idem in specie Relatiuorum accitatis aliud est
 relatiuum identitatis: ut talis. aliud vero diuersitatis: ut alterius
 modi Relatiuum accitatis identitatis est quod refert eandem qualitates
 in specie et supponit pro eadem specie: ut fortis est albus et talis est plato
 Relatiuum autem accitatis diuersitatis est quod refert eandem qualita
 tem in specie. sed supponit pro alia diuersa in specie: ut fortis est albus
 et alteriusmodi est plato **D**iffert autem relatiuum substantie identitatis
 a relatio accitatis identitatis: quia relatiuum identitatis substantie ref
 fert eandem substantiam in numero Relatiuum autem identitatis accitatis
 non refert idem accitatis in numero. sed solum idem accitatis in specie **R**ela
 tiuorum accitatis identitatis aliud est relatiuum quantitatis continue ut
 tantus. aliud vero quantitatis discrete: ut tot quot **I**tem relatio
 rum numerorum quidam sunt nomina: ut tot idem. quod dicitur sunt aduerbia
 ut totiens **S**ciendum quod talis talis tot totiens totidem prout dicitur
 relatio reductiua et demonstratiua Relatio prout si ad prout referat
 tur demonstratiua ut cum dicimus demonstrando mare tale est riu
 beum demonstrando hercule talis fuit plerumque Si autem non referan
 tur ad prout sive per demonstrationem rerum prout tunc sunt reducti

ua q: reddūt interrogatōem h̄cedentē. vt qualis est plato ⁊ res
pōdetur talis qual' ē s̄ortes Relatiō qñ sine interrogatōe p̄ferū
tur: vt talis ē s̄ortes q̄lis ē plato Et qñ ad noīa adiectiua sp̄cālīū
accidētīū ducūtur: vt ethiops est niger ⁊ talis ē coru' ⁊ s̄ortes
fuit albo ⁊ talis fuit plato Et hec de relatis dicta sufficiant

**¶ Finit tractat' octau'. Sequitur
tractat' non' de ampliatiōe**

Personalis suppositio ē acceptio termi cōis p suis
inferioribz. cuius alia ē determinata alia cōfusa: vt
bus patuit. ¶ Itē psonalis sup̄ō. alia ē restricta.
alia ampliata Et ita ampliatio ⁊ restrictio habēt fieri circa sup
pōnē psonalē Restrictio ē coartatō termi cōis a maiori sup̄ōe
ad minorē: vt cū dī: hō albo currit hoc adiectiū albus restrict
hoīem ad supponēdū n̄m p albis. ¶ Ampliatio ē extēriō termi
cōis a mīori sup̄ōe ad maiorē: vt hō p̄t eē antichrist'. iste ter
min' hō nō sup̄ōit solū p his q̄ s̄t. sed etiā p his q̄ erūt vñ am
pliā ad futuros Dico autē termi cōis q: termin' singularis vt
plato nō āpliā neq: restrict' ¶ Ampliatiōm alia fit p ūbū: vt p
hoc ūbū p̄t: vt hō potest eē ātichrist' Alia fit p nomē. vt hoīez
esse ātichristū est possibile Alia p p̄cipiū: vt hō potēs eē niger
Alia p aduerbiū: vt hō necessario p̄t eē aīal homo em̄ nō solus
sup̄ōit p p̄nti tpe. sed etiā p futuro Et idō sequitur alia diuisiō
ampliatiōis. scz Ampliatiōm alia fit respectu suppositoꝝ vt hō
potest esse ātichrist' Alia fit respectu tēporū: vt homo necessa
rio est aīal vt d̄c̄m̄ est De ampliatiōe que fit rōne suppositoꝝ
talīs datur regula Terminus cōis supponens verbo habenti
vim ampliandi a se. vel ab alio ampliatur ad ea q̄ possunt esse
sub forma termi supponentis: vt homo potest esse aīal. hic ille
terminus homo nō solū sup̄ōit pro p̄ntibz sed etiā ampliatur
ad oēs qui erūt Dico autē a se q: hoc ūbū potest de se habet viz
ampliandi Dico autē vel ab alio q: hoc p̄cipiū potens ⁊ hoc
nomen possibile dat v̄tutem ampliandi ūbo cui adiunguntur
vt homo potēs est esse aīal. vel aīal possibile est esse albū ⁊ c̄hs
¶ De ampliatiōe autē que fit rōe t̄pis talis datur regula Termi
nus cōis supponēs vel apponens verbo habenti vim ampliā
di quo ad t̄ps supponit p his que sunt que erūt vel que fuerūt
vt homo necessario est aīal. ibi tam homo q̄ aīal tenetur p his

que sunt & querunt ¶ Circa p̄dicta q̄ritur de hoc sophismate.
 Impossibile potest esse verū. Probat q̄ illud q̄d est vel erit ipo-
 ssibile potest eē verū. sed antichristū nō fuisse post tēpus suū ē
 impossibile & nō potest eē possibile & verū. ergo impossibile p̄
 esse verū ¶ Cōtra Quicqd̄ p̄t eē verū est possibile s̄ impossibile
 potest eē verū ergo impossibile est possibile. In tercio mō p̄me
 figure sed cōclusio ē falsa. ergo aliqua p̄missariū. nō maior ergo
 minor sed illa est sophisma ergo sophisma est falsum Solutio
 Sophisma simplr̄ est falsum & p̄batio peccat penes fallacias
 accētis q̄ cū dico id q̄d est vel erit impossibile duo dico scilicet
 subjectū illius possibilitatis siue ip̄m impossibile illud q̄d ē vl̄
 erit est res subiecta & impossibile accidit ei & posse eē verū assignat
 utrius inesse Sicut hec antichristū nō fuisse erit impossibi-
 le sed antichristū nō fuisse potest esse verū ergo impossibile po-
 test esse verum nō valet. q̄ antichristū non fuisse est res subiec-
 ta & impossibile est accidēs & potest esse verū assignatur utrius
 inesse Et tantum de ampliacionibus.

**¶ Finit tractatus Bonus Sequitur
 tractatus Decimus de appellatione**

¶ Appellatio est acceptio termi p̄ re existēte Dico aē
 pro re exīte q̄ termin⁹ significās non ens nō ap-
 pellant: vt cesar antichristus vel chimera Differt
 autē appellatio a significōe & sup̄pōe. q̄ appellatio ē tm̄ de re ex-
 istēte. sed sup̄pō & significatio s̄ tā p̄ re existēte q̄ p̄ nō re exīte
 vt antichristus significat antichristū & sup̄pōit p̄ antichristo. s̄
 nō appellat Hō em̄ significat hoīem. & de natura sua supponit
 tam p̄ existētib⁹ q̄ p̄ nō existētib⁹ hoīb⁹ appellat autē existētes
 hoīes tantum ¶ Appellationū autē alia est termi cōis: vt hō
 alia est termi dīscerri vel singularis: vt sortes. Termin⁹ singu-
 laris idē significat sup̄pōit & appellat sc̄z rem existētem: vt pe-
 trus vel iōānes ¶ Item appellationū termi cōis alia est termi
 ni cōis p̄ re in cōi vel q̄n̄ termin⁹ cōis habet simplicē sup̄pōez
 vt homo est sp̄s. alia est genus Et tūc terminus idem suppo-
 nit appellat: vt homo significat hominē in cōmuni
 & supponit pro hoīe in communi. & appellat hoīem in cōi Alia
 autē est appellatio termi cōis pro suis inferiorib⁹: vt quādo ter-
 minus cōis p̄sonalem habet sup̄pōnem vt homo currit tunc

hō nō tōc fcat suppoit r appellat s; fcat hoīem in cōi. r suppoit
p pticularibz hoīb; r appellat pticulares hoīes tānū existētes

**¶ Finit tractatus decim? Sequitur
tractat? undecim? de restrictōne**

Restrictio est coartatio termi cōis a maiori sup
positione ad minorē: vt dcm est pns Restrictōm
aūt alia fit p nomē: vt homo albus iste terminus hō
non supponit pro nigris neq; pro medio colore coloratis sed re
stringitur ad albos Alia fit p verbū: vt homo currit iste terminus
nō homo supponit p pntib; tm Alia fit p pticipiū: vt cum dicitur
homo currens disputat ille terminus homo suppoit p pntibus.
Alia fit p implicatōem. vt cū dicitur homo q̄ est albus currit hec im
plicatio q̄ est albus restringit hoīes ad albos. ¶ Itē restrictiōnū
factarū p nomē, alia fit p inferius additū supiori: vt animal hō
currit. ille terminus aial tm supponit pro aialib; que sunt ho
mīes Alia fit p differentiā aduenientē generi que est essentialis
cū sit cōstitutia rei: vt cū dicitur aial rōnale hic aial supponit p aial
bus rōnalibus Alia fit p adiectiū accidētis: vt cum dicitur ho
mo albus. iste terminus homo supponit tm pro albis hominī
bus ¶ De restrictōe facta per nomen cōiterr sumptū tales dā
tur regule Omne nomē nō diminuēs neq; habens vim ampliā
di adiunctum ex eadez pte termino magis cōi restringit ipm ad
supponendū p hīs ad q̄ erigit sua significatio vt patet in exem
plis predictis vt hō p scā significatōem restringit aial ad aialia
que sunt hoīes: vt cū dicitur aial homo. Et albus restringit hoīem p
suā significatōem ad hoīes albos: vt cū dicitur hō albus ¶ Dico autē
non diminuens ad remouendū noīa diminuētia rōem adiuncti
vt mortuus vel corruptus r filia q̄ non restringūt. sed potius
destruūt adiunctū Dico autē nō habēs vim ampliādi ad remo
uendū dcoēs ampliatiuas vt potest potēs r possibile q̄ non re
stringunt sed potius ampliāt Et sciendū q̄ minus cōe semper
restringit magis cōe: vt cū dicitur hō albus currit qz hō repit in albis
hoīb; r nigris r medio colore coloratis. sed albus hō ¶ An quo
ad hoc hō est magis cōe r albus minus cōe. sic r albus restringit
hoīem sed fm q̄ albus repit in hoīb; lapidibus r lignis r bru
tis hoc autē nō ideo vt sic. albus ē magis cōe. hō minus cōe r sic
homo coartat album ad albedinem existentem in hominibus

eum dicitur albus homo currit. et sic utrumque coartat alterum
 diuersa Item de termino restricto talis datur regula Si signum
 vniuersale adueniat termino restricto non distribuit ipsum nisi
 si per his ad que restringit Cum enim dico. ois homo albus currit ibi
 homo restringit ad albos et non potest distribui nisi per albos Item
 de restrictioe datur talis regula. Nihil positum a parte predicati
 potest restringere terminum eodem positum a parte subiecti quo ad
 principale eius significacionem: ut homo est albus iste terminus
 albus in predicato positus potest restringere hominem in sub/
 iecto positum ad albos quod si restringeret ad albos ergo per regulam
 precedentem. scilicet Si signum vniuersale aduenit termino re/
 stricto solum distribuit pro his ad que restringitur et sic opposi/
 to homo distribueretur solum per albos hominibus et sic istius
 propositionis Quod homo est albus Sensus esset Omnis homo
 albus est albus. ergo si una est vera reliqua erit vera. quod tamen
 est falsum ergo cum dicitur omnis homo est albus. iste terminus
 homo non restringitur. et sic patet illa regula Dico autem quod ad
 principalem eius significacionem quod predicatum restringit sub/
 iectum quo ad significacionem que est genus. ut cum dicitur. Cy/
 gnus est albus si cygnus restringit ad mares et non ad feminas
 et sic albus restringit ipsum quo ad significacionem que est ge/
 nus et non quo ad suam significacionem Item de restrictioe facta
 per implicacionem talis datur regula. Dis implicatio immediate
 coniuncta termino communi restringit ipsum sicut suum adiectum. ut
 cum dicitur homo qui est albus currit. iste terminus homo restrin/
 gitur ad albos per hanc implicacionem qui est Item de eadem
 restrictioe talis datur regula. Quotienscumque signum vniuer/
 sale et implicatio ponuntur in eadem locutione. duplex est oratio
 ex eo quod signum potest precedere implicacionem. et sic distribuit ter/
 minum commune pro quolibet suo significato. cum dicitur. ois ho/
 mo currit qui est albus. Item implicatio potest postea aduenire
 et restringere terminum eodem. et tunc signum postea adueniens
 non distribuit ipsum nisi pro his ad que restringitur. ut ois homo qui
 est albus currit et tunc equiualeat huic ois homo albus currit Sequitur
 de restrictioe facta per verbum de quo tres dantur regule
 Prima est terminus cuius supponens vel apponens verbo pre/
 sentis temporis simpliciter sumpto non habens vim ampliandi ne
 que ex se neque ex alio restringitur ad supponendum pro his que

H I

sunt sub forma termini communis supponentis Dico autem ter-
mini communis quia terminus discretus neq; restringitur ne-
q; ampliatur Dico autem verbo presentis temporis ad remouen-
dum verba aliorum temporum quia terminus communis ali-
am habet suppositionem cum eis Dico autem simpliciter sup-
to ad remouendum verba sumpta cum particulis diminuti-
bus: vt est opinabile et inopinabile. Dico autem non habenti-
bus vim ampliandi ad remouendum verba ampliata vt potest
Dico autem neq; ex se neq; ex alio ad remouendum verba habē-
tia vim ampliandi ex alio vt puta ex coniuncto sicut hoc ver-
bum est cum dicitur est potens. Dico autem sub forma termini suppo-
nentis. quia homo supponit pro his qui sunt sub humanitate. et
animal que sunt sub aialitate vt cum dicitur homo est aial. ¶ Secūda
regula. Terminus communis supponens vel apponens verbo
de preterito simpliciter sumpto non habet vim ampliandi nec
ex se nec ex alio restringitur ad supponendum pro his que sunt
vel que fuerunt sub forma termini supponentis vt cum dicitur ho-
mo fuit aial. iste terminus homo supponit pro hominibus qui
sunt vel fuerunt homines et aial pro his que sunt vel fuerunt aiali
¶ Tercia regula Omnis terminus communis supponens vel
apponens verbo de futuro etiam supponit pro his que sunt et
erunt sub forma termini supponentis sed pro eis que sunt vel
erunt in futuro. vt homo erit aial Ex predictis patet quod verbum
restringit quo ad conuentionem que est tempus et non quo
ad conuentionem principalem ¶ Circa predicta queritur de hoc
sophismate Omne animal fuit in archa noe. Probatur. Ho-
mo fuit in archa noe. equus fuit in archa noe. et sic de alijs. et
ergo omne animal fuit in archa noe. Contra. Omne animal fuit in ar-
cha noe. sed cesar fuit aial ergo cesar fuit in archa noe. quod est
falsum. ergo aliqua premissarum est falsa. non minor ergo ma-
ior. quia aut prima sic falsa patet per quandam regulam que dicit
quod terminus communis supponens vel apponens verbo de pre-
terito simpliciter sumpto restringit ad supponendum pro his que sunt et
fuerunt sub forma termini supponentis ¶ Item est alia regula que si sig-
nificatio uel adueniat termino restricto distribuit ipsum pro omnibus
his ad que restringebatur. Ergo cum dicitur. Omne animal fuit in ar-
cha noe iste terminus animal supponit pro omni animali quod
fuit in archa noe et pro his que non fuerunt in archa noe. ergo

prima est falsa. Item ad idem in hac ppositiōe Omne animal
 quod tūc fuit in archa noe. iste terminus animal magis restri/
 gitur q̄s in illa oratiōe omne animal fuit in archa noe Sed iste
 terminus animal restringitur ad illa que tunc in illo tempore
 fuerunt in archa propter implicationem ibi positam . ergo
 solum illa que fuerunt in illo tempore fuerunt in archa Noe z
 non plura Oportet ergo q̄ hec sit falsa omne animal fuit in ar/
 cha noe. cum in eo plura animalia supponuntur Solutio qui
 dam dicuntq̄ hec omne animal fuit in archa noe est duplex eo
 q̄ potest fieri distributio pro singulis generum vel pro generi/
 bus singulorum. Primo modo est falsa. secundo modo est fa
 . nam quando fit distributio pro singulis indiuiduis que sub
 eodem genere z sub eadem specie continentur tunc oportet q̄
 omnia indiuidua cōtēta sub animali fuissent in archa noe qd̄
 est falsum Sed cum fit distributio p generibus singulorū. tūc
 solum est distributio p generibus vel p speciebo. sed nō fuit ali
 qua species animalis que nō fuit in archa noe. z illo mō est fa
 Sed huic solutioni nō acq̄sco. qz species aīalis nō fuit per se
 in archa noe. sed tm̄ indiuiduū Unde p illo tpe nō habuit vita
 tem nisi pro singulis generum id est pro indiuiduis z non pro
 generibus singulorū vnde dico q̄ propositio est falsa. z cōcedo
 oēs rōnes adductas ad hoc Et probatio peccat p̄m consequens
 ab insufficienti inductione. quia non accipit omnes pres distri
 butionis que sunt sub subiecto istius propositiōis omne aīal
 fuit in archa noe Solet etiam queri vtrum similiter restringan
 tur termini in ppositione affirmatiua z negatiua Dicunt aliqui
 q̄ non. quia esse restringit ad exītes. z non esse ad non exīten
 tes ergo non pro eodem fit restrictio in affirmatiua et negatiua.
 Item videtur q̄ omnis negatiua in qua esse negatur simpliciter
 est falsa similiter restringantur termini in propōne negatiua z
 affirmatiua qz in hac ppōe. rosa est: Iste terminus rosa restrin
 git ad exītes: vt si in hac. rosa nō est. ē silt̄ restringatur ad exītes
 tūc est sensus qd̄ rosa que nō est. est z hec est falsa ergo z hec ro
 sa nō est Et sic quelibet negatiua in qua esse negat̄ eilet simplr
 falsa. qd̄ falsum est. ergo videtur qd̄ nō silt̄ restringitur termi
 i ppositiōe affirmatiua z negatiua. Sed pbatur qd̄ silt̄ restringat̄
 qz si in hac ppōne hō est. iste terminus homo restringit ad exīte
 tes in hac ppositione nullus homo est ad non exītes ergo

utraqz est vera quia de existentibus vere predicatur esse et de
non existentibus vere remouetur esse ergo cōtradictorie sunt
simul vere quod ē impossibile . ergo 7 illud ex quo sequitur scz
q non sūt restringantur termī in affirmatiua 7 negatiua Item
regula est. q omne verbum simplr sumptum non habens vim
amplificandi nec a se nec ab alio restringit terminū supponentē
quo ad cōsignificatōem que est tempus 7 non quo ad signifi/
catōem ergo tempus est causa restrictōis illius Sed idem tē/
pus est in affirmatiua 7 negatiua sibi opposita: vt rosa est. nulla
rosa est. ergo eadē est causa restrictōis in vtraqz. et ergo pro eo
dem fit restrictio in vtraqz Et hec argumenta cōcedim⁹ Ad
hoc q pmo obijcitur est dōm q esse non restringit ad existentes
et non esse non restringit ad non existentes Sicut nec hoc ver
bum curro ad currentes quia nullum verbum restringit termi
num sibi supponentem quo ad significationem sed quo ad cō
posita existentia sed presentia Supposita em̄ p̄sentia possunt
esse in aliquibus terminis tam existentia q̄ nō existentia vt cū
dico enunciabile est enunciabile supponit tam pro existentibus
q̄ pro non existentibus. Omnia enim enunciabilia que sunt
falsa in presenti sunt presentia sed non existentia. quia nullum
falsum existit sed sic eē non restringit ad existentia sed ad presen
tia est idem tēpus sic vtrobiz quod est causa restrictōis Ad
aliā dōm est duplex est forma termī cōmunis quedam ē que
saluatur in rebus existentibus tantum. vt humanitas que est
forma hoīs aīalitas que ē forma animalis. 7 in talibus om̄ia
supposita presentia sunt existentia ¶ Alia est forma termī cōmū
q̄ saluatur tam in rebus existentibus q̄ nō existentibus. vt enū
ciabilitas que est forma enunciabilis nam quedā sunt enun/
ciabilia existentia: vt deum esse. 7 oīa vera Et talia sunt non ex
istentia: vt hominem esse aīnum 7 omnia falsa. Et in talibus
non restringitur terminus communis ad existentia. sed restri
gitur tam ad existentia q̄ ad non existentia. Unde istius pro
positionis. Rosa non non est sensus. rosa que est non est. sed
est sensus. Rosa aliter sumpta q̄ in presenti non est. ¶ Solet
autem poni q̄ quedam restrictio fit ab vsu. vt cū dicitur. Nihil
est in arca q̄uis plena sit aere quia iste terminus nihil sup
ponit ab vsu pro rebus solidis siue firmis. Et rex pro rege pa

trie et magister legit pro magistro proprio. Solet etiam poni
 q̄ quedam restrictio fit per transitionem verbi. vt cum dicitur
 Sortes pascit hoīem. iste terminus homo supponit pro alio
 a sorte virtute trāsitiōis verbi. qz dans et recipiēs debēt esse di/
 uersa Et ideo si aliquando sunt eadem hoc est per accidēs. scz
 per hoc q̄ idem subiectum est vtriusqz sicut idem est durus et co/
 mes scđm accidēs. Unde dicunt q̄ non sequitur Sortes pa/
 scit seipsum et ipse ē homo ergo pascit hominem quod est falla/
 cia accidentis. qz hoc pronomen se non potest supponere pro
 diuersis a sorte. sed homo bñ potest

¶ Finit tractatus vndecimus

¶ Sequitur duodecimus de distributione

Distributio ē multiplicatio termī cōis p signū vlt
 facta: vt cū dicitur oīs homo iste termin⁹ homo
 distribuit p quolibet suo inferiori per hoc signū
 omnis sicibi ē multiplicatio. Dico autē terminicōis. qz termi/
 nus paris nō potest distribui. Vñ iste sunt incōgrue oīs sortes
 quilibet plato. qz ibi ē solvēcismus ¶ Signozū vniuersaliū. alia
 sunt distributiva substantie: vt omnis nullus. Alia sunt distri/
 butiva accidentium. vt qualiscunqz q̄tuscunqz Signum au/
 tem distributiuum substantie distribuit res se habentes. per
 modum eius quod est quid: vt omnis nullus. vt cum dicitur
 Omnis nigredo. omnis albedo substantia autem communi/
 ter sumitur ad res cuiuslibet generis cum d̄r signū distributi/
 uū substantie ¶ Signū distributiuū accidentis ē quod distri/
 buit res se habentes per modum accidentis. vt per modum q̄/
 lis vel q̄ti: vt qualiscunqz q̄tuscunqz. ¶ Item signozuz distri/
 butiuozuz substantie. alia sunt signa distributiva partū integra/
 lium. vt totus. Alia sunt signa distributiva partium subiecti/
 uarum. vt oīs nullus. Item signozum distributiuozū partū/
 subiectiuarū. alia sunt distributiva duoz vt vter neuter. Alia
 sunt distributiva pluriū. vt oīs nullus et filia Horū autē signo/
 rū pmo dicēdum ē de signis distributiuis substantie et iter hec
 primo de hoc signo omnis ¶ Sciendum q̄ omnis in plurali
 numero dupl sumitur. Uno modo collectivē vt oēs apli dei
 sunt duodecim. nō seq̄tur ergo isti apli dei sunt duodecim. dea

monstratis aliquibus de ipsis Alio modo sumitur distributi-
ue: vt hic omnes homines naturaliter scire desiderat Et tunc
queritur quid significet hoc signum omnis. et videtur qd nihil
significet quia omnis res aut est vniuersalis aut particularis
sed hoc signum omnis non significat rem vniuersalem vel par-
ticularem ergo nullam rem significat. Item ad idem omnis
neq; est predicabile de vno neq; de pluribus ergo nec vniuer-
sale nec particulare et sic nihil significat. ¶ Sed contra ab eo qd
res est vel non est oratio dicitur vera vel falsa. Ergo si omnis
nihil significat propter appositionem vel remotionem eius nō
causabitur veritas vel falsitas in oratione Sed hec est vera.
Animal est homo. ergo et ista. omne animal est homo quod ē
falsum. ergo et prima scilicet qd omnis nihil significat. ¶ So-
lutio Ad dubium dicitur qd omnis non significat vniuersale qd
facit terminum communem stare pro omnibus suis inferiori-
bus vt omnis homo currit. et sic omnis significat aliquam rem
Sed duplex est res. quedam est subijcibilis vel predicabilis
. vt homo animal currit disputat et sic est verum quod omnis
nihil significat quia quelibet talis res. aut est vniuersalis. aut
particularis Alia est res que est dispositio rei subijcibilis vt
predicabilis. et talem rem significat hoc signum omnis et tam
ab ipsa re. quam ab alia causatur veritas vel falsitas in oratio-
ne Obijcitur autem qd omnis non significat dispositionem
rei subijcibilis quia in syllogismo medium debet reiterari cum
suis dispositionibus. in minori propositione. ergo debemus
syllogizare sic. Omnis homo est animal. sortes est omnis ho-
mo. ergo sortes est animal. ¶ Solutio Sicut pater duo dicit
scilicet illud quod est pater et pater in quantum pater Simili-
ter subiectum duo dicit. Primo scilicet illud quod est subiectū
et subiectum in quantum subiectum Et secundum hoc duplx
est dispositio subiecti. Nam quedam est dispositio illius rei
quod est subiectum. Ut albus niger. et sic de alijs dispositio-
bus accidentalibus Et iste debent reiterari in minori proposi-
tione cum medio. Alia est dispositio subiecti in quantum sub-
iectum videlicet in ordine ad predicatum. vt omnis nullus z
omnia signata vniuersalia qd particularia Et talis dispositio
non debet reiterari cum medio in minori propositione qd est
respectiua. Disponit em̄ subiectum in comparatione ad predi-

catum: vt cum dicitur omnis homo albus currit. Ista dispositio albus debet reiterari in minori propositione cum medio cum sit dispositio eius quod est subiectū quia est absoluta Ista autem dispositio omnis nō debet reiterari quia est respectiua subiecti ad predicatum. et ita ē dispositio subiecti in quantum subiectum est. Unde debemus dicere sic. Omnis homo albus currit. fortes est homo albus. ergo fortes currit et non debet subsumi fortes est omnis homo albus

Abito quid significet hoc signum omnis. et cuius dispositionem significet Consequenter queritur vtrum omnis exigit tria appellata Et videtur q̄ sic. quia omnis perfectio est in tribus: vt patet primo celi Sed omne et perfectum idem sunt: vt habetur ibidem. ergo est in tribus. et per consequens omnis vult habere tria appellata ¶ Ad idem etiam dicit Aristoteles in eodem loco q̄ de duobus veris non dicimus omnes sed de tribus dicimus omnes ergo. Omnis vult habere tria appellata ¶ Sed contra in qualibet demonstratione sunt propositiones vniuersales Sed de sole et luna fiunt demonstrationes. ergo oportet dicere omnis sol et omnis luna. sed non habet sol nisi vnicum suppositum. ita et luna ergo omnis non vult habere tria appellata. ¶ Ad idem. Omne priuatum a lumine a terre obiectu deficit. Hec propositio est concessa. Sed omne priuatum lumine a terre obiectu nō habet nisi vnicum suppositum. scilicet hanc lunam singularem. ergo Omnis non vult habere tria appellata. ¶ Ad idem Hoc signum omnis significat quoniam vniuersaliter sed hoc quod dico quoniam vniuersaliter est modus proprius vniuersalis. Proprium autem diuersificatur scdm diuersitatem sui subiecti. vt si homo est diminutus. risibile est diminutum Et si homo est mortuus. et risibile ē mortuum Sed vniuersale aliquando saluatur in pluribus. vt homo equus. Aliquando in vno tantum: vt sol et luna. ergo omnis quandoq; vult habere tria appellata. et quandoq; non inimo vnum solum. ¶ Ad idem duplex est forma. quia quedam est forma materie. vt anima ē forma corporis: Et ista forma est pars et non predicatur de eo cuius est pars Alia est forma que est predicabilis et sic omnia superiora: vt genera et species et differentie dicuntur forme inferiorum vt homo equus Et indiuidua huius forme

predicabilis sunt materia eius ergo forma cum in neutro dic-
torum minorum suarum excedit materiam nec excedit ab ea nul-
lum uniuersale excedit sua indiuidua nec excedunt ab eo. ergo
cum ois dicat adaequationem uniuersalium cum suis indiuiduis
ut ois homo. tunc oportet quod sol non habeat nisi unicum suppositum ut
vere dicat ois sol. quod concedimus dicendo predictas propositio-
nes esse veras. et quod omnis non exigit species tria appellata. sed quando
adiungitur termino communi habenti plura supposita. tunc ex-
igit plura appellata. Quando vero adiungitur termino communi
habenti solum unum suppositum tunc exigit terminum unum appellatum
¶ Ad illud quod primo obiebat quod omnis perfectio est in tribus dicitur
quod verum est Et hec tria sunt substantia rei et usus eius et operatio
eius. Et hec tria tangit Aristoteles sub breuibus verbis cuius dicit
Natura apta nata sic facit Per hoc enim quod dicitur natura tangit.
substantiam rei. et per hoc quod dicitur apta tangit usum eius. Et
per hoc quod dicitur sic facit tangit operationem debitam eius. Si per hoc
signum omnis habet substantiam signi uniuersalis et usum quem dicitur
distribuere et operationem eius quam actualiter distribuit et in his tri-
bus est perfectio eius ¶ Ad secundum dicitur quod homo et homines differunt
quod homo dicitur istam speciem secundum se que est predicabilis. Sed homines in
plurali numero non dicitur speciem secundum se que est predicabilis sed multi-
plicatam actu secundum materiam indiuiduorum numero diuersam
¶ Unum omnis in plurali ratione multitudinis facit distributionem
per diuersas materias et vult habere tria appellata Sed omnis
in singulari numero ex quo respicit speciem secundum se et non secundum ma-
teriam indiuiduorum exigit essentiam aptam natam predicari de
pluribus siue actu principet a pluribus siue ab uno. Et ideo exigit
tria appellata aut unum solum secundum naturam valem cui adiungitur. Qui
dam tamen dicunt quod omnis vult habere tria appellata ad minus et dant
talem rationem Quotienscumque signum valem addit termino communi non habenti
sufficienciam appellato recurrit ad non ens: ut cum dicitur omnis fenix est
quia licet fenix non habeat nisi unicum suppositum. ideo recurrit
ad non entes fenices Et ideo cum dicitur omnis fenix est. sensus est. v-
nus fenix qui est. et duo fenices qui non sunt sunt et ideo dicunt has
duas propositiones esse falsas. quodam fenix non est. et omnis fenix est. et non
esse contradictorias quod in negatiua supponitur fenix qui est. et in affir-
matiua supponuntur fenices qui non sunt. sic non est idem subiectum in
utraque Hoc autem potest multipliciter probari quod hec inconuenientia

sequitur ex falso quod supponit quod supponit quod omnis vult habere
 tria appellata quod superius ostensum est esse falsum propterea vult. A
 risto. quod propositio in qua subijcit velle vniuersaliter sumptum ali
 cui predicato contradicat illi propositioni negative in qua subijcit
 velle non vliter sumptum eisdem predicato sed iste sunt tales omnes fenix e
 quodam fenix non est. ergo sunt contradictorie quod tamen ipsi negant
 ergo regula eorum est falsa. ¶ Itē ad idē alia regula talis est. Ter
 minus communis supponens vel apponens verbo presentis temporis sum
 ptum sumpto non habenti vim ampliandi nec ex se nec ex alio res
 tringit per his que sunt sub forma termini supponētis ergo cum dicitur omnis fe
 nix restrigit per fenice tamen que est et cum ipsi non sit nisi vni
 cum suppositum. ergo cum dicitur omnis fenix si fenix restrigit ad supponen
 dum per fenice tamen que est. ergo per illam regulam plus data. si signus velle ad
 ueniat ei non distribuit ipsum nisi per vnicum supposito ergo regula eo
 rum est falsa. et supra falsum fundat quod procedim. ¶ Scdm predi
 cta queritur de hoc sophismate Dis homo est. et quodlibet differens
 ab illo est non homo Probatio hec est copulatiua cuius vtraque pars
 est vera. ergo ipsa est vera Improbatio. Dis homo est. et quodli
 bet differens ab illo est non homo. at sortes est homo et quodlibet differens
 a sorte est non homo. quod est falsum. quia hec est vna copulatiua cuius
 altera pars est falsa. ergo ipsa tota est falsa. ¶ Solutio prima est
 simpliciter vera. et improbatio peccat penes fallaciam consequentis
 quia differens ab omni homine in minus est quod differens a sorte quia
 ab omni homine supponit solum per alijs rebus ab homine Sed differens
 a sorte supponit per eisdem et etiam pro alijs hominibus a sorte Vnde bene
 sequitur differens ab omni homine. ergo differens a sorte et est locus
 cus a parte subiectiua ad suum totum. Sed si huic ordini differens
 ad omni homine apponatur signum erit processus ab inferiori ad su
 perius cum distributione et sic incidit fallacia consequentis in im
 probatōem sicut vniu. processum quia duplex est processus in impro
 batione. quia bene sequitur omnis homo est. ergo sortes est Locus a toto
 in quantitate. sed non sequitur hoc est differens ab omni homine: ergo
 differens a sorte Sed est fallacia consequentis sicut hic. Dis homo
 est. ergo omne animal est. ¶ Itē queritur de hoc sophismate. Dis
 homo et alius homo sunt Probatio Sortes et alius homo sunt Pla
 to et alius homo sunt. et ceteris. ergo omnis homo et alius homo sunt Improbatio.
 si alius est relatiua diuersitatis substantie. ergo supponit pro
 uerso ab homine. sed non est alius homo ab omni homine ergo prima est falsa. ¶ So

utio prima est simpliciter falsa. Et probatio peccat fm fallaci-
am figure dictionis a pluribus determinatis suppositionibus
ad vnam determinatam quia iste terminus homo habet de-
terminatam suppositionem in premisis et in conclusione Item
probatio peccat fm fallaciam accidentis. qz licet sortes et pla-
to. et ceteris. inferant oem hoiem fm se no tamē sub hac copulatio-
ne Dis homo et alius homo sunt Sicut cognosco choriscuz
fm se no tamē sub hoc accidere. qd est venire. Vn talis datur
regula. Quotienscuqz aliqd sequit siue couersum siue non Si
aliqd coueniat vni qd no coueniat alteri. et pistud cui couenit
inferat de eo cui no couenit sp est fallacia accidentis: vt homo
est ergo substātia ē. et spēs couenit hoī et no substantie idco si p
hoiem inferat spēs de substantia est fallacia accidentis: vt hō
est spēs. ergo substantia est spēs. Sili hic. Risibile est proprium
ergo homo est proprium ¶ Item queritur de isto sophismate
Dis homo ē oīs hō. Probatio Sortes est sortes Plato ē pla-
to et ceteris. ergo oīs homo ē oīs homo. Et vt vult Boetius Pul-
la ppositio est verior illa in qua predicatur idem de seipso. sed
sic est hic quia omnis homo predicatur de omni homine ergo
nulla est verior ipsa Improbatio sua contradictoria est vera. s
quidam homo non est omnis homo. ergo ipsa est falsa. Item
ad idem. Dis homo est omnis homo Sortes est homo. ergo
sortes est oīs homo Syllogismus est in danti conclusio est fal-
sa. ergo aliqua pmissarum non minor ergo maior quod est so-
phisma. Solutio pma est simplr falsa et probatio peccat fm
consequens ab insufficienti enumeratione singularium qz cum
illis quas assumit debet assumere has a parte subiecti Sor-
tes est omnis homo. Plato est omnis homo Et etiam istas a
parte predicati oīs homo ē sortes oīs homo est plato. et sic de
alijs quas dimittit et sic peccat fm consequens ab insufficien-
ti enumeratione singularium Ad aliud dicit qz ibi non predica-
t idem de seipso sed predicatur omnis homo de homie sumpto
pro qualibet sua parte. ¶ Sequitur de hoc signo nullus qd
significat vniuersale negatiue Unde significat idem sicut
hoc signum omnis cū negatione postposita et ideo omnis non
et nullus eqpollent. ¶ De hoc signo nullus talis datur regla
Quotienscuqz hoc signum nullus adiungitur immediate ter-
mino communi confundit ipsum mobiliter distributiva et si

militer terminum adiunctum sibi mediate. vt nullus homo ē
 asinus. Unde potest fieri descensus sub subiecto sic. ergo sor
 tes non est asinus. et plato non est asinus. et sic de alijs et etiam
 sub predicato ¶ Scdm̄ predicta queritur de hoc sophismate
 Nullus homo est omnis homo. Probatur sic. Sortes non
 est omnis homo Plato non est omnis homo. et sic de alijs er
 go prima est vera. Vel sic. Sua contradictoria est falsa scz q̄
 dam homo est omnis homo. ergo prima est vera Contra Ibi
 predicatur oppositum de opposito. ergo propositio est falsa
 Solutio p̄ma est vera. Et ad improbatōem respōdetur p̄ in
 teremptionem qz non predicatur ibi oppositum de opposito
 sed remouetur omnis homo ab homine sumpto p̄ qlibet suo
 supposito et hoc verum est ¶ Sequitur de hoc signo nihil qd̄
 significat idem quod nullus sed includit in se terminuz recipiē
 tem suam d̄tributionem quia nihil est signuz vniuersale cum
 negatōe. et terminuz recipiens d̄tributionem eius ¶ Scdm̄
 hoc queritur de hoc sophismate. Nihil videns ē aliqd̄ videns
 Probatur sic. Nam hanc rem videns est aliqd̄ videns qz nō
 videns Sortem est videns platonem et non aliam rem. vidēs
 est aliqd̄ videns. et c̄ijs. ergo nihil videns est aliqd̄ videns er
 go prima est vera. Contra. Ibi predicatur oppositum de op
 posito. ergo solutio ē falsa. ¶ Quidam distinguunt. Nihil vi
 dens est aliqd̄ videns. eo q̄ hec dictio nihil potest esse acci
 casus Et est sensus. Nullam rem videns est aliqd̄ videns. Vel
 potest esse n̄ti casus Et est sensus. Nulla res videns est aliqd̄
 videns. Et fm̄ hoc ponunt amphibologiā ex parte casus. sed
 hoc non soluit. quia in vtroqz sensu est falsa. Sed alij distin
 guunt hanc iterum nihil videns. eo q̄ negatio i hoc termino ni
 hil potest negare participium primo positum. Et est sensus
 Nullam rem videns est aliqd̄ videns. et sic est diuisa Vel po
 test negare hoc verbum est. et tunc est sensus Quamlibet rem
 videns nō est aliqd̄ videns. et sic est composita. Sed hoc non
 soluit. q̄a in vtroqz sensu est falsa cum opposita ponatur circa
 idem Solutio Dicendū est q̄ p̄ma simplr̄ est falsa. et probatio
 peccat penes fallaciam figure dictionis a pluribz d̄termina
 tis ad vnam d̄terminatā huius termini videns qz in premisis
 habet suppositionem d̄terminatam et in conclusionē similiter
 Vel peccat scdm̄ fallaciam accidentis. Nam q̄uis videre con

municatur omnibus sicut se non tamen sicut in hoc quod univocum in hoc to-
to. Nihil videtur. Unde totum accidit parti et esse videtur aliquid assignat
nat utriusque in esse. Sciendum quod omnes premissae sunt duplices quia
negatio potest determinare verbum vel participium. ut deum est plus. Unde
antiqui posuerunt premissas esse duplices propter talem regulam quam da-
bant. Quotiescumque negatio et distributio includuntur in uno ter-
mino cum distributio posita in obliquo non possit in ordine accin-
gere verbum. ita neque negatio. Item idem est iudicium de istis philosophis
matibus. Nullum caput habens est aliquod caput habens. A nul-
lo homine differens est ab aliquo homine differens. Sequitur
de signis distributivis duorum: ut sicut neuter uterque. Et differunt
a praedictis. quod omnis nullus et similia distribuuntur per omnibus indivi-
duis termini compositis. sed uterque et neuter solum distribuuntur per duo
bua per demonstrationem: ut uterque istorum. Secundum dicta queri-
tur de hoc sophismate. Ab utroque istorum enunciatum est verum posi-
to quod sortes dicat deum esse. Plato vero dicat hominem esse animal. et
ambo dicant hominem simul esse asinum. Et ipsi duo demonstrantur
per pronomen istorum. Probatio. A sorte enunciatum est verum a Pla-
tone enunciatum est verum. ergo ab utroque istorum enunciatum est verum.
Contra. Ab utroque istorum enunciatum est verum. sed nihil enuncia-
tum est ab utroque istorum nisi hominem esse asinum ergo hominem esse
asinum. est verum. Solutio prima est vera. et probatio peccat
sicut fallacia accidentis sicut habetur ab Aristotele. Nec propositum
ponitur esse vera. Dim contrariorum eadem est disciplina et tamen
nulla particularis disciplina est omnium contrariorum. sed disciplina com-
iter sumpta. Unde hic est fallacia accidentis. Dim contrariorum ea-
dem est disciplina. sed nulla est disciplina nisi hec vel illa. et sic
de alijs ergo omnium contrariorum hec eadem est disciplina vel ista.
quod est falsum. Similiter hic. Homo est species sed nullus est
homo nisi sortes vel plato. et ceteris ergo sortes est species vel plato
et sic de alijs. Et ita est de fallacia accidentis in proposito quod hec
deum enunciatum et hec deum verum tenentur pro ipso in compositis. et sic ab u-
troque istorum enunciatum est verum. Unde enunciatum non tenentur per particu-
lari enunciato ab utroque. Unde particulare enunciatum ab utroque acci-
dit enunciato in compositis sicut particulare inferius accidit sub superiori-
ri. Et verum assignatur utriusque in esse. Et appellatur superius hic.
Omne quod est maius siue sit essentialiter siue accidentale. Quidam
tamen dicunt quod prima est simpliciter falsa. et dicunt quod enunciatum accipit pro

particulari enunciatio ab utroque similiter verum pro particulari vero Et fallacia peccat secundum fallaciam figure dictionis a pluribus determinatis ad unam determinatam huius termini enunciatio et huius termini verum sed prima solutio melior est et subtilior. ¶ Sequitur de hoc signo neuter quod significat idem quod uterque cum negatione sibi opposita Unde sicut nullus de se habet distributionem et negationem similiter et neuter scilicet neuter est distributionum duorum tantum Unde queritur de hoc sophismate Neutrū oculū habendo tu potes videre. Probatio dextrum oculū nō habendo tu potes videre. sinistrū oculū nō habendo tu potes videre. ergo prima est vera. ¶ Contra. Neutrū oculū habendo tu potes videre. ergo si neutrū oculum habes vel dū neutrū oculū habes tu potes videre quod est falsum consequentia patet. quia gerōdia in. do habent resolutio primum per se. p. q. sed utroque modo est falsa et probatio peccat secundum fallaciam accidentis quia posse videre conuenit partibus secundum se sed sunt diuerse sed nō conuenit eis. put sunt vnite in suo toto. Unde de hoc patet per primam regulā. cum ad partes sequatur totum ut potestas videndi conuenit partibus et non toti. ideo si partes insistuntur de toto. ibi est fallacia accidentis

Abito de signis distributionis partium subiectiuarum consequenter queritur utrum negatio habeat vim distribuendi vel confundendi. et videtur quod sic quia Aristoteles in primo peribermenas dicit et illi contradicunt. homo est iustus. homo nō est iustus ergo altera est vniuersalis cum subijciat terminus cōis scilicet nō nisi hic Non homo est iustus. ergo terminus homo distribuitur. Sed non est ibi aliquid a quo distribuitur nisi negatio. ergo distribuitur a negatione. ¶ Contra. Negatio habet vim confundendi. ergo sicut ista est incongrua Omnis sortis currit. Sic hec Non sortis currit quod est falsum quia quibus signum distributionis nō posset addi termino singulari tamē negatio bene potest addi ¶ Itē vbi quicquid est distributio ibi est terminus communis sumptus vniuersaliter ergo oportet quod ibi sit dictio significans quā vniuersaliter sed signum vniuersale significat quā tantum modo vniuersaliter. negatio vero nō. ergo non habet vim distribuendi quod concedimus dicentes. quod negatio nō confundit. sed negat hoc quod post se inuenit Unde cum adiungitur terminus cōi negat ipsum. Sed ad negationem superioris sequitur ne-

gatio cuius licet inferioris eo q̄ destructo superiori destruit quolibet eius inferioris. ergo negatio non confundit sed negat quod post se inuenit siue sit vniuersale siue particulare. ¶ Solutio autem patet ad hoc quod obijcitur q̄ hec ē vniuersalis Non homo est iustus. hoc non est propter naturam distributionis existentis in negatione sed hoc est quia negatur homo in communi quo remoto remouetur quodlibet eius inferioris. ¶ Itē solet poni quedam distributio aptitudinis: vt omnis homo timet in mari. id est aptus natus est timere in mari. ¶ Item solum ponitur distributio accommodata. vt celum tegit omnia propter seipsum et deus creauit omnia a se. Sed ista duo genera distributionis non sunt ita propria sicut alia

¶ De hoc signo totus

Equitur de hoc signo Totus quod ē distributum partium integralium: vt Totus sortes est albus. Est enim sensus Sortes scilicet quolibet sui partem est albus. Unde ad istam totus sortes est albus. immediate sequitur ista Sortes scilicet quolibet sui partem est albus. ad quam sequitur quolibet pars sortis est alba. Probatio in hac. totus sortes est albus. Sortes subijciatur albedini scilicet se. et partes eius non scilicet se. sed partes sunt in suo toto. siue sub forma totius ergo non subijciatur albedini nisi per totum. Et sic per se sequitur hec Sortes scilicet quolibet sui partem est albus. et postea illa quolibet pars sortis est alba. ¶ Itē in hac propositione totus sortes est albus ibi totus subijciatur albedini in rectitudine pars autem in obliquitate. quia in eo quod est totum partes intelliguntur in obliquis et in eo quod est. est per totum sumitur oblique. quod patet per diuisionem eius quod est totum: vt domus est ex pariete tecto et fundamento. Et sortes est ex partibus. ergo illud quod est totum dat intelligere partes obliquas. ergo ad hanc totus sortes est albus. immediate sequitur hec. sortes scilicet quolibet sui partem est albus. Et immediate sequitur ista. quolibet pars sortis est alba. ¶ Item ad aliud quod est pars non habet esse nisi ab eo quod est totum quia non habet perfectiōem nisi ab eo ergo non subijciatur alicui nisi per totum: ergo totum per se subijciatur. ergo ad hanc Totus sortes est albus immediate sequitur ista. Sortes scilicet quolibet partem sui est albus et immediate quolibet pars sortis est alba. ¶ Secundum predicta queritur de hoc sophismate. Totus sortes est minor sortis

te Probatio Quilibet pars sortis est minor sorte. et sortes s^m
 quamlibet sui partē est minor sorte ergo totus sortes ē minor
 sorte. **C**ontra Totus sortes ē minor sorte ergo sortes est mi
 nor sorte **S**olutio hec est vera Totus sortes ē minor sorte
Et probatio peccat secundum accidēs quia in ista tor^o sortes ē
 minor sorte predicatum attribuitur partibus quibus vere
 uenit. sorti autē non conuenit Et ideo hec est simpliciter falsa.
 sortes est minor sorte Et ideo si partes inferant esse minore^m sor
 te de toto. vel si de sorte erit fallacia accidentis per vnam regu
 lam supradictam **U**nde totus est res subiecta. et sortes accidit
 ei et esse minorem sorte assignatur vtriq^{ue} inesse. Etiam impro
 batio peccat s^m quid ad simpliciter q^{ia} ista totus sortes est mi
 nor sorte Non ponit sortem s^m se. sed s^m suas partes Et ideo
 ponit sortem secundum quid eē minorem sorte. Ita cum simpli
 citer inferatur. ergo sortes ē minor sorte. peccat sc^dm quid ad
 simpliciter sicut sortes sc^dm pedē est minor sorte. **I**tem in q^o
 busdam sequitur totus sortes. ergo sortes: vt totus sortes est
 albus ergo sortes ē albus et in quibusdam non **Q**ueritur in
 quibus sequitur et in quibus non. **D**icendum q^{od} sunt quedā ac
 cidētia q^{ue} indifferēter conueniunt parti et toti. vt sunt albus ni
 ger. calidum frigidum augeri minui Et in talibus bene sequi
 tur Totus sortes. ergo sortes **A**lia sunt accidētia que conueni
 unt partibus et non toti. vel econuerso toti et non partibus. vt
 totalitas minoritas prauitas. Et in talibus non sequitur To
 tus sortes. ergo sortes

De signis distributiuis qualitatis

Equitur de signis distributiuis accidentium inter que
 primo dicendum est de signis distributiuis qualitatis
Est autē signum distributiuum qualitatis quod distribuit
 res se habētes per modum qualitatis. vt qualelibet cuius p^{ar}
 ticularē est aliquid aalibet **S**ed tunc obijcitur quod si accidens m^{ul}
 tipliciter multiplicato subiecto. ergo cum signa distributiuia
 substantiē distribuunt sine multiplicent subiectum oportet q^{od}
 distribuunt siue multiplicent ipsum accidens ergo signa distri
 butiuia accidentium superfluent. **A**d hoc dicendum q^{od} du
 plex est multiplicatio accidentis: quia quedam est multiplica
 tio accidentis secundum numerum et hec fit per signum distri
 butiuū substantiē: vt ois homo albus currit **A**lia est multipli

latio fm spem & hec fit p signa distributiua accidentium: vt q
libet currit. id est res habens qualicumq; qualitatem currit.
¶ Circa dicta queritur de hoc sophismate. Quolibet qualelibet
bet. de quolibet tali scit ipsum esse tale quale ipsum est. Posito
q; socrates sciat grammaticam logicam & rhetoricam. Et plato et
Cicero similiter. & sciant se habere eas. Et sint alij tres hoies
quor; vnus sciat grammaticam: alius logicam alius rhetori-
cam. Et isti sciant se habere eas. & de alijs nihil sciant. & alij sci-
ant de se & de istis. & non sunt plures homines neq; plures q;li-
tates. Probatio. Hec qualelibet de quolibet tali scit ipsum ee
tale quale ipsum e. Et sic de secundo & tercio: & non sunt plura
qualelibet. ergo quodlib; qualelibet de quolibet tali scit ipsuz
ee tale quale ipsum est. ¶ Contra. Quodlibet qualelibet & c.
ergo quodlibet grammaticum de quolibet tali scit ipsum esse
tale quale ipsum est. ¶ Solutio. prima e vera. & improbatio
peccat scdm fallaciam consequetis ab inferiori ad superiuscu
distributione superioris quia quelibet se supponit tantum p
tribus scilicet pro tribus priuis. Sed grammatiscu suppone
pro eisde & etiam pro aliquo qui habet grammaticam tantuz
& ita grammaticu e in plus q; qualelibet. ¶ An si opponatur sig-
num vniuersaledistributiuum sic. quodlibet & qualelibet & c.
ergo quodlibet grammaticum: vt hic. Omnis homo. ergo o-
ne animal. Similiter in vlti mo de quolibet qualelibet gram-
matico. cum dicit quolibet tali

¶ De signis distributiuis q;titatis

Equitur de signis distributiuis quantitatatis. Et sunt il-
la que distribuunt res se habentes per modum quan-
titatis: vt quotienscunq; quantumcunq;. ¶ Et secundum
hoc queritur de hoc sophismate. Quotienscuq; fuisi. Parisi-
us toties fuisi homo. Probatio. Vna vice fuisi. Parisius et
illa vice fuisi homo. Alia vice fuisi Parisius et illa vice fuisi
homo. & sic de alijs. ergo quotienscunq; fuisi Parisius toties
fuisi homo. Improbatio. Quotienscunq; fuisi Parisius to-
tiens fuisi homo. sed bis fuisi. Parisius. ergo bis fuisi ho-
mo. quod est falsum. quia hec dictio bis importat interrupcio-
nem eius cui adiungitur sed actus essendi hominem non fuit
interruptus in te. ¶ Solutio pma est falsa. Ad probatōem au-
tem respondendum est per interemptionem. qz scda pars co-

pulatiue est falsa scz. Illa bina vice fuisti homo qz adhuc nul-
 la vice fuisti homo. eo qz nōdum fuit vita terminata. vt iteruz
 inciperes viuere. z postea terminaretur: qd̄ tamen requiritur
 ad hocqz bis fuisses homo sicut bis incipitur cursus z bis ter-
 minatur ad hoc qz aliquis bis currat. ¶ Et nota qz bis nō ipoz-
 tat interruptōem temporis sed tantū actus illius cui adiūgīf
 Ad terminū aut nō seqtur interruptio. Si aut formaretur sic
 paralogismus Quandoctūqz fuisti parisius fuisti homo sz bis
 fuisti parisius ergo bis fuisti homo: Prima est vera. Improba-
 tio peccat fm fallaciam figure dictionis ex mutatione predica-
 menti. quia quandoctūqz est in predicamento quando et bis
 in pdicamento quantitatis quia est de genere quantitatis dis-
 crete. ¶ Sequitur de infinito quod quinqz modis dicitur: Pri-
 mo modo dicitur infinitum quod nō potest pertransiri: vt vox
 dicitur inuisibilis quantum ad visum eo qz non est apta nata vi-
 deri. Alio modo dicitur infinitum quod habet transitum imp-
 fectum eo qz nondum est terminatum tamen aptum natum est
 terminari. vt dum aliquis transit spacium et nondum perue-
 nit ad suum finem. Tercio modo dicitur infinitum fm apposi-
 tionē: vt numerus augmentabilis est in infinitum appositio-
 ne vnitatis vel alterius numeri. Quarto modo dicitur infinitū
 fm in diuisionem: vt continuum. omne autem continuum di-
 uisibile est in infinitum: Unde sic definitur ab Aristotele quar-
 to phisicorum. Continuum est diuisibile in semper diuisibilia.
 Quinto modo dicitur infinitum vtroqz modo scilicet per ap-
 positionem z diuisionem: vt tempus. Cum enim tempus sit cō-
 tinuum est diuisibile in infinitum in diuisione z cum post vnuz
 tempus veniat tempus sic p appositionem vnus tps ad aliū
 est infinitum. Et quo ad has tres vltimas signifiāationes sic
 definitur. Infinitum est cuius quantitatem accipientibz sem-
 per est ad aliquid extra sumere: vt si post vltimam partem line-
 e accipiatur alia. et post alteram tercia. et nunqz possit attingi
 terminus eius ideo linea d̄ infinita. ¶ Solet aut poni qz infini-
 tum quandoqz sumitur pro termino cōmuni z tunc ista ppo-
 sitio infinita sunt finita equiualeat huic aliqua infinita sunt fini-
 ta: Quādoqz infinitum sumitur p signo distributiuo z tūc illa
 equipollet huic quo ad distributōem quolibet plura sunt fini-
 ta. Et probatur sic vno plura sunt finita. Duobz plura sunt fini-

ta & sic de alijs. ergo quolibet plura sunt finita Et sic dicitur face
 re inter scalarē distributionem vel incorruptam vel discontinuā
 quia hec dictio plura in prima propositione supponit pro duo
 bus & deinceps in secūda pro tribus. Et sic gradatim scalariter
 ascendēdo. & sic ista oratio quolibet plura facit distributiōem
 inter scalarē, quia p alijs supponit hoc quod dico quolibet &
 pro alijs hoc quod dico plura s̄m numerum ascendēdo ut dēcē
 Circa predicta q̄ritur hoc sophismate. Infinita s̄ finita. Pro
 batio duo sunt finita & tria sunt finita. et sic infinitus ergo infi
 nita sunt finita Improbatio quia ibi p̄dicatur oppositū de op
 posito ergo loquutio est impossibilis Potest etiā p̄bari sic Quo
 libet plura sunt finita. ergo infinita sunt finita Solutio Quidā
 distinguunt eo q̄ infinitum est equiuocum quo ad nos & ad in
 finitum simpliciter Unde si sumatur infinitum quo ad nos p̄
 ma potest esse vera et non predicatur oppositum de opposito
 quia infinita quo ad nos sunt stelle & harena maris q̄ nō sunt ī
 finita simpliciter Si autem sumatur infinitum simplr est sim
 plr falsa & predicatur oppositum de opposito Alij autem disti
 guunt q̄ infinitum potest esse terminus communis & sic p̄ma
 est falsa Vel potest esse dictio syncategorematica importans
 in se distributionem (sicut dictum est) et ponunt eam esse verā
 Sed neutra istarum solutionum valet. quia si remoueatur v
 traq; distinctio & sumatur infinitum simpliciter et secundum
 q̄ est terminus cōis adhuc remanet p̄batio & improbatio hu
 ius sophismatis Unde d̄m est q̄ p̄ma simplr est falsa & p̄ba
 tio peccat s̄m q̄d ad simplr q̄ infinitum app̄de est infinitum
 quodāmodo & nō simpliciter An cū accipit p̄es nūeri s̄m ap
 positōem duo tria non accipit infinitū simplr sed quodāmodo
 sc̄dm quid Et ideo nō potest ex his inferri infinitū simpliciter.

Et hec de distributione dicta sufficiant.

¶ Finiūt summule Petri hispani bene emēdate.
 & magno cū labore correcte Impresse Dauē
 trie Per me Iacobū de breda. Anno
 dñi. M. v. duodecimo. iij
 Idus decembris.

